

PARTIDUL NAȚIONAL ȚĂRĂNESC - IX -

10 martie - 4 apr.' 34

PARTIDUL NAȚIONAL ȚĂRĂNESC - IX -	1
10 martie - 4 apr.' 34	1
Guvern Tătăreanu.Legislatura I.Sesiunea ordinară.1 febr.'34	6
- continuare-	6
1.a) Călinescu/ 34...și mai departe	6
▫ Apropierea PNL -PNȚ : problema constituțională	6
▫ Stabilitate fragilă în PNȚ : camariliști > < anticamariliști	7
1.b) Pregătirea reântregirii PNȚ . Reorganizarea PNȚ , 9- 10 mart.'34	7
▫ Pregătirea fuziunii	7
▫ Statutul PNȚ	8
▫ dr.Lupu , audiența la MSR	8
▫ Acord Mihalache - Maniu - Vaida	8
2.) Proclamarea fuziunii dintre național-țărăniști și lupiști * , 11 mart.'34	8
Dimineața / Reporter Al.Graur	9
▫ Atmosfera	9
Actul I - clubul PNȚ	9
▫ Delegația permanentă a PNȚ	9
▫ Adunarea fruntașilor PNȚ	9
Actul II : clubul P	11
Actul III .La clubul PNȚ	12
IV Cuvântările de la balcon	14
Actul V : Banchetul	16
* Notă .Programul PT anunțat în mart.'34, înaintea fuziunii :	21
▫ Partidul Țărănesc (președ.Dr.N.Lupu) (p.97-98)	21
▫ Programul de guvernare :	21
3 .Declarația PNȚ privind fuziunea PNȚ - PT , Camera , 12 mart.'34	21
Dr.Lupu /	21
▫ Declarația PNȚ	21
4.a) Ecouri , comentarii , reacții , înainte și după reântregirea PNȚ , 1 - 14 mart.'34	22
Boldur /	22
▫ Vaida : <i>Numerus Valachicus</i>	22
▫ Dr.Lupu : Statul țărănesc	22
▫ Naționalismul sănătos !	23
4.b) CICCătuneanu (LANC) ; I.Folea (Ardelean PNL) , la Mesaj , 1 ; 5 mart.'34	23
5.) Gr.Iunian , cuvântare la întrunirea PRȚ , duminică , 11 mart '34	24
6.) Legea stării de asediu , în discuția Camerei , 13 martie '34	24
Călinescu / 13 mart.'34 / retro' febr.'33	27
▫ Starea de asediu sub gov.PNȚ : pericol comunist	27
▫ Starea de asediu sub guvern PNL : pericol legionar	27
7.) Modificarea legii Organizarea administrației locale (1929) , 14 mart.'34	31
Gh.Vântu / 14 mart.'34	31
▫ Legea administrației locale	31
▫ Istoricul și evoluția legii : 1925, 1929	31
▫ Legea administrativă PNȚ / 1929	31
▫ Mentalitate regionalistă	31
▫ Legea administrativă PNȚ / 1929	32

▣ Multiplicarea organelor administrative.....	32
▣ Legea administrativă PNȚ / 1929.....	32
▣ Comitetul de revizuire.....	32
▣ Consilierii comunali : electivi și de drept.....	33
Consilierii de drept și minoritarii.....	33
Naționalism constructiv.....	33
▣ Alegerea primarului.....	33
▣ Continuitatea consilierilor comunali.....	33
▣ Dizolvarea Consiliului.....	33
8) Procesul Gărzii de Fier, 19 mart- 6 apr.'34.....	33
* Notă :-----	34
9) CTGhimbășeanu -Bubi (PNȚ, ex lupist) , comunicare : abzurile fiscalului, 26 mart.'34.....	35
10.) M.Ghelmegeanu , comunicare : facultatea de Agronomie , Chișinău, 27 mart.'34.....	35
11.) V.Serdici * (PNȚ-ex lupist)d la <i>Legea încurajării industriei naționale</i> , 23 mart.'34.....	35
Notă * . Aici poate să introduci soarta lui Serdici în timpul dictaturii comuniste	36
▣ Regimul industrial în România.....	36
▣ Viziunea PNȚ versus PNL.....	36
▣ Industrie națională.....	36
▣ Industrie parazitată.....	36
▣ Legislația industrială	37
▣ Prevederile dăunătoare ale art. 11.....	37
▣ PNL : Industrie iluzorie, parazitată.....	38
▣ Distrugerea muncii naționale, țărănești.....	38
▣ PNL : Industrie artificială.....	38
▣ Distrugerea micilor meseriași, industriași.....	38
▣ PNL : Decalajul prețurilor industrial / agrare.....	39
▣ PNL : politică bancară antițăărănească.....	39
▣ Protejarea industriei naționale ?.....	39
▣ Porți deschise industriei străine ?.....	40
▣ Polemica doctrinară PNȚ- versus PNL.....	40
▣ Industria apărării naționale	41
▣ Salariile muncitorilor industriali.....	41
▣ Puterea de cumpărare a țărănimii.....	41
▣ Legea încurajării industriei - protecționism ?.....	42
▣ Industrie străină - porți deschise ?.....	42
12.) ing.Ștefan Mihăescu (PNȚ) , la <i>Legea protejării industriei naționale</i> , 23, 26 mart.'34.....	43
▣ Legea protejării industriei.....	43
▣ Protejarea muncii naționale.....	44
▣ Cartelurile.....	44
▣ Cartelurile.....	45
▣ Taxa vamală (de consumație).....	46
▣ Subconsumația românească.....	46
▣ Lucrătorii industriali.....	47
▣ Pe cine reprezenta Mihăescu ?.....	47
▣ Țărănismul îndulcit cu zahăr	47
▣ Consiliile de administrație în fabr. de zahăr.....	48
▣ Prelungirea legii.....	48
13.) Vlad Dimitriu (PTR) , la <i>Legea protejării industriei naționale</i> , 26 mart.'34.....	48
▣ Poziție identică PNL -PNȚ.....	49
14.) <i>Legea apărării ordinii în Stat</i> , Senat, Cameră , 2 - 5 apr.'34.....	49
14a) DRloanițescu , discurs în Senat , ("Lupta", an XIII, nr. 3732, 3 apr.'34).....	49
▣ Valoarea juridică a legii.....	49
▣ Subordonarea Justiției de către Executiv.....	49
14b) Victor Antonescu (ministrul de Justiție).....	50
▣ Dezbaterile senatoriale la lege	50

▣	Ipostaza morală a legiuitorului.....	50
▣	Opoziția - Guvernul.....	50
▣	Curentele extremiste : stânga -dreapta.....	51
▣	Prevenirea pericolelor.....	51
▣	Apărarea ordinii de drept.....	51
▣	Apărarea siguranței naționale.....	51
▣	Apărarea unității naționale.....	51
	14.c.) P.C.Andrei (PNȚ) , discurs la lege, 4 apr.'34.....	52
▣	Apărarea granițelor	52
▣	Apărarea militară.....	52
▣	Afacerea Skoda	53
▣	Apărarea Statului	53
▣	Siguranța internă.....	53
▣	Drept comparat.....	53
▣	Apărarea Statului : Jugoslavia	53
▣	Drept comparat.....	54
▣	Apărarea Statului : Germania	54
▣	Drept comparat.....	55
▣	Apărarea Statului : Cehoslovacia ... Italia.....	55
▣	Legea românească.....	55
▣	Monarhia	55
▣	Votul universal. Regimul parlamentar.....	56
▣	Autoapărarea democrației.....	56
▣	Întărirea puterii executive.....	56
▣	Mișcările anarhice.....	57
▣	Extremismul de stânga și dreapta.....	57
▣	Măsuri contra violenței !?.....	57
▣	Măsuri contra libertăților democratice !.....	57
▣	Rezistența cetățenească.....	57
▣	"Mămăliga românească " explodează ?.....	58
▣	Avertisment pentru guvernanți !.....	58
▣	Dizolvarea grupărilor politice.....	58
▣	"Actul guvernamental " abuz de putere.....	58
▣	Implicațiile psihologice ale reprimării.....	59
▣	Legea PNL - lege de răzbunare.....	59
▣	Moravurile politicianiste.....	60
▣	Concluzie la lege.....	60
	14.d.) Armand Călinescu , discurs la lege, 5 apr.'34.....	61
▣	Drept comparat.....	61
▣	Anarhismul - Legile represive.....	62
▣	Curentele extremiste postbelice.....	62
▣	Comunismul ... Fascismul.....	62
▣	Pincipalul atac al extremismului.....	62
▣	Regimul democratic parlamentar.....	62
▣	Regimuri extremiste = dictatura	63
▣	Acte terorist - extremiste	63
▣	Guvernele românești = guverne de ordine.....	63
▣	Atitudinea guvernelor față de mișcările extremiste	63
▣	Dizolvările Gărzii de Fier.....	64
▣	Antecedentele Gărzii.....	64
▣	Procesul legionarilor.....	65
▣	Garda de Fier - partid politic.....	66
▣	Garda de Fier :rezultate electorale.....	67
▣	Garda de Fier : activitate parlamentară.....	67
▣	Garda de Fier - apărătoarea ideii naționale ?!.....	67
▣	" Ideea națională "	68

▣	Responsabilitatea partidelor.....	68
▣	" Problema tineretului ".....	68
▣	Atitudinea gov. PNȚ față de Gardă.....	68
▣	Ordinul Ministerului de Interne / 29 apr.'33.....	68
▣	Pericolul mișcărilor extremiste : stânga și dreapta.....	70
▣	Circula Ministerului de Justiție / 24 mai '33.....	70
▣	Protestul lui CZCodreanu / 3 iul.'33.....	70
▣	Bilanțul acțiunilor antigardiste.....	71
▣	Legislația represivă.....	71
▣	Legea Vict.Antonescu.....	72
14.e)	Gr.Iunian (PRT) , discurs la lege, 5 apr.'34.....	72
▣	" Sprijinul " duplicitar al PNȚ (acordat PNL).....	73
▣	Existența curentelor adverse în PNȚ.....	73
▣	PNȚ - partid de ordine ?!.....	74
▣	Dovezi privind "violențele" sale.....	74
14.f)	Aurelian Bentoiu (raportor) , <i>legea apărării statului</i> ,.....	75
▣	Legea apărării statului.....	75
▣	Drept comparat.....	75
▣	Ideologia liberală	75
▣	Libertățile și Ordinea.....	75
▣	Atitudinea PNȚ.....	76
▣	Legislația represivă.....	76
▣	Legea apărării.....	76
▣	" <i>Actul de guvernământ</i> "	76
▣	Legile de represiune.....	76
▣	Rezervele lui Armd.Călinescu.....	76
14.g)	Victor Antonescu , la <i>legea apărării statutului</i> , concluzii , 5 apr.'34.....	77
▣	Concluzii la dezbaterile legii.....	77
▣	Unitatea de gândire PNL - PNȚ.....	77
15.)	N.Batzaria (ziarist) , pe marginea discursului lui Petre Andrei , 7 apr.'34.....	78
▣	Avalanșa de discursuri și expozeuri	78
▣	Discursul lui Petre Andrei.....	78
▣	Între adevărul obiectiv și subiectivitatea politică.....	78
16.)	Parlamentul Românesc : marea dezbateră privind politica externă , 4 aprilie '34.....	78
N.	(Reporter parlamentar) / 4 apr.'34.....	79
▣	Atmosfera parlamentară.....	79
16.a)	Iuliu Maniu , interpelarea privind politica externă ,.....	79
▣	Hotarele României.....	80
▣	Tratatele de pace	80
▣	Revizionismul.....	80
▣	Curentele revizioniste particulare.....	80
▣	Revizionismul de stat : maghiar , mussolinian.....	80
▣	Compoziția etnică transilvăneană.....	81
▣	Maghiarizarea	81
▣	Campania revizionistă.....	81
▣	Protestul Transilvaniei și Banatului.....	81
▣	Datoria guvernului român.....	82
▣	Autonomia Transilvaniei ?!.....	82
▣	Italia revizionistă.....	82
▣	Criza economică.....	82
▣	Criza țărilor agrare.....	82
▣	Confederație sud-est europeană.....	83
▣	România - centrul de gravitate.....	83
▣	Pentru Confederația sud-est europeană.....	84
▣	Acțiunea diplomatică a gov.PNȚ.....	84
▣	Criza economică.....	84

▣ Conferințele economice.....	84
▣ Pentru Confederația sud-est europeană	85
▣ Pericole : Germania - Anschluss ; restaurația Habsburgilor ; Ungaria revizionistă ;.....	85
▣ Pentru Confederația sud-est europeană	85
▣ Maniu voia să meargă la Roma	85
▣ Pentru Confederația sud-est europeană	86
▣ Pentru Confederația sud-est europeană	86
▣ Concluzii.....	86
▣ Rezolvarea situației Austriei, Ungariei	87
▣ Îndepărtarea pericolului restaurației și revizionismului.....	87
▣ " Întrebările d-lui Maniu "	87
c) Nicolae Titulescu : răspunde la interpelare , 4 apr.'34.....	88
▣ Mulțumiri lui Brătianu și Maniu.....	88
▣ Pavăza juridică, morală și politică a hotarelor.....	89
▣ Pavăza morală.....	89
▣ Documentația Delegației ungare.....	89
▣ Tratatul de la Trianon.....	89
▣ Răspuns lui Maniu.....	90
▣ Asigurarea frontierelor.....	90
▣ Răspuns lui Maniu.....	90
▣ Confederația dunăreană ?.....	90
▣ România = stat nou	91
▣ Misiunea istorică a României	91

Documentele în ordinea introducerii în calculator :

Intrarea în opoziție (oct'33 -mart.'34) Vezi fișier PNT VIII ,

-----
Gvern Tătărescu.Legislatura I.Sesiunea ordinară. 1 febr.- apr '34
-continuare-

- 1.a. **Armand Călinescu** , **Însemnări zilnice**, mart.'34 ...
// nov.-dec.'33. Cădere guv. Vaida / guv.IGDuca / **Călinescu joacă pe 2 "cărți"** //
// nov.'33- mart '34. **Mihalache la șefia PNT** / partidul măcinat de curente /
/ **Lupu- revenirea în PNT** * / Disensiuni Lupu- Mihalache- Maniu- Mironescu- Vaida /
// '34-'35 .Tatonări , apropieri, PNL-PNT / Dinu Brătianu- șovăelile lui Maniu //
// sept.-dec.'34 . Curente în PNT: camariliști-anticamariliști / naționaliști- anti //
// febr.- apr.'35 . Radicalizarea curentelor în PNT / **Maniu- Mihalache- Vaida** //
* **Notă** .Programul ultim al **PT-dr.Lupu** (mart.'34) , înainte de fuziune.
- 1.b. **Pregătirea reântregirii PNT** . Reorganizarea PNT , 10 mart.'34
//Șed. C.Executiv // modificări în Statutul PNT //
2. **Proclamarea fuziunii** dintre **național-tărăniști** și **lupiști** , **duminică, 11 mart.'34**
// Club PNT // Club PT // Moțiunea de fuziune // Club PNT - cuvântări // Banchet //
// democrația rurală // lupta contra tendințelor dictatoriale //
Mihalache -Lupu - Maniu - Madgearu //
3. **Declarația PNT privind fuziunea PNT - PT** , Cameră, 12 mart.'34
Citește **dr.Lupu** . Confirmă **I.Mihalache**
- 4.a **Ecouri , comentarii , reacții** , după reântregirea PNT , 1 - 14 mart.'34
I.Mihalache (București) - interview ; **Maniu** (Bădăcin)
Vaida (Cluj) - **Lupu** (București) - declarații
- 4.b **CICătuneanu** (LANC) , **Emil Folea** (ardelean , PNL) , martie '34
/ despre ardelenii din PNT /
5. **Gr.Iunian** , ședință de primire de noi membri în PRT , 11 mart.'34
//zeflemisește fuziunea //

6. **Legea stării de asediu** , în discuția Camerei , 13 martie '34
Victor Antonescu (ministr.Justiției) ; **H.Aznavorian** (raportor)
Armand Călinescu (PNȚ)
7. Modificarea **Legea organizării administrației locale**, 14 mart.'34
GH.Vântu : legea PNȚ din 1929 ;princiipiile ; carențele .
8. **Procesul Gărzii de Fier**, 19 mart-- 6 apr.'34
martori : **Iul.Maniu, Al.Vaida , DRloanișescu**
9. **CTGimbășeanu -Bubi** (ex-lupist) , comunicare : abuzurile fiscului, 26 mart.'34
10. **M.Ghelmeageanu** , comunicare : **Facultatea de agronomie** din Chișinău, 27 mart.'34
11. **V.Serdici** (PNȚ-ex lupist)discurs la **Legea încurajării industriei naționale**, 23 mart.'34
12. **Ștefan Mihăescu**(proaspăt PNȚ)la **Legea încurajării industriei naționale**, 23, 26 mart.'34
13. **Vlad Dimitriu** (PRȚ) la **Legea încurajării industriei naționale**, 26 mart.'34
Pamfil Șeicaru - intervenție în discurs.
14. **Legea apărării ordinii în Stat**, Senat, Cameră , 2 - 5 apr.'34
Victor Antonescu (ministr.Justiției) ; raportori : **Toni Iliescu** (Senat) ,
Aurelian Benteoiu (Cameră) **Doc.problematică la fișierele de partid și fișier Legislație**
14a) **DRloanișescu** (senator) ; **Gr.Gafencu** (senator) 14.b) **Victor Antonescu** ;
14.c) **Petre Andrei** (deputat) ; 14.d) **Armand Călinescu**(PNȚ)>Garda de Fier,'27-'33 ;
14.e) **Gr.Junian** (PRȚ) , 14 f) **Aurelian Benteoiu** (raportor) ; 14g) **Vict.Antonescu**
- 15 . **N.Batzaria** (ziarist) , pe marginea **discursului lui Petre Andrei** , 7 apr.'34
16. **Parlamentul Românesc : dezbateri privind politica externă**, 4 aprilie '34
  - a) **Iuliu Maniu** , interpelare :**Campania revizionistă** ; **Confederație** sud-est europeană ;
  - b) **CICBrătianu** , asociere la interpelare : **Frontul național** .**Doc.integral fișier PNL**
  - c) **Nic.Titulescu**, expozeu : politica externă a României , **Doc.integral fișier Polit.externă****Vezi fișierul următor**

Guvern Tătărescu.Legislatura I.Sesiunea ordinară.1 febr.'34

- continuare-

1.a) Călinescu/ 34...și mai departe ..

▣ **Apropierea PNL -PNȚ : problema constituțională .**

[LD. după 10 ani de dușmănie acerbă, sterilă , care a deviat atât de mult funcționarea normală a regimului democratic... acum , sub presiunea carlistă și a naționalismului extremist ... dar , fără succes , încă !]

[22iun.'34] **Mihalache** cere lui Călinescu să comunice lui **Dinu Brătianu**
(ca răspuns la demersul lui) **că este ,în fond,pe aceeași linie cu PNL.**
și că a autorizat pe **Maniu să vorbească cu Dinu.**

[26 iun.'34] La cererea lui **Brătianu,Maniu** se întâlnesc la Cameră,
Maniu îi mărturisește lui Călinescu că... nu a înțeles demersul.
O presiune contra regelui? Răsturnarea guv.? I-ar fi spus :
<Noi,dle Brătianu,**sîntem pentru menținerea regimului constituțional**
sincer [...] Dar **inițiativa unei acțiuni vă aparține dv.,**ca guvern[...] >

[3 iul.'34] **Mihalache** e plictisit **de atitudinea lui Maniu**,pe care nu o înțelege.
A avut o explicație vie cu el și i-ar fi spus:

<Eu am primit șefia nu pentru a fi un paravan.Și odată plecat pe acest drum,voi merge înainte chiar dacă aş rămîne cu zece inși. >

[6 iul.'34] **Tilea** spune lui **Călinescu** că **Maniu și-a dat demisia din Birou**, în urma explicației cu **Mihalache**, (p.223-224)

[8 iun.'35] Serbările Restaurației.**Maniu** și **Dinu Brătianu** nu participă.

Călinescu / sept.-dec'34

▣ **Stabilitate fragilă în PNȚ : camariliști > < anticamariliști**

[9-13 sept.'34] **Delegația Permanentă PNȚ**.participă **Mihalache**, **Maniu**, **Vaida** .ș.a. "Mari dezbateri și mari răfueți" **Maniu** (discurs interesnt în chestia constituțională)

Vaida (cu intervenții că Maniu l-a sabotat,amenințînd cu ruptura);

Mihalache (domină situația) "Liniștea pare restabilită în partid"

[8dec.'34] Mai multe ședințe ale **Delegației Permanente a PNȚ**,

pentru a fixa atitudinea față de **Chestia Skoda**. (amănunte în carte)

Maniu și Madgearu vor ofensivă contra guvernului,pentru a nu se ajunge la votarea raportului;**Mihalache,Lupu,Vaida vor ca miniștrii vizați să se declare** singuri că vor să fie trimiși în justiție,pentru a spulbera calomniile;

membrii guv.Maniu /Vaida ,să se declare solidari cu politica de înarmare și cu atitudinea din timpul anchetei.

[12 dec.'34] **Mihalache** îi spune că **nu mai speră într-o reconciliere Maniu-Vaida**.

[13 dec.'34] **Maniu** se plînge că nu a fost lăsat să vorbească la Deleg.Perm., scrie un **Memoriu**(dat publicității),în care narează evenimentele dela restaurație și **implicarea Lupeascăi**.

Mihalache f.nemulțumit.

Naveta lui Călinescu între **Vaida -Mihalache**,pentru lămurirea situației .

[15 dec.'34] Deleg.Permanentă:**Mihalache** citește textul răspunsului la memoriul lui Maniu:"[...]**Maniu îndreaptă partidul către un conflict cu Coroana**", și ,în asemenea condiții,dacă își ia răspunderea.

-**Maniu** încearcă chestiuni de procedură ,care fac o penibilă impresie.

-**Mihalache ,iritat,îl strînge de aproape și-l dezarmează "**

-**Maniu** ,obligat să declare presei că memoriul este un p.d.v."personal"

[17 dec.'34] Deleg.Perm.:

- **Mihalache** spune hotărît că **nu poate adopta tactica lui Maniu** ;

- **Maniu** spune că este convins că **dacă nu este atăcată direct camarila, nu se va putea lua guvernarea** ;

- **Vaida** ,cedează președinția Ardealului,**dacă Maniu ia răspunderea față de a lupta contra regelui**

(altfel,să-l lase în pace,să nu-l mai atace,el urmează pe Mihalache)

Majoritatea nu este de acord cu Maniu,din ce în ce mai izolat,

dar intransigent pe poziție. ...ședința se termină fără rezultat...

[20 dec.'34] **Maniu** se retrage din Deleg.Perman...**la Bădăcin** (p.236-239)

Armand Călinescu / mart.'34 - dec.'34

1.b) Pregătirea reîntregirii PNȚ . Reorganizarea PNȚ , 9- 10 mart.'34

//Șed. C.Executiv // Delegația Permanetă // Statutul PNȚ //

// Lupu explică Regelui fuziunea // ardelenii și fuziunea //

// Acordul Maniu -Vaida privind conducerea regionalei Ardeal și Banat a PNȚ //

("Dimineața " , "Facla " , "Adevărul " , 9- 10 mart.'34)

▣ **Pregătirea fuziunii**

Fuziunea, în principiu, este realizată. Mai sunt de îndeplinit formele , de stabilit amănuntele . Fuziunea este privită cu entuziasm de parlamentarii ambelor partide.

/La clubul central s-a întrunit **Delegația Permanentă a PNȚ**, sub președinția lui **Ion Mihalache** .

/ S-a discutat asupra modului **cum se va proceda duminică (11 mart)** ,
la **proclamarea fuziunii dintre PNȚ și PT** .
/ **Mihalache și Maniu** i-au informat că **tratatивele cu dr.Lupu** au decurs **foarte prietenește** .
/ **S-a recomandat** ca la **fuzionarea organizațiilor județene** să se țină seama de **raportul de forțe și să se dea atenția cuvenită lupiștilor** .
În unele județe din Ardeal, chiar șefia județului să fie încredințată lupiștilor.
În urma fuziunii, **PNȚ va spori de la 29 la 40 de deputați** .
/ Conducerea PNȚ a convocat pentru duminică , toți **șefii județeni și fruntașii partidului** .
/ " Dreptatea " a publicat un "Comunicat " în care au fost convocați :
Delegația Permanentă și Sfatul parlamentar
/ La ședința de duminică va participa și **Iuliu Maniu** ;
/ **I.Mihalache** a plecat la Cluj, să discute cu **Vaida și , în funcție de .. va veni sau nu Vaida ...**

▣ Statutul PNȚ

La clubul PNȚ, Comitetul Executiv al PNȚ a discutat în 3 ședințe (25, 26, 27 febr,)
noul Statut . "Dreptatea " publică textul proiectului, cu modificările introduse în cursul
ședințelor Comit.Executiv. Conducerea partidului a trimis organiz.județene noul statut ,
însoțit de o Circulară , prin care se anunță punerea lui în aplicare imediată.
Prin noul statut , autoritatea șefului de județ este sporită;

▣ dr.Lupu , audiența la MSR

A fost într-o lungă audiență la MSRegele.
El a expus Suveranului soluțiile ce întrevede pentru remedierea grelei situații politice.
Cu această ocazie, **el a explicat Regelui actul de fuziune** al celor două partide,
subliniindu-i **forța ce o capătă**. Dr Lupu a explicat cari sunt punctele cardinale
ale Programului PNȚ , și problemele rămase nerezolvate prin plecarea PNȚ de la guvernare .

Cluj, 9 mart.'34 /

▣ Acord Mihalache - Maniu - Vaida

[LD : câtă răbdare , stăruință , bunăvoință la Mihalache ! câtă încăpățănare , nehotărâre,
pertractare la Maniu ! câtă ... " ce? " la Vaida ? În orice caz, dacă Mihalache nu era ...
praf se alegea de PNȚ atunci și mai târziu .]
Parlamentarii ardeleni , doreau fuziunea , fie și pentru a da imbold pentru lămurirea situației
din Ardeal , situație foarte confuză , cu tot soiul de tensiuni .
/ Acasă la Vaida , **Ion Mihalache a avut o lungă întrevvedere Vaida** (în două runde ,
dimineața și dupăamiaza) punându-l la curent cu situația politică, în general ,
și cu **situația din PNȚ** , mai ales cu **fuziunea cu PT-Lupu** .
Mihalache l-a rugat pe Vaida să-și reia calitatea de președinte al PNȚ ,
regionala Ardeal și Banat , și calitatea de membru în Biroul partidului .
În sfârșit, Vaida a acceptat , cu anume condiții .
/ La hotelul "Astoria" , **Mihalache s-a întâlnit cu Iuliu Maniu** (sosit cu mașina de la Bădăcin)
Mihalache l-a informat privind stadiul fuziunii cu Lupu și discuțiile cu Vaida .
L-a implorat pe Maniu să-i dea concursul, pentru că , altfel , a venit degeaba la Cluj !
Maniu i-a promis tot sprijinul .
/ La ora 6 seara, Mihalache cu Maniu l-au vizitat pe Vaida . Au căzut de acord privind
fuziunea . Au căzut de acord și cu șefia PNȚ din Ardeal. Întrevederea a durat cca 3 ore.
Mihalache trebuind să se întoarcă la București, la gară a fost condus de Maniu, Vaida ,
și alți fruntași clujeni .
De la gară, Vaida l-a dus cu mașina pe Maniu la ... nepotul Romulus Boilă.
Preludiile fuziunii / 9-10 mart.'34

2.) Proclamarea fuziunii dintre național-tărăniști și lupiști * , 11 mart.'34

// adunarea // moțiuni // cuvântări // telegrame //

// Maniu - Mihalache -Lupu //

("Dimineața" , an 30, nr. 9.774, 12 mart.'34 + foto mulțimea în fața clubului PNTJ)

(" Facla " 14 mart.'34 + foto I.Mihalache și dr.N.Lupu)

LD : Nici un cuvânt de la mine. Totul este consemnat de ziare. Reproduc aici cuvintele , pentru a evoca și înțelege nu un episod , ci **un fenomen politic** , evident dorit de mase, pe care l-aș putea numi "**euforia împăcării**". În toate spaimele care stăpâneau sufletele românilor , la trecerea cumpenei anilor 1933/ 1934 - criza, înverșunarea luptelor politice , asasinatele , zvonurile , calomniile , ciocnirile de stradă , arestările , amenințările cu dictatura - **se întâmpla și un lucru bun , purtând pecetea iertării, a frăției .**

Prinși de vraja acestui duh ... **conducătorii s-au comportat pe placul mulțimei.**

Păstrând proporțiile, **duminea aceea de 11 martie 1934**, parcă încheia **un ciclu - ce încheia în el eșecul guvernărilor, eșecul țărănismului** - marcând un **nou ciclu .**

Botezat "**democrația rurală**" , era numele **neotărănismului** căruia i se adaugă , ca element de noutate , **forța " țărănescă și muncitorească "**,

lupta contra **tendințelor dictatoriale " de stânga sau de dreapta" ,**

plasând PNTJ la centru, la stânga PNL.

De altfel, ziua pare a marca renunțarea PNTJ -ului de a îndrepta atacul principal contra PNL.

După 7 ani de adversități ... venise ziua împăcării .Piesa împăcării (nu o spun peiorativ)

se desfășoară în 5 acte : **Club PNTJ - Club PTJ - Club PNTJ - Balcon - Banchet**

Protagoniștii - **Mihalache, Lupu , Maniu, Madgearu ș.a.** - și-au jucat rolurile perfect .]

Dimineața / Reporter Al.Graur

▣ Atmosfera

Fuziunea PNTJ - PTJ -Lupu s-a făcut într-o **atmosferă de mare entuziasm .**

În fața **clubului din str.Clemanceau** , staționa o mare mulțime.

Dr.Lupu și amicii au fost primiți în **urale nesfârșite .**

Sălile clubului, neîncăpătoare , mare parte din asistență a rămas în stradă.

Fruntașii au ieșit în balcon și au vorbit mulțimii .

Maniu, Mihalache , dr. Lupu și alți frunțași, **au apărut în balcon și au rostit discursuri** , în mijlocul ovațiilor generale. Toți oratorii au accentuat că reîntregirea forțelor țărăniste este o demonstrație hotărâtă **pentru un regim democratic, opus oricărei încercări de aventură dictatorială. Dr.Lupu** a accentuat hotărârea luptei pentru democrație .

Regimul democratic și libertățile cetățenești vor fi apărate cu toată vigoarea.

Fără să recurgă la atacuri personale, **I.Mihalache a criticat liberalismul** , care nu mai corespunde vremurilor , accentuând **caracterul țărănesc al statutului și trebuința de a se realiza statul țărănesc.**

Demonstrația de ieri are ,deci, două semnificații : **democrația și statul țărănesc.**

Proclamarea fuziunii a fost precedată de o serie de episoade interesante, **de un anumit ritual**, care a prelungit emoția și fastul întrunirii .

Actul I - clubul PNTJ

▣ **Delegația permanentă a PNTJ .**

▣ **Adunarea frunțașilor PNTJ**

Membrii delegației s-au adunat în sala de sus a clubului , unde , sub președinția lui **Mihalache, au pus la punct ultimele formalități** , în vederea proclamării fuziunii .

I.) La ora 11 jum., **membrii Delegației permanente** au coborât în **sala mare a clubului** , unde se aflau **parlamentarii și ceilalți frunțași PNTJ . Mihalache și Maniu** , primiți cu ovații.

- **Ion Mihalache** : "**Cunoașteți** cu toții , desigur, **obiectul principal al adunării noastre** de

astăzi : e vorba de a supune organelor conducerii centrale și a sfatului parlamentar , care au asentimentul prealabil al Comitetului Central , evenimentul despre care ați piutut afla cu toții , și anume acel al proclamării fuziunii Partidului Național-Țărănesc cu partidul d-lui dr.Lupu - sau mai exact - al contopirii , al reântregirii Partidului Național-Țărănesc.

Am convenit cu toții ca aducerea la cunoștința partidului a hotărârii , ca și eventualele discuțiuni, să se facă simultan cu acelea care au loc la Clubul Partidului Țărănesc de până astăzi , sub conducerea dr.Lupu.

Nu vă veți pierde răbdarea , prin urmare, dacă vom suspenda ședința pentru câteva minute , până vom fi puși la curent de felul cum se desfășoară lucrurile acolo.

" Țin de asemeni să vă aduc la cunoștință un fapt destul de important , pe care l-a hotărât Delegația Permanentă de azi, în urma convorbirilor pe care le-am avut cu fruntașii partidului care au răspunderea conducerii organizațiilor din Ardeal , și în special cu d-nii Iuliu Maniu și Vaida Voevod. E vorba de soluționarea chestiunii conducerii Ardealului. Delegația Permanentă a votat următoarea **Moțiune:**

< Cu prilejul întâlnirii , care a avut loc la Cluj, între d-nii I.Mihalache , Iuliu Maniu și Al.Vaida Voevod, dl Vaida Voevod a propus ca dl Maniu să accepte președinția organizației PNȚ din Ardeal și Banat . D.Iuliu Maniu neprimind această propunere , d-l Vaida Voevod s-a arătat dispus de a reveni asupra demisiei sale , din calitatea de președinte al organizației din Ardeal și Banat și președinte al organizației județului Caraș . Delegația permanentă, luând act cu deplină satisfacție , roagă pe dl Al Vaida -Voevod să-și reia locul . >

Citirea Moțiunii a fost primită cu aplauze . Mihalache suspendă ședința

II.) La ora 12 , ședința se reia. Apar în Sală dnii Mihalache și Maniu și cellalți fruntași ...

- **Mihalache** : "Sunt anunțat că în momentul acesta , la clubul Partidului Țărănesc de sub președinția dlui dr.Lupu, s-a votat o moțiune într-un text pe care Delegația Permanentă a PNȚ l-a votat , întocmai, azi dimineață.

Permiteți să vă aduc la cunoștință această **Moțiunea de fuziune** :

< **Considerând nevoia vitală pentru însăși existența statutului român a unei puternice temeinic oraganizate democrații rurale ;**

Considerând situația creată în vremea din urmă vieții politice a țării , prin risipa energiilor ei active în diferite formațiuni ;

Considerând că , dacă până astăzi, o astfel de situație a putut dăinui fără prejudicii ireparabile pentru țară [guvernare național - țărănistă !] , continuarea acestei stări de lucruri - în actuala frământare atât dinlăuntru cât și din afara țării - ar putea periclita însăși liniștită și normala consolidare a statului român, potrivit alcătuirii sale organice, economice , sociale și naționale ;

Considerând că , în aceste condițiuni , orice acțiune divergentă a democrației țărănești slăbește forța regimului constituțional parlamentar și încurajează tendințele de formațiuni dictatoriale ;

Constatând apoi identitatea de structură, de origine și tendințe dintre partidul național-țărănesc și partidul țărănesc ;

Constatând cu deosebire identitatea principiilor programatice și tactice dintre ambele partide , desăvârșită prin hotărârea Comitetului Central Executiv de a revizui programul pe baza principiilor formulate în Manifestul -program al partidului național -țărănesc din alegerile generale trecute și care sunt identice cu ale partidului țărănesc ;

Constatând , în sfârșit, preocuparea comună de organizare a partidului național-țărănesc de jos în sus, potrivit încrederii maselor țărănești care au arătat constant dorința vie de contopire a ambelor partide ;

Conducerea centrală a celor două partide hotărăște contopirea lor, prin încadrarea în rândurile partidului național țărănesc a organizațiilor partidului țărănesc condus de d.dr.Nicolae Lupu .

Organe comune și o procedură asupra căreia am convenit de acum,

**vor desăvârși fuziunea pe regiuni , județe și comune ,
paralel cu aplicarea statutului de reorganizare a partidului . >**

- **I.Mihalache** : Deschizând discuția asupra proiectului de Motiune, d-nii membri ai Comitetului Executiv Central , d-nii parlamentari și d-nii șefi de organizații , cari doresc să ceară cuvântul , **sunt rugați să se înscrie "**
- **Voci : Se primește ! E dorință unanimă ! (aplauze prelungite)**
- **I.Mihalache** : "Cum nimeni nu ia cuvântul, **consider hotărârile din Motiune aprobate cu unanimitate** de către forurile competente ale partidului național țărănesc , și în **asentimentul partizanilor** care au asistat la ședință.
Proclam reântregit Partidul Național -Țărănesc ,
prin încadrarea în rândurile sale **a organizațiilor partidului d-lui dr.Lupu.**

Adunarea, în picioare, aplaudă frenetic timp de câteva minute .

- **I.Mihalache** : **Însuflețirea unanimă** cu care ați primit această hotărâre mă face să cred că **sunt în asentimentul dvs, al tuturor , manifestându-mi dorința ca d.dr.Nicolae Lupu să-și reocupe scaunul de vicepreședinte al Partidului Național-Țărănesc."**

Adunarea ovaționează îndelung.

I.Mihalache citește următoarea telegramă trimisă de d.dr. Vaida Voevod :

< Cluj . Primiți , vă rog , **felicități călduroase** , cu ocazia **succesului obținut prin reîntoarcerea doctorului Lupu.**

Fie ca **pentru Țară și partid,să rezulte numai consolidare , progres și muncă rodnică .**

Rog exprimați **felicitățile mele și doctorului Lupu .(ss) Al.Vaida -Voevod .>**

Ședința se suspendă. O delegație în frunte cu d-nii I.Mihalache și V.Madgearu au plecat la clubul d-lui dr.Lupu spre a-l invita să participe la ședința solemnă.

Actul II : clubul P

În timp ce național țărăniștii erau adunați la clubul lor , **d.dr.Lupu a deschis la clubul Partidului Țărănesc ședința Comitetului Executiv**, compus din președinții organizațiilor județene .

- **dr.Lupu** : "**V-am chemat pe dvs, tovarășii mei de lupte grele , ca să vă consult și să vă rog să ratificați fuziunea cu partidul național-țărănesc.**

Împrejurările sunt grele , pentru **oricine vrea să cerceteze situația democrației** , astăzi, în Europa, **pretutindeni, bate un vânt de dictatură**

În Germania , **democrația a fost înfrântă.**

În Austria, tunurile **au distrus admirabile realizări ale social-democrației vieneze.**

S-a pus , atunci, pentru mine, problema : **am dreptul să merg - singur - mai departe ?**

Nu am datoria să alătur forțele mele , altor forțe democratice ?

Dacă am trăi în Franța , unde pot exista **17 partide diferite** ,

dar **unde aceleași 17 partide** sunt **capabile să se unească**

într-**un guvern de uniune națională** , atunci când împrejurările cer o atare unire,

- **atunci da, aș fi mers mai departe .** Trăim , însă, în alte împrejurări.

Avem datoria **să privim realitatea în față.**

Când vântul de dreapta , care bate peste frontiere , **șueră și la noi -**

atunci trebuie să întărim baricadele democrației.

Mi s-au propus mai multe fuziuni. Singura logică, singura normală, era cu PNT

De ce ?

Întâiu, fiindcă **partidul acesta are** - în materie economică și financiară - **același program , ca și al nostru .**

Programul enunțat de d.Mihalache astă vară , la întrunirea de la CâmpuLung, nu se deosebește întru nimic de programul nostru.

În al doilea rând, cu PNT , noi avem , toți, **cele mai strânse legături sufletești .**

Vă văd pe toți în jurul meu. Ați stat atâția ani în lupta grea.M-am întrebat :

am dreptul să vă mai țin departe de orice posibilitate de afirmare în treburile publice ?

Am dreptul să vă mai țin în această luptă de opoziție ,

când conducerea publică o au oameni incapabili și adesea necinstiți ?

Am dreptul să lipsesc aparatul de stat de forțele dvs tinere , oneste și rodnice ?

De sigur că nu.

Am trecut peste mândria mea. Vă rog să treceți și dvs peste mândria dvs.

Ne întoarcem în casa noastră veche , să luptăm laolaltă cu frații noștri, **pentru democrație** , împotriva forțelor dictatoriale , împotriva aventurierilor , cari pândesc momentul prielnic pentru împlinirea ambițiilor lor."

- **prof.I.Borcea** (fost ministru) : **cere votarea Motiunii de fuziune.**

Motiunea este votată prin aclamații

- **preot VG Alexe** (Dâmbovița) : face rezerve.

- **Adonis Popov** (Cluj) , **prof.Vornicu** (Maramureș) - își spun părerea .

..... În momentul acesta sosesc d-nii **I.Mihalache, V.Madgearu și Pan Halippa** care fuseseră anunțați că **Motiunea este votată ...**

Adunarea îi primește cu aclamații îndelungi.... Mihalache și Lupu se îmbrățișează ...

- **Dr.Lupu** : anunță **votarea Motiunii** .

- **I.Mihalache** : anunță că și **PNȚ a votat Motiunea.**

dnii Mihalache , Lupu, Madgearu, Pan Halippa , pornesc , în fruntea mulțimii , spre clubul **PNȚ**

Actul III .La clubul PNȚ

La clubul național-țărănesc, **dr.Lupu este luat pe sus** de mulțime și **dus la masa prezidiului** .Aplauzele nu mai conținesc. **Strigăte de "Trăiască dr Lupu ! " "Trăiască PNȚ reântregit ! "**

dr Lupu îl îmbrățișează pe Maniu

- **I.Mihalache** : "E prea puternic astăzi simțământul pe care ni-l dă **fapta împlinită repede , la timp [?!?] și bine**, pentru **ca s-o acoperim cu prea multe fraze.**

Dați-mi voie, totuși,**să subliniez** în câteva cuvinte, **importanța acestei fapte** , pe care ași putea-o considera chiar un eveniment. Dacă fraza ar apărea banală, **realitatea este destul de vie**, și **destul de crudă** , ca să sublinieze **grelele frământări prin care trece țara astăzi.**

La durerea materială , se adugă **durerile sufletești**

ale unei **dezorientări complete în viața politică.**

Partidul Național Liberal , care așteptase 5 ani refacerea , se găsește după 5 luni

incapabil de a rezolva problemele importante și u de a domina situația politică.

La răspântii, exploataorii nemulțumirilor și ai desorientării se arată.

Mihalache / Pericolul extremist , de dictatură

"Pretutindeni, mijesc amatorii de aventuri și cei îmbătrâniți , cari nu mai au curajul să se

adreseze nici inimilor și nici conștiințelor și care **așteaptă să-și satisfacă ambițiile lor**

personale cu investitura de sus , [**aluzie ACCuza? Iorga ? Argetoianu ?Manoilescu ?**]

cât și **amatorii precoci de dictatură** [**aluzie la CZCodreanu**] cari se silesc , înainte de a termina

cartea , **să rezolve cu gloanțe problemele politice ale țării .**

Deslegarea viitorului nu se poate însă urmări cu aceste mijloace.

Mihalache / Rostul PNȚ

" **Națiunea însăși** , din adâncurile sale, **își dă instrumentul politic** care știe ce vrea și ce poate.

Acest instrument este partidul național-țărănesc. Toate elementele vii, toți acei care trăesc cu sângele , cu inimile și cu capul lor , **știu ce așteaptă țara de la noi.**

Numai un astfel de organism , care își are **centrul de gravitate în masele largi**

ale țărănimii și muncitorimii , și în care vibrează spiritul plămădit de veacuri ,

sufletul românesc, **poate rezolva problemele grele de astăzi.**

"Dacă în vremurile liniștite ne puteam permite luxul nuanțelor, al variantelor în simfonia

țărănească, azi, în fața primejdiei dictaturii , cu toții, ca un comandament al națiunii,

al celor care și-au pus speranțele în noi, **să ne dăm mâna, să ne-o strângem** și

să privim numai spre obiectivul comun. Timpul trebuie câștigat .Numai vapoarele puternice

, capabile să meargă în linie dreaptă și să spargă valurile, sunt cele de care țara are nevoie.

Mihalache / Tratativilor PNȚ-PT : refacerea PNȚ

"Pătrunși de această **responsabilitate comună** , de acest **simțământ comun**,

am purces la contopirea într-o singură forță a celor două partide democratice.

A fost pentru multă lume inexplicabil cum , **într-o singură ședință**, am putut să punem la punct **tot ce este esențial și să stabilim procedura comună** asupra cea ce este secundar.

Iată de ce vă spuneam că **sunt copleșit de simțământul acestei fapte**, la care am contribuit cu toții, la care **am contribuit și eu și fratele dr.Lupu**.

Dar bucuria noastră e și mai mare pentru altceva. **Noi suntem un partid de program, un partid de crez**. Zace ceva aici în capetele noastre.

Nu misticismul care pune un semn de întrebare și **formează emblema unei mișcări anarhice , ci un program**. Ceea ce dă farmecul vieții noastre e că **ne-am considerat** și ne considerăm **o familie**. Legăturile noastre de inimă nu s-au rupt niciodată.

Ne-am considerat între noi frați, și azi, **când ne regăsim**, dați-mi voie să simt colcăind în inima mea și **simțământul inconștient , instinctiv, care leagă frate de frate** .

E bucuria fraților care se regăsesc și bucuria părinților care asistă la această scenă.

Cu aceste sentimente , **frate dr Lupu** , azi , într-o unanimă însuflețire, **te asigurăm de sinceritatea noastră**. Contopirea tuturor organizațiilor noastre e făcută **pentru totdeauna**.

Totdeauna, **organizația noastră centrală** a hotărât astăzi , să facem apel la

dr Lupu ca să-și reia alături de noi, demnitatea de vicepreședinte al partidului.

Asistența izbucnește în aplauze furtunoase .Mihalache strigă :

Să trăiască Partidul Național Țărănesc reunit , reînfrățit pentru totdeauna ! "

- dr.N.Lupu : " Dacă Ion Mihalache, vechiul meu frate de cruce,

de care **atâta vreme am stat despărțit** , a spus că e mișcat, el pe care îl consider un spirit mai ponderat și pozitiv, veți înțelege de ce eu, care sunt sentimental, **sunt copleșit de o adâncă emoție**.

Dr.Lupu /

Democrație rurală

Am săvârșit astăzi cel mai important act politic din ultimii zece ani .

Veți vedea mâine , poimâine, efectele puternice ale acestui act.

Am dat , prin înțelegerea frățească a mea cu dânsul, cheazășie țării că **liniile pe care el a plecat spre democrația rurală** , nu pot fi împiedicate de nici o forță , oricât de sus ar fi ea.

Dr.Lupu /

Tratativele PT-PNT: refacerea PNT

[Șapte ani am stat despărțit de dvs. ; șapte ani am mers nu cu vasele noastre cu pânze, cum spunea d.Mihalache, **ci cu remorchererele** , pe Oceanul larg , având în vedere binele țării noastre ; **când am văzut că pe dedesubt vin submarine și ne torpilează** , am spus :

halt ! Să ne unim fraților ! S-o știe și s-o simtă toți.

Dr.Lupu /

Declarații de dragoste ... spovedanie ...

Situația de astăzi a fost ușurată prin mai multe fapte :

între noi n-a existat niciodată dușmănie personală. . V-am combătut pe chestiuni de interes general , însă **dragostea profundă dintre noi , n-a lipsit niciodată**.

Chiar când loveam în dvs., în inima mea plângeam. Lumea mă întreba : de ce nu lovești mai tare ? , iar eu spuneam : **nu pot lovi căci sunt frații mei de mâine**

Am rătăcit pe toate mările [**Ulise !**] și **am uitat acasă pe Penelopa** ,

dar **Penelopa țesea neconținut pânza solidă și trainică a democrației** .

Vă găsesc astăzi, **trupește, mai bătrâni cu 7 ani** , da vă găsesc , **sufletește, cu același elan,**

cu același curaj, și cu experiență mai mare. Între noi, lucrurile s-au făcut repede . **Pentru ce ?**

Pentru că noi am făcut o înțelegere mai mare decât cea de la caz la caz, de la județ la județ, de la program la program, **am făcut o înțelegere de la inimă la inimă** .

La această hotărâre n-a contribuit puțin, **dragostea și respectul profund pe care îl am pentru frații noștri ardeleni** .

Maniu ...

Față de d.Iuliu Maniu am o înțelegere profundă și o dragoste care nu s-a clintit.

Când i s-au dat lovături , eu -instinctiv - **am tresărit cu spada** .

Mulți m-au întrebat **de ce nu pornesc împotriva lui Maniu ?**

Eu le-am răspuns : **va veni vremea când vom fi alături în luptă pentru democrație** ,

și **iată că vremea a venit**.

Vaida ...

Aceeași dragoste o am și pentru celălalt bărbat de stat , care nu e aici, **d.Ai.Vaida Voevod**, și atunci când lumea mă întreba de ce nu-l atac mai violent pe d.Vaida , eu am răspuns:

sufletul meu e alături de acela al lui Vaida Voevod.

Lupu /

Halippa ...

" Acum toți avem spade puternice **pentru apărarea democrației** .

Am venit aici, desigur, datorită înțelegerii tuturor.

Dar am venit aici și **printr-un puternic comandament al maselor**.

Înainte spectrului negru al dictaturii, care a apărut în unele țări, **e momentul să realizăm**

fuziunea. Și am făcut-o . Nu avem dreptul ca **în seceta de oameni care e azi în țară** ,

să ținem mai departe **elementele curate pe care le avem** ,

de posturile de conducere ale țării.

Mă gândesc la d-ta , **d-le Halippa**, mă gândesc la **Basarabia**.

Îți dau elemente de primul rang , cari să fie **folositoare pentru administrația țării** .

Cu aceste cuvinte termin. Va veni vremea să vorbim mai mult, dar să lucrăm și maimult.

Lupu /

Înaintașii ...

Să-mi dați voie să aduc **omagiile mele celor doi protagoniști ai democrației** :

Dobrescu - Argeș și Simion Bărnuțiu , ai căror reprezentanți sunt aici.

..... D-l dr Lupu sărută pe d-nii I.Mihalache și Iuliu Maniu.

IV Cuvântările de la balcon.

În tot timpul solemnității din sala cea mare a Clubului central al partidului, **mulțimea care staționa**

pe strada Clemanceau cerea să-i vorbească conducătorii partidului național-țărănesc.

Fruntașii partidului au apărut în balcon și au fost obiectul unor **manifestații delirante** .

Primul a vorbit mulțimii **Virgil Madgearu** .

- **Virgil Madgearu** : " Vă aducem **vestea bună** că comitetele partidului național-țărănesc

și al partidului țărănesc al d. dr. Lupu **au hotărât contopirea și întregirea**

partidului național-țărănesc , **sub șefia d-lui Ion Mihalache**.

Prezența voastră aici , fără ca să fiți convocați , într-o adunare publică, **dovedește** că

întregirea partidului național-țărănesc era dorită de masele populare din întreaga țară.

Acest fapt împlinit azi, într-un moment în care **din toate părțile se încearcă a se da lovituri**

democrației prin tendințe dictatoriale , **e de o importanță istorică**.

Să strigăm deci cu toții : trăiască partidul național-țărănesc reîntregit , trăiască d.Ion Mihalache ,

șeful partidului, trăiască d.dr.Lupu."

- **Ion Mihalache** : " După cum v-a spus secretarul general al partidului,

vă aducem azi bucuria mare care va încălzi țara de la un capăt la altul.

Conducerea celor două partide democratice de până azi, **au hotărât contopirea**

într-o singură forță a democrației național-țărăniste.

Mihalache /

Pericolul dictaturii și anarhiei ...

În fața noastră se ivesc **perspective cari ne dau dreptul să ne îngrijorăm**.

Sunt oameni care au epuizat toate experiențele din tinerețe până la bătrânețe

[**aluzie: ACCuza, Goga, Iorga , ș.a.**] și tineri care le **surâde anarhia** [**aluzie Garda de Fier**]

Unii, roși de dorința de a domina , **șerșesc pe la toate porțile și la toate ușile** , de sus în jos ,

ca să stăpânească această națiune.

Rânjesc amatorii de dictatură pe la toate colțurile și printre ei sunt și **bătrânii cei răscopți** , dar

și **copii precoci**, cari au pretenția să pună la punct **cu ajutorul gloanțelor** ,

dacă nu problemele , cel puțin **capetele oamenilor politici**.

Mihalache /

Forța țărănească și muncitorească ...

"**Noi reprezentăm conștiințele** ieșite din frământarea **nevoilor de jos**, din masele cari, timp de

veacuri, au muncit spre a înfăptui visul secular, cari în timpul războiului, **au împânzit tranșeele** ,

iar în timp de pace , **au ținut aparatul statutului**. [LD : **sesizează delimitarea de PNL (care a**

creat statul) și accentul pus pe forțele țărănești și .... muncitorești]

Există aici **forța maselor țărănești și muncitorești** ; vigoarea acestor mase este

concentrată în partidul național-țărănesc.

Mihalache /

Contra pericolelor de stânga și dreapta ...

Cele **două partide democratice fuzionate** azi, **au mers paralel**, și azi când se deslănțuie

furtuna , **nu mai trebuie corăbii** cari să meargă încet și în ziczac, **ci vapoare puternice**

cari să spargă valurile, să meargă drept și repede la țintă.

Cu astfel de sentimente, **noi, care reprezentăm democrația țărănească**, ne-am propus să înlăturăm obstacolele și uniți **să pornim împotriva tendințelor dictatoriale venite fie de la dreapta, fie de la stânga.**

Bucuria unirii...

Aducem cu noi **o viață de comunitate sufletească, o viață de familie, simțiminte de frați.** Aveam fiecare răni în sufletele noastre. Rănilor s-au vindecat. Aveam bucuria de frații care au trăit departe de noi și, la această bucurie, asistați și dvs, părinții noștri, poporul. Vă asigur că **această bucurie e unanimă.** Am simțit-o și la **frații noștri din Ardeal** și la cei din **Bucovina și Basarabia**. Acest act s-a împlinit ca ceva firesc. Dați-mi voie **să-l sărbătorim cu îndoita bucurie a conștiinței datoriei împlinite și a regăsirii fraților.**"

D.Mihalache se sărută cu d.dr Lupu, iar mulțimea aplaudă entuziast.

- Dr.N.Lupu: " Pentru unii, **această contopire e o mare enigmă.**

Acest eveniment a venit doar **atât de subit!**

Fuziunea care s-a făcut atât de repede - cum spunea Mihalache - **era de multă vreme în sufletele noastre și anume chiar din ziua când ne-am despărțit.**

Ion Mihalache, acest brav țăran al colinelor Muscelului, viteaz și luptător, care a luat în alegerile recente, de urgie, atâtea mii de voturi, **a făcut astă vară un program**, care a fost aprobat de conducerea partidului și **care e și programul meu.**

Din acel moment, **orice deosebire dintre mine și el**, între partidul meu și al dvs, **a încetat și eu nu așteptam decât clipa propice**, ca să fac acest act, cu asentimentul alor mei și al țării.

Lupu / Pericolele de dictatură...

Nu mai departe decât **acum o lună**, în monumentalul **oraș multiseclar al Vienei, albinele muncitoare** cari construiseră cele mai frumoase exemple de **organizații puternice ale democrației, au căzut victime barbariei reacțiunii.**

În momentul când **reacțiunea neagră din afară**, alimentată de **bătrâni ramoliți [ACCuza] și tineri imberbi [CZCodreanu] își arată capul**, în acel moment i-am spus lui Mihalache: **dă-mi mâna încoace, ca să construim puternice baricade.**

Lupu / Misiunea PNT ...

Azi se sărută Lupu cu Mihalache și mâine Maniu cu Vaida.

Galvanizăm spiritele adormite ale țării, cari vor dărâma orice dictatură.

N-am venit aici în casă străină. **Am venit în casa unor vechi prieteni și în casa mea.**

Dacă ași fost fiul risipitor, v-ași fi spus: < pierdut a fost și a revenit; mort a fost și a înviat, tăiați vițelul cel mai gras .> **Dar eu nu am risipit decât dragoste și democrație** pentru binele acestei țări. **Trăiască forțele unite**, invincibile și triumfătoare de mâine ale **democrației național-țărăniste "**

Mulțimea cere să-i vorbească d.Maniu . Iuliu Maniu își face apariția în balcon și rostește următoarele cuvinte :

- Iuliu Maniu : " Nu se cuvine să vorbească cei mai mici , când au vorbit cei mai mari.

Am auzit cuvintele **celor mai mari ai noștri : Mihalache și Lupu.**

Ne-au mișcat inimile și ne-au oțelit voința.Dacă totuși putem să spunem câteva cuvinte , ele sunt menite de **a saluta în această casă pe scumpul nostru prieten Niculae Lupu și pe prietenii săi, pe care i-a condus atât de bine , până ce au ajuns cu toții aici, ca să ne îmbrățișăm în luptă cinstită, sfântă, și mare, pentru noi și țara noastră.**

Am fost câțeva vreme adversari. Am spus însă tuturor că nici un moment nu s-a oprit **dragostea mea față de dr.Lupu și stima mea față de munca și talentul d-sale.**

Când alături de Ion Mihalache, iubitul nostru președinte, **se găsește la masa prezidențială Niculae Lupu**, acest mare suflet românesc și această minte luminată de bărbat de stat, **sunt sigur de viitorul partidului nostru , de viitorul țării noastre .**

Vă rog să strigați cu toții : **Trăiască dr Lupu !** La braț cu **Ion Mihalache**, strânși și uniți , să strigăm : **trăiască țăranimea română, înflorească națiunea românească !"**

Virgil Madgearu încheie cuvântările spunând :

- **Virgil Madgearu** : " Am fericirea să vă anunț că **la alegerile parțiale din județul Ilfov**, va candida **în fruntea listei noastre ,d.dr.Lupu**, care , deși e deputat , **a admis să candideze pentru a ne da cea dintâi dovadă a luptei pentru cimentarea organizației democrației țărănești** și pentru **a răspunde cu actul cimentării definitive a unirii aici , în primul județ al țării românești**. Vă invit prin urmare **la luptă** și vă rog **să ne dați concursul , ca să biruim în aceste alegeri."**

Actul V : Banchetul

După ședința solemnă în care s-a proclamat fuziunea, a urmat un **banchet la restaurantul Enescu**. Au participat **cca 150 de persoane**, dintre frunțașii partidului reântregit.

Banchetul a decurs într-o atmosferă de mare însuflețire .S-au rostit toasturi .

"Dimineața" rezumă . "Facla" rezumă . Fiecare însă extrage anumite pasaje .

Eu trebuie să le combin , pentru a extrage maxim de informație.

Mihalache / Facla

" Sunt încredințat că traduc **sentimentul dvs unanim** , precum și sentimentul unanim **al întregului PNȚ** , închinând cel dinâi al nostru pahar pentru sănătatea suveranului nostru iubit **MSRegela Carol II**, căruia îi urăm din adâncul inimii viață lungă și rodnică pentru întărirea patriei.

Am fost , suntem și rămânem partid monarhic constituțional.

Ca partid constituțional înțelegem să ne confundăm **rațiunea noastră de a fi** , cu necesitatea de a face din nevoile , **din aspirațiile și din voința nației** , **instrumentul natural** de realizări în alcătuirea și conducerea de stat .

Ca partid monarhic înțelegem **să apropiem** , cât mai împletit ,

voința și aspirațiile naționale cu **voința și aspirațiile Coroanei**.

Înțelegem să facem din **partidul nostru instrumentul firesc național** , natural,

de **colaborare a celor doi factori constituționali : Coroana și Națiunea**.

Înțelegem **să lucrăm continuu** pentru a apropia **Națiunea de Coroană** și **Coroana de**

Națiune , pentru ca **să se cunoască** , **să se încreadă** , **să se iubească** - și astfel

colaborarea să fie caldă , statornică , rodnică. Cu acest crez și cu aceste simțăminte , să strigăm cu tot sufletul : **Trăiască Regele ! Trăiască România ! "**

[-----]

Virgil Madgearu / Dimineața

" **Nu am înțeles niciodată de ce aplecat dr.Lupu din PNȚ**.

De altfel, **nu l-a considerat niciodată plecat**. **Cunoșteam** prea bine **sufletul d.rului Lupu**, și **știam că într-o zi se va întoarce printre noi**. Nu i-am contestat , niciodată,

sinceritatea în luptă, **corectitudinea** sa suflească , și **puterea de fascinare a maselor**.

Partidului i-a lipsit, prin plecarea dr.Lupu, **ce era mai viu într-însul**.

Acum, când ne-a revenit pentru totdeauna, **îl asigurăm de întreaga noastră dragoste "**

- **N.Costăchescu** : fostul președinte al Senatului, a evocat **primele zile ale țărănismului**, când **dr Lupu era pretutindeni, viu, scilpitor de inteligență** și dovedind în toate manifestările sale **marea-i dragoste pentru mase**.

- **D.R. Ioanițescu** : fostul ministru al Muncii, a constatat că **în viața politică românească** , **de câte ori un element de frunte s-a desprins și a încercat să-și constituie un partid**, **n-a izbutit**. **Pentru prima oară** , un om politic plecat cu câțiva prieteni , **se întoarce cu un partid**. Omul acesta este dr. Lupu .

Din puținul pe care l-a luat , plecând dintre noi , **a reușit să clădească un organism viu** , cu care **astăzi se integrează** în marele organism politic care este **PNȚ**.

Dr.Lupu ne aduce o infuzie de sânge nou,

care ne era **necesar după cei patru ani de guvernare**.

Dar bucuria noastră ar fi deplină dacă și dr **Vaida -Voevod ar intra din nou în primele rânduri**. **Fac apel la dl Maniu și la toți luptătorii noștri din Ardeal**

să restabilească unitatea suflească a Ardealului."

Au mai luat cuvântul : **D.Mazilu** (care a închinat pentru Mihalache) ; **I.Borcea** (pentru Maniu) ; **Gr Cazacliu** și **Pan Halippa** (în numele Basarabiei) ;

T.Sauciuc -Săveanu și Romulus Răuț (în numele Bucovinei) ;
Vasile Serdici, Corneliu Ghimbășeanu, Virgil Potârcă, I.Modreanu, C.Musceleanu , I.Hudiță, G.Goiceanu , Cezar Spineanu, ȘT.Mitrăescu, prof.M:Ralea, Gh.Crișan etc etc.

Iuliu Maniu / Facla

[LD : din păcate discursurile nu sunt "înregistrate" ... și reporterii specifică că este vorba de un "rezumat" . Spicuesc din ambele ziare ,constatând că fiecare a reținut câte ceva .

Cum însă Maniu apărea destul de rar în public , țin să reproduc aceste crâmpie pentru a putea pătrunde mai intim în gândul intim al "sfinxului " de la Bădăcin .

Aflu astfel că era destul de "romantic" , că-și iubea prietenii , că tăcerea lui ascundea , uneori , modestia, alte ori consecvența de crez.]

Se simte nespus de **mișcat de entuziasta manifiestare** a maselor național-țărăniște , cu prilejul realizării **grandiosului act al fuziunii** celor două partide.

"Avem azi **o zi de sărbătoare** care încălzește cum încălzește soarele frumos de azi pământul dornic de primăvară.

Ni se vindecă azi o rană , pricinuită cu câțiva ani în urmă **din cauza despărțirii de noi** a unui iubit și stimat prieten , **colaborator important , la întemeierea partidului nostru.**

După înfăptuirea unirii și intrând în politica țării românești , **multe formațiuni politice din vechiul regat doreau o înfrățire politică cu noi.**

Maniu / Facla **Mihalache**

Noi ne-am decis pentru tovărășia politică cu partidul țărănesc de pe vremuri , partidul d-lui Mihalache. De la primul moment **m-a câștigat** prin ființa sa , prin **convingerile sale** și prin **talentul său.**

Din primul moment am văzut că este **omul ieșit din aceeaș brazdă** trudită a pământului românesc , din care au ieșit și **conducătorii politici ai Ardealului și ai Banatului.**

Și am simțit instinctiv : acesta este omul !

Am intrat în **colaborare** , am intrat în **fuziune** , și din ce **l-am cunoscut** mai mult, de aceea **l-am îndrăgit** mai tare , și de aceea **am crezut** mai mult în el.

Azi e șeful nostru , și sunt fericit că nu am fost înșelat în puternica impresie ce ne-a făcut-o tuturor de la prima vedere . **El este al nostru, al ideilor noastre,**

programul lui e programul nostru.

Din talentul și caracterul său - sunt sigur - va beneficia întreg neamul."

Maniu / Facla **dr.Lupu**

Al doilea om care ne-a legat de partidul țărănesc **a fost dr.Lupu.** Am ținut la dr.Lupu, pentru că eu **îl cunoșteam** pe dânsul după nume de mult, de când nu era România Mare .

L-am văzut apoi pe dr.Lupu **părtaș hotărât și inimos** în grandioasa acțiune din Vechiul Regat , **pentru întregirea neamului și pentru realizarea ,** măcar în parte, **a dreptății sociale ,**

pentru care luptăm și azi. **L-am văzut** apoi în **România Mare** ca înflăcăratul **luptător**

pentru democrație , totdeauna rezolut, totdeauna sincer, și todeauna spiritual.[-----]

Spune că întotdeauna **a crezut în sinceritatea doctorului Lupu** și , când acesta se avânta impetuos în luptă, știa că o face cu **o mare doză de bună credință.**

" Nu m-am supărat niciodată pe dr.Lupu, fiindcă era sincer în actele sale și fiindcă știam că ne vom reântâlni în curând în același partid. "

Maniu / Facla **Democrație - dictatură**

)) : Azi, în urma unor **curente** care s-au născut **în alte țări și în alte împrejurări,**

lupta altruistă și plină de jertfe pentru democrație începe a nu se lua , în aceeași măsură , la dreapta judecată , cum ar trebui să se facă.

Sunt și voi rămâne cu democrația , și găsesc ca **o erezie să se vorbească de o dictatură ; găsesc ridicolă încercarea** de a înstăpâni o dictatură peste tot , dar mai ales cu dictatori de ocazie anume căutați și inventanți. **Trebuie să luptăm cu fanatism contra încercării de a introduce o dictatură la noi .**

Maniu / Facla **Supărările lui : "șefia" ...**

" Îi mulțumesc d-lui prof. Borcea pentru prea bunele cuvinte ce mi le-a adresat ;

îi mulțumesc pentru prieteneasca judecată ce a adus gândirii mele.

Într-adevăr, **am luat o atitudine nu pentru a ajunge la situațiuni ,**

ci am lepădat de la mine situațiuni , dorite de atâția, **pentru ca să pot lua liber o atitudine. Am luat o atitudine .Mențin această atitudine și o voi menține nealterată de nimic , până la sfârșit.** Sunt convins că va duce la bun sfârșit , pentru triumful democrației naționale , spre mărirea nației noastre . "

Maniu / Dimineața

"Țin să se știe că eu nu mă supăr decât atunci când vreau.

Nu uit niciodată și știu să aștept.

Îl felicit pe dr.Lupu mai ales pentru că a avut tăria să renunțe la o situația personală de care se face foarte mult caz în țara românească . E acum la modă în țara noastră că, dacă nu-ți dai aere de dictator , să fii cel puțin șef de partid.

Sunt puțini oameni cari, după ce au ajuns , renunță, cu ușurința cu care a făcut-o d-rul Lupu, **de dragul democrației .**

M-am despărțit și eu de șefie , pentru ca să iau o atitudine.

Renunțarea am făcut-o de bună voie. Atitudinea am luat-o și declar că mă voi ține de ea până ce voi învinge ."

Maniu / Facla

" Și să mai știi , iubite dle Lupu, că eu mă supăr numai când vreau eu, nu când vor alții ! Cu oamenii cu care am lucrat împreună, **cu prietenii pe care cunoscându-i în muncă comună , am știut să-i iubesc și să-i stimez , eu nu mă cert și de ei nu mă despart .**[-----]

Îți strâng mâna domnule dr. Lupu , pentru că și d-ta astăzi ai lepădat o situație ca să poți trece la grandioase înfăptuiri și realizări , alături de noi.

Ai lepădat de la d-ta situația de șef de partid , pe care atâția o ahtiază și azi, când răsar partidele ca ciupercile după ploaie. **Ți-ai contopit partidul cu al nostru , renunțând la porunca ce o aveai asupra lui,** ca să te supui poruncii sufletului d-tale nobil, de a lupta mai puternic și mai cu succes pentru trumful ideilor care te încălzesc.

Doresc , domnule dr.Lupu, ca toți cetățenii , ca toți conducătorii acestei țări, să-ți imite exemplul , lepădându-se de onoruri și îmbrăcându-se în haina albastră de simplu muncitor , pentru a asigura și veșnica dăinuire a grandioasei noastre catedrale : România Mare "

Maniu / Dimineața **Metafore pentru România Întregită ... Crezul democrației ...**

" Viața politică a țării românești se prezintă în felul următor .Închipuiți-vă o catedrală, în care meșteri de seamă au pus tot ce inteligența omenească este în stare să imagineze , ca să fie cât mai măreață . **Dacă această catedrală** îți dă totuși impresia că va cădea pe tine , **mai poți să te uiți la frumusețile ei ?**

" Închipuiți-vă **un pod** care leagă două țărături deosebit de fertile. Constructorii podului l-au construit neînchipuit de frumos. **Dar mergând pe pod** ai în fiecare clipă **senzația că e șubred .** Aceasta este , în imagini, viața politică românească.

De câtăva vreme **se vorbește de dictatură.** De câțiva ani **s-a declarat război democrației.**

Or, e vinovată democrația că în 3 ani și jumătate am avut 11 guverne ?

Care guvern a căzut la noi din cauză că parlamentul l-a dărâmat ? [vizat Carol II]

Mie nu mi-i teamă de democrație .Ea nu va ieși totdeauna învinsă.

Până la sfârșit totdeauna izbândește democrația.

Dar cu experimentările , se oprește progresul țării.

În loc să fim preocupați de mersul înainte al națiunii , **noi trebuie să ne încordăm forțele , pentru a ține piept tentativelor de dărâmare a democrației .**

Să știe toți că **întru apărarea acestei idei sfinte , a democrației , ne vom găsi oricând uniți și cu puterile încordate .**

Vrem să trăim în catedrala mare a țării românești , în religia libertăților publice și nu sub presiunea nesiguranței. Vrem ca podul , care a unit toate provinciile surori, să nu se clatine sub picioarele noastre." DI Maniu îl felicită pe dr Lupu pentru pasul făcut .

Maniu / Facla

" În străinătate , regimul democratic parlamentar a fost adesea învinuit că a turburat continuitatea operei de guvernare .

La noi această învinuire nu se poate aduce.

La noi, un regim democratic parlamentar n-a putut să-și dea roadele

și nici nu poate fi învinuit cu nimic. Să ni se arate un singur caz când în România Mare un guvern a fost împiedicat în opera sa , de mișcări democratice ori de parlament, chiar și atunci când el era viciat din naștere și când opera lui de guvernare nu corispundea voinței naționale. **În schimb, în mai puțin de 4 ani, am avut 11 guverne schimbate , de altceva decât de parlament.**

Noi nu am avut în acest timp un regim parlamentar democratic, ci o autocrație deghizată și condusă de forțe ascunse cari trebuie înlăturate "

Maniu / Dimineața

Fratele Alexandru ...

" Nu pot să uit pe iubitul meu prieten și frate , pe **Alexandru Vaida -Voevod.**

Nu pot să fiu supărat pe fratele Alexandru , fiindcă eu știu ce a făcut el pentru cauza românească. **Divergențe de opinii, da,** pot fi între noi , ca între toți ceilalți oameni , **dar nu supărare** între mine și **cel mai bun prieten al meu ,** care este **Alexandru Vaida Voevod."**

Maniu / Facla

" Fii sigur, dle Mihalache, să fie sigur iubitul meu prieten **Al.Vaida Voevod,** care a fost rugat astăzi de Biroul nostru să-și reia președinția în Ardeal, că **eu cu dvs nu mă cert și nu mă despart niciodată.**

Precum **nu m-aș putea certa și despărți de un alt prieten ,** care desigur nu din vina sa e absent astăzi aici, și cu care **am luptat împreună în tinerețe** și care are **o uriașă parte în renașterea politică și națională a poporului românesc din Ardeal și Banat, d-rul Aurel Vlad,** pe care opinia publică din Vechiul Regat nu a avut prilejul să-l cunoască în întreaga lui valoare. El a fost **cel mai puternic și cel mai mare propagator al democrației și al regimului parlamentar,** pe vremuri, în Ungaria.

Nu m-am certat și nu m-am despărțit de el deși , la un moment dat , **nu era tocmai de acord cu mine ,** în ceea ce privește **o parte nestrămutată a crezului meu politic , că trebuie făcută grabnic o reformă economică , socială și monetară , radicală,** și trebuia , fără amânare, **terminată marea problemă a conversiunii ,**

nu cu a treia, cu a patra și cu a cincea lege , după care să mai urmeze încă câteva, ci cu o definitivă și radicală rezolvare , încadrată în planul economic general.

de aceea, **închin paharul în sănătatea dvs și a prietenului Al.Vaida Voevod, dorindu-vă izbânda ,** care va fi izbânda neamului nostru.

Dvs sunteți generali . Iar noi, masele mari ale partidului , să nu uităm că **cei mai mari și distinși generali nu pot câștiga o bătălie dacă nu vor avea milioanele de baionete în spatele lor.**

Noi să ținem puternic în mână baionetele ca să dăm lupta acolo și atunci când generalii noștri vor ordona. **Să nu uitați că baionetele sufletului , ale minții , ale caracterului ,** sunt mai puternice azi și mai adânc tăietoare decât ale oțelului. "

dr.Lupu / Dimineața

Profund emoționat, spune că s-a întors în PNȚ , deoarece îi era dor de foștii săi tovarăși de luptă. **În cei 7 ani , cât a stat departe de ei, nu i-a uitat .Erau prea durabile legăturile din trecutul de lupte comune, și de jertfe pe altarul crezului democratic .**

dr.Lupu / Facla

"Mă uit în jurul meu și văd numai prieteni. Iat-l pe omul de mare energie și muncă , **Virgil Madgearu ;** iat-l pe omul de suflet, **Costăchescu ;** iată-l pe subtilul **Mirto** și pe **Măcărăscu ,** de care nu ma-am despărțit niciodată .

După cum vedeți, sunt între ai mei "

- **Mihalache /** Dimineața

Spune că **democrația țărănească** este **și revoluționară și constructivă.**

Este revoluționară , fiindcă **vrea să schimbe instituțiile factice ,**

și e conservatoare , pentrucă ea **păstrează ideea de patriotism luminat.**

Face o violentă șarjă contra naționaliștilor de paradă , și declară că

PNȚ este un adevărat un partid naționalist, deoarece se reazămă pe țărănimea creatoare , care nu face paradă de patriotism, dar știe oricând să se sacrifice pentru țară.

- Mihalache / Facla Democrația țărănească

" Am primit președinția acestui partid , mănă de ideea de a realiza "democrația țărănească" integrală.

Democrația țărănească înseamnă , înainte de toate, și în chip firesc, "democrație".

Nu suferim de exces , ci de insuficiență democrație reală. Afară de doi-trei ani [guvernarea PNȚ , bine-nțeles !] , țara noastră s-a bucurat de o dictatură camuflată.

De relele de care suferă țara noastră , nu poate fi vinovată democrația , pe care n-am avut-o, ci metodele dictatoriale cari ne-au guvernat.

Am fost guvernați cu biciul și cu baioneta.

Voim , în al doilea rând, ca această democrație să fie țărănească .

Clasa cea mai importantă în stat trebuie să aibă și conducerea acestui stat .

Noi mergem la izvor de unde țâșnește apa proaspătă și vie.

Și ca să răcorim sufletul și pământul țării care așteaptă să prindă putere și îmbelșugare din revărsarea apelor vii , dăm bolovani și stânci deoparte, descoperim izvoarele noi, le scoatem la suprafață și le lăsăm să curgă cu forța lor naturală.

Chemăm în mijlocul nostru intelectuali, tehnicieni, economiști , profesori și oameni cu carte , nu cu programe moarte de laborator, și să privească forța naturii , să o dirijeze, să o consolideze , să o fructifice.

Naționalistă

Bietului țăran nu-i mai rămâne nimic din naționalism: l-au confiscat tot.

Țăranul nu iubește naționalismul sterp ca :

< Oricât timp român voi fi,

Nu mă tem că voi pieri >

Nici naționalismul sonor , de paradă :

< Românul are zece vieți în piepturi de aramă >

Revoluționară

În același timp, "democrația țărănească " e revoluționară și conservativă.

Ea tinde să înlăture privilegiile acelor care exploatează țărănimea .

Latifundiarii, zarafii, bancherii intermediari care o speculează , vor fi înlăturați , odată cu ordinea socială care le consacră privilegiul.

Conservatoare

Dar dacă față de acești profitori ai muncii țărănești suntem revoluționari, față de curentele extremiste , față de tendințele aventuriere,

democrația țărănească e conservatoare .

Trebuie să înceteze o dată schimbările care vin mere de sus în jos, căci se seamănă neîncredere și sămânță de anarhie.

Țăranului îi place continuitatea :

< Schimbarea domnilor, bucuria nebunilor ! >

Banchetul a luat sfârșit într-un mare entuziasm

Telegrama către Al.Vaida -Voevod

"Într-o unanimă însuflețire , partidul întregit se gândește la d-ta , te socoate prezent cu sufletul , îți mulțumește de îmbărbătarea trimisă și e sigur că energia și experiența d-tale va fi pusă și pe viitor în serviciul partidului întregit , ca și până acum " Ion Mihalache

Telegramă către MSRegele .

"În momentul sărbătoririi reântregirii partidului național-țărănesc, prin contopirea sa cu partidul țărănesc de sub conducerea d-lui dr. Lupu, primul nostru gând se îndreaptă spre Majestatea Voastră. Vă exprimăm Maiestate și cu acest prilej, devotamentul nostru către Coroană, careia , prin actul consfințit astăzi, îi punem la îndemână cel mai puternic instrument , în serviciul intereselor superioare ale statului ." Președinte , Ion Mihalache

Fuziunea PNȚ + PT / 11 mart.'34

* **Notă .Programul PT** anunțat în mart.'34, înaintea fuziunii :

Zotta,N.Tulceanu,"Partidele politice din România și programele lor",1934

▣ **Partidul Țărănesc (președ.Dr.N.Lupu)** (p.97-98)

/ **P.Ț** a luat ființă în febr.1927,prin ruperea unui **grup din PT**,
în urma fuziunii (pe care nu o acceptau) cu **PNR** și transformarea în **PNȚ**.

Dr.Lupu fusese de părere ca **PT** să treacă în Ardeal ,
și să încerce închegarea **PT** la scară națională.**Mihalache** avea altă parere.

/ **P.Ț. menține vechiul program al PT.**

/ În iunie '27 intră în **guvernul Știrbey**,

apoi în **guvernul de colaborare Ionel Brătianu**, ca ministru al **Muncii**.

El introduce **legile** :

- 8 ore de munca ;

-protecția muncii femeilor și copiilor în Codul corporației;

/ În legislatura **PNȚ** 1928/1929,duce o **luptă parlamentară** pe principiul **vechiului țărănișm**,:propune o **Lege contra cametei**, și propagă **ideea conversiunii datorii agricole**.

▣ **Programul de guvernare :**

1)Nouă restabilizare a monetei;

2)Conversiune generală și largă a datoriiilor.

3) Înlocuirea legii fiscale,

4)Suspendarea plății cuponului datoriei externe,pe 5 ani.

5)Ordine în finanțele statului.

.....la 11 martie 1934, după 7 ani de dizidență, **PT revine în PNȚ,prin fuzionare**.

PT dr.Lupu / febr.'27-mart.'34

---

3 .Declarația **PNȚ** privind **fuziunea PNȚ - PT** , **Cameră**, 12 mart.'34

Citește **dr.Lupu** . Confirmă **I.Mihalache**

(DAD, MO 22, ședința din 12 mart.'34, p 723)

[**LD** : În **Moțiunea de fuziune a PT cu PNȚ** din **11 mart .'34** , nu se folosește formula

"stat țăărănesc " ci "**democrație rurală "** , "**democrație țărănească "** ,

în cadrul unui **regim constituțional parlamentar** ,

opusă "**formațiunilor dictatoriale "** care **puteau periclita** consolidarea statului român ,
potrivit alcătuirii lui "organice" , economice, sociale și naționale.]

Dr.Lupu este primit la tribună cu aplauze prelungite de pe băncile **PNȚ** .

Dr.Lupu /

▣ **Declarația PNȚ**

" Dle președinte, dlor deputați, în ședințele comitetelor executive ale partidelor **Național-Țărănesc** , de o parte, și **Partidului Țărănesc**, pe de altă parte, ținute ieri la cluburile lor centrale, **s-a votat și adoptat** , de către unanimitatea membrilor , următoarea **Moțiune**:

[citește **Moțiunea votată** - vezi doc. anterior]

(**aplauze prelungite la PNȚ**)

- **I.Mihalache** : Cu conștiința că , o dată mai mult ne facem datoria către țară,
confirm în totul cele arătate de d.doctor Nicolae Lupu .

(**aplauze prelungite pe băncile PNȚ**)

Un incident amuzant : când dr Lupu a terminat de citit Declarația , o voce l-a întrebat :

- **Dar cum rămâne cu Skoda ?**

Dr.Lupu a spus că este gata să răspundă ... dar a intervenit **Inculeț** cu un semn spre majoritari , să se potolească ... și dr Lupu a renunțat .

4.a) Ecouri , comentarii , reacții , înainte și după reântregirea PNȚ , 1 - 14 mart.'34

I.Mihalache - interview ; **Maniu** - la Bădăcin ; **Vaida** (Cluj) ; **Lupu**(București)

("Parlamentul românesc" , 8 mart ; "Facla " , 14 mart.'34)

[**LD** : **Preiau cu toată rezerva , pentru informații , itinerariile și intențiile puse pe seama frunțașilor național-țărăniști . Uneori , însă , în aceste cioburi ... se găsesc începuturi ... se găsesc sâmburii evoluțiilor viitoare .** **Articolul lui Boldur este un pamflet .**

Pe acest dl Boldur , l-am cunoscut în redacția "Magazinului Istoric" , bătrân sărăcit , gârbovit , jovial , preocupat de " cauza Basarabiei "]

8 mart.'34 : "Hârjoana Vaida -Lupu" - dr. I.Boldur

Boldur /

▣ **Vaida : Numerus Valachicus**

" Respins de organizația oficială a partidului , din care până acum , cel puțin oficial , mai face parte - dl Vaida și-a înfășat cu grijă de dădacă țâncul adoptiv , spre a nu i se recunoaște originea [???] , i-a dat numele de Numerus Valachicus , l-a pus în brațele de leliță ale viorelnicului Inutilea , și a plecat la Cluj .

"Aici , într-o sală din apropierea birourilor Renner , a desfășurat , în fața unui public numeros , povestea fătului fără noroc , la a cărui guriță asudată d. Garabet Aslan ținea un biberone ce mirosea puțin a acru .

"Partidul , a spus d. Vaida , nu vrea să-mi recunoască meritul de a-l face părinte al micului Numerus Valachicus . Partidul nu înțelege că elementul național trebuie ocrotit .

[-----]

)! "În vreme ce d. Vaida vorbea , un zurbagiu a aruncat în sală un maldăr de fițuici în care întreba pe conferențiar câți români a plasat în întreprinderile Renner , al cărui președinte de Consiliu este , cu tot mirosul de toval pe care trebuie să-l respire .

)! Și , stranie coincidență , tot atunci factorul poștal îi înmâna știrea că d. doftor a fost ales în Consiliu la o mare societate petroliferă străină ." [-----]

"Noi credem că Numerus Clausus , sau Valachicus , sau Nullus , este chestie de educație .

De educație națională , pe care partidul d-lui Vaida , dornic de popularitatea pe care au disprețuit-o toate spiritele creatoare , n-a făcut-o .

)! Să nu uite dl doftor transpunerea , pentru circumstanță , a cântecului lui Kossuth , la faimoasa adunare de la Alba Iulia , în 1928 !

)! Să nu uite izgonirea limbei românești din școlile bucovinene [cartelul cu ucrainenii] , și alegera rusnacilor din Basarabia [carteluri cu minoritarii] ,

)! Și să nu uite magnificul exemplu de educație națională , dat de către pompieri , [represiuni] invalizilor și văduvelor care prin jertfa lor ne-au dat această Românie "

Boldur /

▣ **Dr.Lupu : Statul țărănesc**

"Jelaniei d-lui Vaida , i-a răspuns doftorul Lupu , inimosul doftor Lupu , care , pe vremuri , expunea coca de cenușe cu care arendășii ovrei hrăneau pe muncitorii țărani . Era cel mai indicat , mai ales după amnezia pe care a suferit-o după interpelarea în chestiunea Skoda . D-sa găsește altă plăsmuire salvatoare : statul țărănesc .

< Acest stat - spune el - o dtă realizat , va pune capăt crizei , va reduce mortalitatea infantilă , va face să dispară malaria , oftica , și toate boalele sociale , va reduce sărăcia , va tempera brutalitatea , va sătura pe flămânzi , și va înțoli pe golani .

Realizați statul țărănesc și vor curge râuri de lapte și miere !

< Numerus Valachicus ? ! Ne expune la bănuieli că ne-am apropiat de acel odios Hitler > care a dat țării sale prestigiul ce nu l-a avut sub oblăduirea Kaiserilor ...

< **România democrată stă cu mândrie alături de Franța** >... și Franța se simte fericită că elementul autohton moare de foame , sfidat de gunoiul adus de vânturi din toate colțurile pământului !

Boldur /

▣ **Naționalismul sănătos !**

"Ne aflăm în fața a **doi doftori antagoniști**. Și unde sunt doi doftori, **se știe, soarta pacientului** , care de data asta este **soarta noastră ticăloșită**, de care râde tot gozul galițian și balcanic.

O spunem hotărât.

Nu dragostea de a vedea înflorind o viață nouă a adus pe acești debateri față în față.

Anumite calcule politice le-a dezlegat graiul.

Unuia , pentru a canaliza curentul naționalist ,

altuia spre a se asigura de voturile de la Chișinău, Cernăuți și din cartierul Dudeștilor.

Se acuză unul pe altul de diversiune. Și , spră durerea noastră și spre stânjenirea adevăratei vieți naționale, amândoi au dreptate. [-----]

Ar putea să nu se mai agite .Căci nu-i credem.

" Curentul naționalist își va urma cursul lui

fără ajutorul brațului d-lui Vaida , obișnuit să se întindă la emoilentele venite de la străini .

" Curentul naționalist își va urma cursul ,

fără să țină cont de considerațiile de ordin internațional ale dr.Lupu .

" Se desprimăvărează .În natură și în viața noastră românească.

Fiii acestui popor vor și trebuie să poată trăi pe pământul țării lor.

Și pentru a putea trăi , **vor proceda cum îi va tăia capul.**

Iar **instinctul de conservare** al poporului românesc **a găsit totdeauna calea de mântuire, fără să aibă nevoie de dădacele** cari, de dragul teoriei importate , sau de dragul interesului, au la activul lor atâta rău. **Atâta inconsecvență. Atâta fals apostolat ...**

și nimic din Prometeu ...ca să cităm dintr-un poet pe care d.Vaida îl detestă .... "

14 mart.'34

/ După o lungă consfătuire cu **I.Mihalache, Iuliu Maniu** a părăsit Capitala, plecând la Bădăcin.

/ **Dr.Lupu** și-a depus candidatura pentru alegerile parțiale la jud.Ilfov (fixate pentru 2 apr.'34)

/ Într-un ziar de seară, **I.Mihalache** acordă un **interview** . "Facla " preia :

- " Nu încapă îndoială că **agitația acută a amatorilor de aventuri** ,

a îmboldit conștiința pe care de mult o aveam, **ca cele două partide să se regăsească și să se reîntregească curând" [-----]**

- " Mai cred că **actul de ieri va contribui la limpezirea apelor politice.**

O lege electorală rea, precum și **favorizarea anumitor speranțe** cari, în astfel de împrejurări, nu lipsesc niciodată, **amenință să producă în viața politică a țării**

un fenomen de sciziparitate , care **să multiplice la infinit formațiile politice** ,

spre **dezorientarea unei țări** care se află la începutul vieții democratice sincere.

Instinctul de apărare al democrației sincere , **impune înlăturarea nuanțelor și variantelor** ,

și **concentrarea forțelor asemănătoare** , peste ambițiile personale.

Credem , deci, că **s-a făcut un act important** , **nu numai pentru democrația țărănească** ,

dar **și pentru viața de stat** , care nu poate fi asigurată

decât cu metode adecvate spiritului și voinței naționale "

Importanța fuziunii PNT / 12 - 14 mart.'34

4.b) CICCătuneanu (LANC) ; I.Folea (Ardelean PNL) , la Mesaj , 1 ; 5 mart.'34

(DAD, MO 15 ;

DAD, MO 17)

Cătuneanu /

PNT nu poate fi un partid "național" , pentru că cele două idei ale sale - lupta de clasă și regionalismul - "ar însemna destrămarea - socială și politică - a României întregite "

La aceste concepții greșite, împrumutate de la dușmanii noștri,

s-a adăugat nepriceperea și incorectitudinea acestei guvernări.

I.Folea /

" Fără program național, ardelenii au făcut reforma administrativă inspirată de dl Stere .
Fără program economic , Ardealul a fost condus după programul d-lui Madgearu . "

Din cei trei șefi PNȚ - **Mihalache, Maniu, Vaida** - nici unul nu a candidat la Capitală,
PNȚ fiind **singurul partid absent** în luptele din Capitală.

Maniu și Vaida se tem - **din cauza regionalismului** ;

Mihalache - **din cauza luptei de clasă** .

Astfel a ajuns **Madgearu șef al Capitalei !**

"Ardelenii " au avut ca **program politic** (nu oficial !) ... **distrugerea PNL** ;

Acum Maniu și Vaida ... nu se mai înțeleg.

5.) Gr.Iunian , cuvântare la întrunirea PRȚ , duminică, 11 mart '34

// concomitent cu întrunirea de fuziune PNȚ+ PȚ Lupu //

(" Dimineața" , 12 mart.'34)

[LD : Iunian primește noi membri. Nu știu dacă printre ei se găsesc
lupiști nemulțumiți de fuziunea cu PNȚ. În orice caz, chiar dacă da, nr lor este nesemnificativ.
Cei 11 parlamentari PȚ trec la PNȚ .]

- **Gr.Iunian** : salută sporirea membrilor. "Când **un grup de prieteni** , cu care luptasem în sânul
PNȚ , **desamăgiți** că o recâștigare a elementelor oneste și democratice ,
nu mai este posibilă, **am ieșit din acest partid**, pe baza **neînțelegerilor ce priveau deosebirea
de orientare politică și lipsa de sinceritate a celor care au rămas acolo**. [-----]

Am mers pe drumul nostru și am reușit să intrăm în Parlament. [-----]

Coincidența face **că azi, când avem bucuria să primim noi prieteni în partid,**
alții [aluzie la dr.Lupu] fac dovadă că, unul din mijloacele cele mai oportune
ar fi compromisul. Noi rămânem mai departe în afară de demagogie,

și în afară de compromis. Dar ei înregistrează o bucurie factice.

**Unirea lor nu reprezintă o sporire de forțe, pentru că lipsește elementul de coeziune
morală,** ba, mai mult, **se sporește fermentul disoluției**. [-----]

Gr.Iunian / 11 mart.'34

6.) Legea stării de asediu , în discuția Camerei , 13 martie '34

Victor Antonescu (ministr.Juстиției) ; **H.Aznavorian** (raportor)

Ionel Pop (PNȚ) **Armand Călinescu** (PNȚ)

(DAD, MO 23, ședința din 13 mart.'34 , p. 758 - 776)

// Starea de asediu // fundamentarea juridică // soluția politică // răspunderea guvernului //

// răspunderea ministr.de Interne // Pericolul Gărzii de Fier //

// Starea de asediu : sub PNȚ : comunismul ; sub PNL : legionarismul //

//PCR 1931-1933 : congresul V ; acțiunile comuniste ; Kominternul //

// APLICAREA legii // starea de asediu //

-**Victor Antonescu** : cere intervertirea ordinii de zi , pentru a se lua în discuție
ratificarea stării de asediu .

- **Ionel Pop** (PNȚ) :**Pot fi situații când statutul are , într-adevăr, nevoie de stare de
asediu.** Impresia generală este însă că **nu ne găsim astăzi în asemenea situație.**
Starea de asediu a fost decretată la 29 decembrie '33, și tocmai astăzi guvernul o aduce în fața
parlamentului pentru ratificare ?!

Ați afirmat că **sunt mișcări sedicioase** și alte organizații **cari pun în primejdie existența
satatului . Unde sunt acestea ?**

Constată că **în Constituție** nu există **noțiunea ratificării de către Corpurile legiuitoare**
a unei **măsuri luate prin decret.**

Starea de asediu este lăsată exclusiv în sarcina puterii executive

. El nu va vota proiectul .

[-----]

- **NNSăveanu** : La ordinea de zi avem continuarea discuției generale asupra legii, votate de Senat , **pentru autorizarea stării de asediu**.

D.deputat Armand Călinescu are cuvântul

-Armand Călinescu:

" Dle președinte, d-lor deputați, **guvernul ne cere** astăzi două lucruri .

Ne cere, mai întâi **să ratificăm decretul de la 30 decembrie** ,

prin care **s-a introdus starea de asediu în țară** și ne cere , în al doilea rând, **să-l autorizăm de-a prelungi acest regim de excepție pe încă un an de zile**.

Să-mi dați voie să mărturisesc din capul locului că, dacă **înțeleg primul punct din proiect, nu văd în schimb cum se mai poate justifica cel de-al doilea ?**

▣Fundamentul juridic

" În adevăr, d-lor deputați, eu nu voi mai examina această chestiune din punct de vedere al principiilor - nu mai este o chestie de principii - **starea de asediu este un regim excepțional** , fără îndoială, dar **este un regim legal**, pentru că **Constituția noastră îl autoriză în anume împrejurări**.

Fundamentul juridic al acestui regim rezidă în **ideea de conservare** .

Sunt în viața unui stat **situații grave** , pe cari legiuitorul nu a putut să le prevadă și **cari pot constitui un pericol pentru existența însăși al aceluia stat** .

În dreptul cutumiar englez , există o regulă formulată astfel :

< Coroana și agenții ei au dreptul să respingă forța prin forță , în caz de invaziune , în caz de insurecție , în caz de rezistență cu violența la lege . >

Prin urmare , **în chiar țara democrației clasice , starea de asediu este admisă** .

De altminteri, voi adăuga încă un caracter al acestui regim .

În principiu, el nu suprimă libertățile recunoscute de Constituție ;

el presupune numai **o reglementare a exercițiului lor** [-----]

Dar nu mă voi întinde mai mult fiindcă, încă odată , eu cred că aceasta nu este o chestiune de principii .

Călinescu /

Soluție politică

" Eu socotesc că **ne găsim** astăzi în fața unei **chestiuni de oportunitate politică** .

Și sub acest singur aspect voiesc să o examinez. De aceea spuneam că **înțeleg** să ne cereți **ratificarea pentru trecut** , dar nu înțeleg să ne cereți prelungirea stării de asediu pe încă un an.

Pentru trecut, fiindcă , într-adevăr, **dvs v-ați găsit** la un moment dat **într-o situație gravă**.

Primul ministru al țării a fost asasinat de indivizi care militau într-o grupare politică subversivă. Era , desigur, **natural** ca dvs , care pierdeți în chip atât de tragic

pe șeful guvernului și pe șeful partidului , **să vă resimțiți suflește de această lovitură ;**

era , de asemenea , **explicabil** ca în fața unei depresiuni sufletești , dvs **să socotiți că ordinea**

va fi mai bine asigurată , trecând-o în sarcina **autorităților militare** . Și ați făcut-o .

Ați făcut-o , luând asupra dvs o răspundere politică ,

pe care înțelegem să v-o lăsăm întreagă.

Călinescu / Răspunderea ministrului de Interne

" Dar mai era ceva : **mai era un fapt** pe care noi nu l-am ridicat atunci ,

pentru că ar fi fost prea crud, dar care, credem că **trebuie să fie ridicat o dată** .

Într-adevăr, îmi amintesc că în noaptea aceea , când venea vestea tragică de la Sinaia,

prima tresărire pe care am avut-o a fost aceasta :

cum, primul ministru al țării a fost asasinat ? Dar unde erau organele polițienești ?

Unde era ministrul de Interne ? Ce măsuri luase el pentru apărarea primului-ministru ?

Fiindcă, d-lor, **chestiunea era mai gravă**. Se pare că **ministrul de Interne era prevenit**.

Ministrul de Interne avea informații precise că se pregătea un atentat .

Și atunci , **nu ne mai putem mulțumi cu explicația mișcărilor extremiste .**

Nu mai este de-ajuns acesta .S-ar fi putut prea bine întâmpla ca asasinatul

să fie opera unui dement , cum s-a întâmplat aiurea.

Aș vrea să știu ce explicațiune ați fi adus atunci ?

Fiindcă un fapt este incontestabil : în momentul crimei, primul-ministru era lipsit de apărare. Și atunci, d-lor, când **dvs veniți și ne cereți nouă ratificarea unui decret** ,

care a suspendat viața normală politică în țară, și care poate avea urmări incalculabile sub acest raport, noi vă spunem: foarte bine, să vă dăm această adeziune, dar oare la baza acestui regim nu este un act de nedestoinicie a ministrului de interne?

Ce răspundere poartă acela care avea misiunea de a veghea, de a păzi siguranța statutului? Și este admisibil să continue a rămâne pe banca ministerială și să ajungă să facă acea declarație, pe care a făcut-o dl Incuț, că d-sa este un om fericit?

Asemenea lucruri nu s-au întâlnit nicăeri.

Astfel fiind, d-lor, noi înțelegem să vă dăm ratificarea pentru trecut, dar cu o condiție:

ca ministrul de interne, personal, care n-a putut să facă față situației, să-și tragă consecințele. (aplauze vii la PNT) N-a făcut-o atunci, să o facă astăzi, când guvernul cere Parlamentului un vot de încredere pentru acțiunea lui.

- C.Xeni: Dați-mi voie, să vă întreb ceva. Dacă glonțul era îndreptat contra primului-ministru Vaida, n-ar fi deviat cu câțiva centimetri, ați fi pus aceleași concluzii contra ministrului de interne? (aplauze la PNL)

- Ionescu -Brăila: Ce concluzii ați tras, d-le Călinescu, după asasinatle de la Atelierele Grivița, ca ministru de Interne? [Călinescu nu răspunde]

Călinescu / Pericolul Gărzii de Fier

"D-lor deputați, vă spuneam că guvernul nu ne cere astăzi numai ratificarea pentru trecut; ne cere mai mult: să-l autorizăm să prelungească acest regim de excepțiune pe încă un an de zile. Or aceasta nouă ni se pare inadmisibil.

În adevăr, d-lor, care este justificarea acestei măsuri, care este oportunitatea ei?

Dvs spuneți că aveți nevoie de un regim de excepție, pentru a stăpâni mișcarea Gărzii de Fier.

D-lor deputați, nu voi expunea acum istoricul acestei mișcări, fazele prin care a trecut, caracterul ei. Va trebui să facem această discuțiune înaintea Camerei, pentru ca să lămurim o dată complet această problemă.

Și eu cred că vom face această discuțiune când dvs veți prezenta proiectul pe care l-ați anunțat, pentru apărarea statutului.

Pentru moment, chestiunea este indiferentă sub raportul argumentării mele, fiindcă, d-lor deputați, eu afirm hotărât: mișcarea Gărzii de Fier constituie un real pericol pentru siguranța statutului."

Călinescu / Arestările

Dar care este situațiunea astăzi?

A doua zi după asasinatul de la Sinaia, dvs ați arestat pe toți fruntașii Gărzii de Fier.

Ați arestat de asemenea un număr considerabil de militanți în mișcarea Gărzii de Fier; ați arestat și simpli simpatizanți.

Mi se pare că, ori de câte ori s-a ridicat această problemă în Cameră,

dl ministru de Interne ne-a lămurit că este vorba de

un complot împotriva siguranței statutului.

Noi am dat, firește, tot creditul unei asemenea afirmațiuni, care pleca de pe banca ministerială. Prin urmare, membrii Gărzii de Fier puseseră la cale un complot împotriva siguranței statutului și atunci au fost arestați.

Dacă, ulterior, parte din ei au fost puși în libertate, aceasta nu are nici o importanță, fiindcă, este evident, că au fost liberați aceia pe care cercetările nu i-au găsit vinovați.

Cei culpabili, însă, au rămas arestați, vor fi traduși în fața instanțelor represive și condamnați. În această situație, care va mai fi pericolul?

Călinescu / Garda de Fier ...

"Garda de Fier nu este o mișcare de mase; Garda de Fier este o mișcare de cadre și în ziua când aceste cadre vor fi puse în imposibilitate de a activa, însemnătatea mișcării scade..."

- Pamfil Șeicaru: D-le Călinescu, permiteți-mi să vă pun o simplă întrebare.

Mă așteptam ca dvs să analizați cari sunt cauzele adânci

cari determină o mișcare de dreapta ca ea, să ia forme de violență.

Probabil că există ceva care o alimentează; < sub lata causa tollitur effectus >

Să vedem **care este cauza care alimentează , care este resortul ?**

Nu cumva este **situația elementului intelectual românesc și clasa mijlocie** din ce în ce mai strâmtorată ? Se poate . **Aici este eroarea.**

Aceasta este o măsură de poliție imediată

Dar , ceea ce alimentează **aceste rătăcirii ale voinței teroriste , acestea trebuie explicate . "**

- **Armd.Călinescu** : Dle Șeicaru, dvs ați venit, spre regretul meu, la mijlocul cuvântării mele , fiind că , dacă ați fi venit la început, ați fi văzut un lucru. Este evident că fiecare își are felul lui de a pune problema. Eu am declarat, însă, din capul locului, că **nu înțeleg să fac astăzi istoricul acestei mișcări** , pentru că socotesc că este mai natural ca **acest istoric să-l fac** întreg în momentul **când guvernul va aduce** înaintea Adunării **legea pentru apărarea Statutului. Deocamdată** , eu comentez numai faptul politic și împrejurările cari au determinat **introducerea stării de asediu** . Atât și nimic mai mult. Fără îndoială acesta este un sistem de a trata problema.Dvs poate aveți alt sistem. Permiteți-mi însă să-l întrebuițez pe al meu.

Călinescu / Răspunderea ministrului de Interne

Cum spuneam, **membrii Gărzii de Fier au fost arestați ; vor fi traduși în fața justiției și condamnați.** În această situație, **care va mai fi pericolul ?**

Dar veți spune dvs : au fost arestați cei mai mulți ; nu au fost arestați însă toți , a mai rămas unul, cel mai însemnat , șeful însuși al mișcării , dl Corneliu Z.Codreanu .

Este adevărat. Dar să-mi dați voie un lucru ,

de ce nu a fost arestat până astăzi d-l Corneliu Zelea Codreanu ?

Cum, dvs **pretindeți astăzi că Garda de Fier a provocat o situație gravă în țară,**

vă propuneți să înlăturați această primejdie , să dizolvați Garda de Fier !

Și dvs **lăsați liber pe șeful ei ?** Nu ați putut să-l găsiți aici în București ?

Va să zică , în momentul **când trebuia apărută viața primului ministru, ministrul de Interne era absent ;** în momentul **când trebuia prins** cel pe care îl socotiți **autorul moral al crimei , ministrul de Interne rămâne absent două luni și jumătate .**

Ce fel de acțiune este aceasta ? De două ori se ridică responsabilitatea dvs.

Dle ministru, eu nu știu **cum veți explica dvs această împrejurare** , dar sunt dator să vă previn un lucru. În fața ei , lumea are dreptul să fie nedumerită și să întrebe : **ce este aici ?**

Călinescu / Răspunderea guvernului...

Guvernul are o atitudine neclară în această chestiune , **sau nu are destoinicia necesară ?**

Fie într-un caz, însă, fie în celălalt , **nu mai puteți cere prelungirea stării de asediu.**

Ce vă poate aduce ea mai mult , mai ales că **veniți cu o lege [apărarea ordinii în Stat]**

prin care **interziceți refacerea organizațiilor** de felul aceleia pe care ați dizolvat-o ?

Ați dizolvat Garda de Fier, așa cum ați dizolvat-o ;

ați arestat pe fruntașii ei și i-ați implicat într-un complot ;

ați pregătit **o lege care interzice pe viitor refacerea**, activitatea unei mișcări de acest fel .

Care mai rămâne atunci oportunitatea stării de asediu ?

Ea nu se mai poate explica decât în două feluri :

sau dvs sunteți **stăpâniți** de un sentiment de **permanentă frică** ,

și atunci **aceasta paralizează o acțiune de guvernare ;**

sau dvs voiți să rezemați o acțiune de guvern pe **un regim de excepție**

și atunci o **asemenea guvernare rămâne calificată politicește și moralmente."**

Călinescu / 13 mart.'34 / retro' febr.'33

...Starea de asediu sub gov.PNT : pericol comunist

...Starea de asediu sub guvern PNL : pericol legionar

[LD Aici își pune amprenta patima politică cu care Armand Călinescu argumentează gravitățile de situații.Este , din acest p.d.v. , meschin sau cinic .Destinul îi oferea prilejul să-și întindă propria capcană .]

"Am văzut , dle ministru de justiție, că în susținerea dvs de la Senat ,ați recurs la un argument , pe care îl socoteați peremptoriu . Ați spus anume : < dar bine, ați guvernat cu stare de asediu și dvs , național-tărăniștii ! >

Să-mi dați voie să mă opresc câteva minute asupra acestui argument.

Dacă dvs invocați un precedent , pentru ca să justificați starea de asediu, în principiu, era inutil, fiindcă noi nu contestăm dreptul să introduceți starea de asediu.

Dacă ați voit , însă, să faceți o comparație între situația care era atunci și situația care este astăzi, să-mi dați voie să vă spun că nu este în avantajul dvs.

-Victor Antonescu : Plăcerea este reciprocă !

-Călinescu : Sunt însă obligat să relev un fapt și anume că , între starea de asediu pe care ați introdus-o dvs , și starea de asediu pe care am introdus-o noi, este o deosebire profundă.

Este o deosebire și în privința situației , care a justificat acea măsură, și în privința felului cum a fost aplicată ea.

...Pericol comunist ... pericol legionar

"Noi am venit cu starea de asediu la 3 februarie 1933 , pentru a preîntâmpina o insurecție comunistă care se pregătea.

DI secretar de stat Iamandi - și îmi pare rău că nu este aici - spunea că mișcarea Gărzii de Fier este deopotrivă de primejdioasă ca mișcarea comunistă .

Da și nu, d-lor deputați. Sunt deopotrivă de primejdioase în acest înțeles ,că și una și alta provoacă turburări ale liniștii publice .

-N.Simionescu :Sunt clandestine și teroriste

-Călinescu : Există o deosebire în ce privește esența lor .

-Ionescu- Brăila : Una este cușer și alta este trif.

-Călinescu : Pe când mișcarea comunistă este o mișcare de mase și urmărește răsturnarea însăși a societății actuale ,peste ideea națională,Garda de Fier este o mișcare de cadre , care urmărește schimbarea sistemului de guvernământ.

Așadar ,noi ne găseam în fața unei insurecțiuni comuniste , care se pregătea .

Îmi pare bine că văd pe banca ministerială pe dl ministru al Apărării naționale [Uică] , cu care am avut mulțumirea să colaborez în vremurile acelea grele,când a trebuit să lucrăm, și d-sa și eu , la menținerea liniștii publice.Nu veți găsi în dezbaterile Camerei , în acea epocă, o explicațiune completă.Noi ne-am rostit atunci cu multă rezervă , fiindcă acțiunea era în desfășurare.

Călinescu / retro'32

...Congresul V PCR...

Ce s-a întâmplat însă ? Când am venit noi la guvern, în iunie 1932,am găsit planul unei acțiuni comuniste bine fixat .Se ținuse în ianuarie [de fapt în dec.'31] al cincilea congres al Partidului Comunist , în Moscova .[lângă Moscova]

În rezoluțiunile votate atunci și pe care noi le-am găsit în broșuri și în foi clandestine , se fixau următoarele patru obiective în România :

1. Discreditarea social-democraților , prin aplicarea tacticii numită a frontului unic ;
- 2.Înființarea în instituțiile de stat și de apărare națională :poștă, CFR , arsenal,pirotehnia armatei ;
3. Provocarea de greve repetate , pentru antrenarea maselor muncitorești ,în deosebi în regiunea petroliferă din Prahova , apoi în regiunea Jiului și la Căile Ferate ;
4. Provocarea unei greve generale, cu acte de violență.

În rezoluțiile acelea se determina și epoca la care aceste mișcări trebuiau să fie terminate : martie 1933.Am găsit acest plan în Instrucțiunile pe care centrala comunistă le trimitea tuturor organelor de luptă , celulelor de fabrică, tineretului, Ajutorului Roșu, organizațiilor de șomeri, și așa mai departe .

" Firește, dlor deputați, că aceste instrucțiuni puteau să rămână simple deziderate pe hârtie , să nu capete nici odată realizarea în fapt.De aceea noi nu puteam întreprinde o acțiune

din primul moment și ne-am mărginit , la început, cu măsuri de supraveghere ."

Călinescu /

...Acțiunile comuniste ...

"Iată, însă, că, între timp, se petrec o serie de acte semnificative.

În toamna anului 1932, încep vii mișcări în organizațiile muncitorești ; elementele extremiste câștigă din ce în ce mai mult teren și, rând pe rând, pun mâna pe conducerea tuturor organizațiilor muncitorești. Era primul pas. În decembrie, descoperim spionajul de la Poștă. Comunistul Tevekelei obține, prin intermediul unor funcționari de la poștă, telegrame cifrate, emanate de la ministerul nostru de Externe, și le transmitea regulat la W.E.B. (West Europaische Bureau), la Viena. Cercetările au dovedit că acest Tevekelei începuse să stabilească legături și la Arsenalul Armatei. Era al doilea punct care își căpăta consistența. La 1 februarie, izbucnesc turburările muncitorești pe Valea Prahovei. În urma unui conflict de muncă, care era numai un pretext, la societatea Româno-Americană, muncitorimea se deda la acte de sabotaj, se scobora în stradă, împreună cu familiile și copiii. Peste 8.000 de oameni au fost antrenați de agitatorii comuniști, au ocupat piețele publice, ținând întruniri și atacând în câteva rânduri localul poliției. Situația era foarte gravă. Guvernul m-a însărcinat atunci să merg la Ploiești, pentru ca, la fața locului, să-mi dau seama de ceea ce se petrece. Am constatat, d-lor, că mișcarea se desfășura riguros după regulile tacticii comuniste. Nu mai încăpea, prin urmare, nici o îndoială asupra sensului ei. Concomitent cu aceasta, Siguranța descoperea curieri comuniști cari plecau din București spre centrele muncitorești ; iar la Galați, la Iași și la Cluj, apăreau greve de simpatie.

Călinescu / retro'33

...Starea de asediu ...

"Am venit atunci la București, am raportat guvernului asupra situației, în lumina tuturor documentelor, iar Consiliul de miniștri a decis să supună imediat Camerei, proiectul pentru introducerea stării de asediu. Este adevărat că turburările au continuat câteva zile, încă, culminând cu 16 februarie la Atelierele Grivița, când noi am întrebuințat armata. Dar, d-lor, noi am reușit să oprim mișcarea înainte de a lua formele definitive ale grevei generale. Iată în ce condiții am introdus noi starea de asediu. Mai în urmă, am căpătat documente de o importanță considerabilă, cari confirmau în întregime, prevederile noastre ....

-Hurmuz Aznavorian (raportor) : Dle Călinescu, îmi dați voie să vă întreb : aceste explicațiuni detaliate, le-ați dat dvs atunci când ați cerut starea de asediu ?

-Călinescu : Nu .

-Aznavorian : Aceasta interesează astăzi.

-Călinescu : Vă stau la dispoziție și pe acest teren. Dar, după cum v-am mai spus, nu le-am dat atunci, pentru că noi nu puteam descoperi punctele noastre de supraveghere ."

...Internaționala comunistă .....

"În urmă găsim documente cari confirmă în întregime prevederile noastre .

În acel timp, se instaura noul regim la Berlin [Hitler] și, printre persoanele arestate, acolo se afla și femeia Bela Iacobovici, soția unui membru în Comitetul executiv comunist la București. Asupra ei s-au găsit două documente și anume : Un Raport către Internațională, pe care îl întocmise partidul din București, asupra evenimentelor din țară - și vedeți cât este de caracteristic faptul că la trei zile numai, raportul amănunțit al tuturor mișcărilor ajunsese deja la Berlin ! Al doilea document, constă în copia unor Instrucții pe care Internaționala Sindicală Roșie a căilor ferate, cu sediul atunci la Berlin, o trimitea imediat la București, ca să-i încurajeze să continue acțiunea.

Mai târziu, în iunie, într-o publicație comunistă, găsim recunoașterea întregă a substratului mișcărilor din primăvara trecută [LD : introdu doc.comunist] și a pericolului pe care l-am fi avut dacă nu am fi luat măsuri la timp.

lată, d-lor, în ce condiții am introdus starea de asediu.

-Romulus Seişanu (ziarist " Univesul") :Dacă era pericol, **de ce ați pus atunci în libertate pe comunistul Bujor ?** (aplauze la PNL) [Călinescu nu răspunde]
Călinescu / retro'33

...Aplicarea legii ...

[LD : remarcă **similitudinea de situații și de procedee** .Și cu toate aceste, Armand Călinescu refuză să admită oportunitățile guvernului liberal ! **Revezi perioada evenimentelor evocate**]

"Mai era un element , însă, care își are o importanță însemnată, și anume , **în acel moment noi nu aveam încă o lege represivă suficientă ... și a trebuit să ne acoperim cu legea stării de asediu** , în timpul necesar elaborării **legii Mironescu** , care a și fost depusă curând, după aceea.Dar, nu numai în ce privește situația care a justificat starea de asediu ,**este deosebire și în modul cum am aplicat-o noi.**

Noi ne-am mărginit să aplicăm acest regim ,la obiectul special pentru care a fost introdus, și în **câteva săptămâni** , după ce **am potolit turburările** , după ce **am desființat toate organizațiile comuniste** și **am trecut la Consiliul de război pe agitatori** [procesul] , starea de asediu a încetat de fapt. Ea aproape nu a fost simțită."

Călinescu

...Cenzura ....

De ce ? Pentru că **noi nu am întrebuințat și nu am aplicat măsuri vexatorii.**

De pildă, noi nu am aplicat cenzura foilor de partid.

Dvs ați aplicat cenzura foilor partidelor de ordine , ați cenzurat pe dl profesor Iorga ; dăunăzi , **foaia noastră oficială** nu a fost lăsată să însereze o notă , care conținea pur și simplu, informația că sănătatea dlui ministru de Externe este satisfăcătoare .

Aceasta este cenzura dvs ! Dar este ceva și mai grav . **Dvs nu aplicați cenzura numai în orașele supuse legalmente acestei stări, ci în toate orașele.**

-**Victor Iamandi** (subsecretar la Interne) :**Explicația este foarte simplă** și mă mir că dvs vă scapă. Din momentul ce s-a instituit starea de asediu în unele regiuni ale țării, normal ar fi ca cenzura să se exercite numai în acele regiuni ;**dar, întrucât chestia ordinii publice este o chestie generală, nu era posibil să nu se instituie cenzura și în orașele unde nu este starea de asediu** , pentru că atunci-ar putea publica acolo, ce nu se poate publica în cele sub starea de asediu.

-**Călinescu** : Dați-mi voie .**Eu nu fac obiecțiuni de ce ați introdus cenzura numai într-o parte și nu și în alta.** Eu vă întreb **de ce nu veniți să spuneți în mod legal :< întindem cenzura în toată țara > ?** **Vă obiectăm că acolo unde nu ați introdus legal cenzura, constituie un abuz .**

Călinescu / concluzie

▣Revenirea la normal

" Dar mai este ceva care **diferențiază starea de asediu** introdusă sub noi, de cea introdusă de dvs.**În regimul introdus de dvs, autoritatea civilă abdică complet.Sub noi , păstrăm pentru Ministerul de Interne ,inițiativa, îndrumarea și controlul tuturor măsurilor.**

lată , dle ministru de Justiție, pentru ce vă spuneam că **nu este temeinic argumentat argumentul comparației.**D-lor deputați, **noi credem că astăzi este un interes superior al dvs , să reintrați în normal.**Este, dacă îmi dați voie să vă spun, și un interes al dvs de partid. **Guvernul trebuie să se redreseze .** El trebuie să risipească impresiunea că se găsește încă într-o atmosferă de panică. **Dacă este adevărat** ceea ce spunea dăunăzi dl subsecretar de stat Iamandi - și eu cred că este adevărat - **că dvs voiți să contribuiți din toate puterile la menținerea și întărirea regimului democratic** ,**atunci sunteți dator să faceți dovada că se poate governa normal** - și eu cred că se poate governa normal astăzi - **cu instituțiile democratice obișnuite.**

Nu o veți face , d-lor miniștri, atunci, pe de o parte , **dvs nu veți câștiga nimic**, pentru că la urma urmei **slăbiciunea nu se poate acoperi multă vreme cu starea de asediu** , iar , pe de altă parte, **veți încuraja criticile care se aduc regimului democratic** și **veți lua asupra dvs , în această privire, o mare răspundere politică.**

În ceea ce privește pe noi, **ne facem datoria să vă atragem atențiunea la timp "**
(**aplauze la PNȚ**) Armand Călinescu / 13 mart.'34

Peste câteva ore, **C.Argetoianu** își sfârșea discursul cu o ironie caracteristică :
" Doresc , prin abținerea mea de la acest vot,
să dau și eu o chezășie de democrație (**Exclamări , rumoare- notează stenograma**)
Din cauza circumstanțelor , care au fost neprielnice , **eu nu am putut să fuzionez cu dr.Lupu**
și , deoarece nu am putut să fuzionez cu d-sa și să dau azi o chezășie de democrație ,
să-mi fie permis să dau această chezășie nevoțând unui guvern democratic ,
legea dictatorială a stării de asediu " (**aplauze la unii opozanți**)

7.) Modificarea legii Organizarea administrației locale (1929) , 14 mart.'34

I.Inculeț (ministru Interne)

D.luca (subsecretar Interne) **Vârvoreanu , Gh.Vântu** (în loc) (raportor)

(DAD, MO 24, 14 mart.'34., p. 815, -819) **Text integral -fișier Legislație**

// Legea administrației locale - istoric ; evoluție // legile (modif.,) 1925, 1929, 1933, 1934 //

// Principii naț.-țărăn .: regionalism ; multiplicarea organelor ; dublarea competențelor

// Modificarea articolelor ; scop urmărit : naționalism constructiv ; competență ; continuitate //

Mă interesează deosebirile dintre concepția PNȚ și concepția PNL la această lege.

- **dr.M.Mărcuș** (vicepreșed.Camerei) . **cheamă la cuvânt** , în ordinea înscrierii :

Dinu Simian, Armand Călinescu . (**Absenți**)

[-----]

Gh.Vântu / 14 mart.'34

▣ Legea administrației locale

▣ Istoricul și evoluția legii : 1925, 1929

" Vi se prezintă astăzi în dezbateri **un proiect de lege** care, având **aparența că aduce unele modificări legii de organizare a administrației locale** de la 1929, realizează , în fapt, **o structură nouă a vieții noastre administrative .**

"Din acest punct de vedere , proiectul care vi se supune dvs **reprezintă o valoare tehnică și politică deosebită**, deoarece **în marasmul în care a trăit viața noastră administrativă în timpul ultimilor ani, lipsa de unitate în activitatea administrativă și, mai ales, lipsa de precizie în ce privește atribuțiunile diverselor organe administrative** ,

[-----]

Vântu / 14 mart.'34

▣ Legea administrativă PNȚ / 1929

▣ Mentalitate regionalistă

"S-a schimbat regimul și a venit la cârmă PNȚ.

Eu nu am să vă vorbesc de această mentalitate care s-a strecurat și, din nenorocire , s-a consacrat în textele legilor votate de parlamentele național-țărăniste .

Nu am să critic aceste legi , nici în fondul, nici în principiile lor , deoarece cu această ocaziune a modificării unor texte de legi, **nu vreau să mă ocup de economia legilor anterioare .**

Țin însă să fac **o remarcă** , dacă îmi este îngăduit, **pentru a preciza mentalitatea**

în care s-a legiferat în acea epocă **și a demasca** - iertați-mă că folosesc această expresie - care a fost **adevăratul joc al acestor legiuiri administrative** votate de parlamentele național-țărăniste .

" Onorată Cameră, scopul unic care a justificat întocmirea acestor volume mari de legi

administrative în regimul național-țărănist, **nu a fost decât acela de a menține în fiecare provincie o mentalitate regionalistă** (aplauze PNL), pentru a da posibilitatea , în acest mod , unor fracțiuni politice să exercite **un fel de șantaj asupra voinței generale a țării** .

[-----]

" Nu s-a ținut seama de aceste observații ale noastre și **legea de la 1929 a înființat** , sub o formă deghizată , **regiunile cu caracter particularist** , menținând astfel în decursul istoriei **o autonomie cu caracter special** care trebuia să fie **nefastă** , în mod evident , pentru viața politică și administrativă.

"Dar , tot în 1929 , ca o precizare a acestei **mentalități regionaliste** ,

[-----]

"Or , d-lor, **la 1929** , legea pentru administrație locală , **a revenit pur și simplu**

la aceste despărțăminte artificiale , într-un **interes pur politic** ,

pentru a menține **o mentalitate regionalistă** și pentru ca , în acest mod ,

d-l Maniu să reprezinte sufletul Ardealului , iar **d-l Stere să poată face jocul de șantaj** ,

pentru a ține în echivoc politica țării . (aplauze la pNL) [-----]

Vântu / 14 mart.'34

▣ Legea administrativă PNȚ / 1929

▣ Multiplicarea organelor administrative

" Dar trec acum la altă observație , la multiplicarea organelor administrative.

Gândiți-vă , d-lor, **legea din 1929, a făcut din fiecare sat o unitate administrativă** ,

dar n-a făcut-o, cum susținea dl Stere în discursurile pe care le-a rostit la această tribună, **pentru a da viață celulelor administrative**

ci din alt motiv : pentru ca toată clientela să găsească un prilej de rentabilitate proprie . "D-

lor , nu uitați : existau **casieri comunali**, existau **guarzi comunali**, exista **o serie de funcționari** în aceste celule administrative, cu **toții retribuiți din bugetul nenorocit** al acestor sate și comune.

Reamintiți-vă : după aceea, distincțiunea care se făcea , în comune mari și mici,

prefecți politici, prefecți administrativi, directori regionali, cari desigur că n-ați uitat

ce pagină tristă au reprezentat în moralitatea vieții politice de la noi.

Gândiți-vă la toate acele activități desfășurate de unii **directori regionali** , cari lucrau mai mult

- în trecut fie zis - pentru interesul propriu , decât pentru interesul administrației.

"Și dacă ați face **un bilanț** al acestei legi din 1929, ați ajunge la constatarea că

legea din 1929, a fost o lege care a luptat contra unității politice a statutului românesc

(**aplauze la PNL**) care a **dezorganizat viața noastră administrativă**

și care a **multiplicat în așa măsură organele administrative** ,

încât astăzi **este imposibil unui cetățean să știe** cărui organ trebuie să se adreseze

și care organ este competent să rezolve o asemenea chestiune ! "

Vântu / 14 mart.'34

▣ Legea administrativă PNȚ / 1929

▣ Comitetul de revizuire

"Dar , d-lor, tot cu această ocazie , **a organizat** guvernul național-țărănesc și **o instanță**

jurisdicțională cu caracter hibrid, o instanță jurisdicțională numită **Comitetul de Revizuire** ,

care **nici până astăzi nu se știe ce atribuțiuni are** , dacă atribuțiunile îi sunt proprii

și dacă hotărârile pe care această instanță le dă , se pot bucura de autoritatea de lucru judecat "

[-----]

Vântu / concluzii

Dealtfel, modificările ce s-au succedat legii din 1929, au demonstrat că legile votate în 1929 , în mod treptat și periodic au revenit la principiile legii din 1925 !

"Noi suntem încântați că , în sfârșit, după o guvernare de experiențe

și după o matură chibzuință , **PNȚ a revenit la principii serioase**.

[-----]

Gh.Vântu /

4.) Principiul economic îmbinat cu cel etic

Această lege de modificare prezintă și acest avantaj , foarte important în vremurile pe care le trăim. Dacă v-ați gândi puțin și **ați face comparație** între ceea ce a reprezentat

administrația organizată în **regimul PNT pentru finanțele țării** - fiindcă a fost nevoie ca statul să subvenționeze aceste unități administrative , pentru ca ele să poată trăi - și între cele **ce a reprezentat legea din 1925,**

[-----]

Eu vă spun dintr-o experiență personală , la o administrație comunală , în care , **sub forma delegării unor atribuții** cu caracter particular , **fiecare consilier primea o remunerație** foarte importantă din fondul comunal . Și dvs , dacă ați urmărit gazetele , ați putut vedea că , de la **primarul comunei** , până la **reprezentantele sexului frumos** , care colaborau în administrație , **toți consilierii** , mari și mici , **permanenți sau temporari** , **încasau anual retribuții** atât de importante , încât **administrația comunală** era **silită să facă împrumuturi deghizate** , pentru a-și îndeplini mandatul .

[-----]

Gh.Vântu / 14 mart.'34

▫ Consilierii comunali : electivi și de drept.

Prin ce mijloace și pe ce considerațiuni , nu știm , **acești consilieri de drept au fost suprimați** , **s-au reînființat** , după aceea , într-o mică măsură , de legile posteroare celei din 1929 , dar , în orice caz , **situația lor juridică era așa de neclară și atribuțiunile lor așa de obscure** , încât **nu se poate ști exact care este aportul consilierilor de drept** în activitatea administrației locale . [----]

Gh.Vântu / 14 mart.'34

Consilierii de drept și minoritarii

Naționalism constructiv.

[-----]

intenția centrifugală a minorităților din țară , care reprezintă **majoritatea locală** , și care , desigur , **nu urmăresc** în desfășurarea administrativă de conducere , **decât realizarea** , în special , **a intereselor lor cu caracter minoritar.**

" S-a văzut în unele orașe din Ardeal că toate **bugetele comunale** sau mare parte din ele , **se limitau la subvenții acordate** într-o largă măsură

instituțiilor cu caracter cultural sau de asistență , specific minorității aceleia etnice , **care reprezentau o majoritate locală.** [-----]

Gh.Vântu / 14 mart.'34

▫ Alegerea primarului

▫ Continuitatea consilierilor comunali

▫ Dizolvarea Consiliului

Legea prevede o simplificare pentru viața rurală : **desființează alegerea primarului pe listă separată . Era un non sens , din p.d.v. juridic .**

/ De asemenea , este pentru prima dată când se dau **garanții de stabilitate consilierilor aleși.**

[-----]

/ **Chestiunea dizolvărilor** - a iscat critici din partea opoziției .

că ar da guvernului arme noi și deghizate de schimbare a acestor

Consilii pentru plasarea partizanilor politici . " Nu știu prin ce preocupare stranie , **național -țărăniștii au suprimat această posibilitate de dizolvare.**

Gh.Vântu / 14 mart.'34

8) Procesul Gărzii de Fier, 19 mart- 6 apr.'34

D. R.Ioanițescu / 28 mart.'34

- av. Eugen Goga : A cunoscut pe **CZCodreanu** , ce părere are despre el ?
- **DRIoanițescu** : L-am cunoscut atât în Parlament cât și pe vremea când eram subsecretar de stat la Interne . Voia să facă un marș cu legionarii .Toate organele Siguranței se opuneau . Am stat de vorbă cu d.Codreanu care mi-a dat cuvântul de onoare că nu se va întâmpla nimic .
- Sunt prilejuri când partidele întrebuițează violența ?
- **DRIoanițescu** : Depinde de ce fel de violență. Înainte de război, partidele veneau la guvern prin violență. Și după război, n-a dispărut acest obicei.
- Ce știe **despre d.Crainic** ?
- **DRIoanițescu** : A fost ales **deputat de Vlașca pe lista noastră** , fără nici un angajament politic.

----- DRIoanițescu / 28 mart.'34 -----

Al.Vaida Voevod * / 30 mart.'34

- Numele ?
- Alexandru Vaida Voevod
- Vârsta ?
- 62 de ani .
- Profesia ?
- Proprietar .
- **Apărarea** : Să ne spună dl Vaida -Voevod **ce crede despre " Garda de Fier "** ?
- **Vaida** : " Când am ajuns **ministru de Interne** , **mișcările studentești se găseau în toi.** **O datorie a mea imediată era să mențin ordinea** .
Și atunci, aducându-mi aminte de trecutul meu , pentru că , student fiind, am participat și eu la două organizații .Imediat am căutat deci **să iau contact cu șeful Uniunii studentești din București și alte organizații similare** , căutând , pe toate căile , cu vorba , **să-i conving că aceste demonstrații nu duc la nimic bun.**
" Referitor la **argumentul lor , la elementul minoritar**, le-am răspuns că **nu este decât o singură cale : aceea de muncă , prin concurență .**
"Am reușit să-i conving și, **în loc să mobilizez forța armată, le-am dat toată libertatea și am putut** , astfel, pe această cale, **să-i liniștesc.**
Tot în timpul acesta, **am mai avut contact** , prin șeful meu de cabinet de atunci, care avea și părți bune și părți rele, **cu organizații studentești.**
Șeful de cabinet a venit, **în preajma zilei de Sf.Mihail** , să-mi comunice din partea lui **Corneliu Codreanu** că, **dacă în decursul acelei zile , nu va vedea pe stradă nici un fel de polițist, manifestarea lor va decurge în cea mai perfectă liniște.**
" Eu i-am răspuns, însă , șefului meu de cabinet că **nu-l cunosc pe Corneliu Codreanu și că toate referințele mele** de până acum asupra d-sale **mă fac să cred că este un om al dezordinii .** " Totuși, mi-am spus, că este de datoria mea să merg și pe această cale.
Am căutat pe urmă să-l cunosc și l-am invitat la Ministerul de Interne . **i-am cerut atunci să-mi lămurească misterul ce există în mișcarea sa , și să-l asigur că o doctrină antisemită nu se poate construi.**
" L-am întrebat ce este **cu calul alb**, cu **săculețul de pământ**, și ce este cu toată **atitudinea lui potrivnică evreilor.** "A trecut mult timp și ne-am mai văzut de câteva ori. **Eu nu aprob atentatul** nici din motive politice , nici din ate motive . Probă ne este istoria că **atentatele demoralizează întotdeauna , și pe atentator și mulțimea.** Și nu pot servi niciodată la nimic. **Ele sunt piedici ale progresului.**
E trist, d-lor generali, unde s-a ajuns. Eu regret profund moartea lui IGDuca. "
... La plecarea d-lui Vaida , Curtea și întreaga asistență se ridică în picioare .

* **Notă** :-----

În aceeași zi, în **Senat**, **Grigore Gafencu** spunea că **zvonurile în legătură cu așa -zisul sprijin dat de Vaida legionarilor , au fost neîntemeiate .**

"Di Alexandru Vaida -Voevod n-a dat nici odată un sprijin direct sau indirect , moral sau material , Gărzii de Fier, dar a urmărit cu interes frământările tineretului."
(DS, MO 24, p. 1071-72)

----- Vaida -Voevod / 30 mart.'34 -----

LD : Nu am depozitia lui Maniu

9) CTGhimbășeanu -Bubi (PNT, ex lupist) , comunicare : abzurile fiscului, 26 mart.'34

(DAD, MO 32, șed. din 26 mart.p.) către ministr.Finanțelor

În satele din jud.Târnava -Mică, mai ales în orașele Dumbrăveni și Diciosânmartin,

Organele fiscale exercită o adevărată teroare fiscală.

Vânzările silite sunt adeseori adevărate bațjocuri pentru cetățeni.

Deși cetățenii au plătit cca 82 % din impozite, agenții fiscului, cu care și camioane, umblă din casă-n casă, din prăvălie în prăvălie, luându-le din bunurile absolut necesare .,

și depozitându-le la percepție. Acesta să fie promisa degrevare fiscală ?

G. T Ghimbășeanu / 26 mart.'34

10.) M.Ghelmegeanu , comunicare : facultatea de Agronomie , Chișinău, 27 mart.'34

(DAD, MO 32, șed. din 27 mart.'34 , p. 1176)

Roagă pe miniștrii de Finanțe și Agricultură să pună la dispoziția Facultății de agronomie din Chișinău ,un fond (cca 21 milioane lei) , pentru a-și putea cumpăra pământul experimental necesar . La 15 ani de la Unire, Basarabia are dreptul la acest act de dreptate.

Cu atât mai mult cu cât în guvern este dl Inculeț ...

- **Pamfil Simion** (PNL) : dle deputat , **de ce ministrul dvs nu a pus la dispoziție acea sumă ?**

- **Ghelmegeanu** : Foarte simplu : **legea ptr înființarea facultății de științe agronomice a fost votată la sfârșitul sesiunii .**

Guvernul căzând, n-a mai avut putința și timpul necesar.

De altfel, **suma se găsește la Casa de Consemnațiuni**, și este rezultată din **reforma agrară basaranbeană,...**

- **NNSăveanu** : Roagă ca comunicarea să l se dea în scris , pentru a putea să o înainteze miniștrilor avizați .

M.Ghelmegeanu / 27 mart.'34 .

11.) V.Serdici * (PNT-ex lupist)d la Legea încurajării industriei naționale, 23 mart.'34

(DAD, MO 31, șed. din 23 mart.'34, p. 1119- 1123) **Vezi text integral fișier PNT IX.**

[**LD : Se cere prelungirea pe 1 an a legii din 1912.**

Mai fusese prelungită cu un an de către PNT , în 1933 .

Și acesta este un capitol care poate avea **semnificația apropierei celor două partide,**

în vederea **rotativei guvernamentale**, deosebirile fiind de pondere acordată

unei anumite industrii . În polemici, există anume aluzii reciproce de bunăvoință,

pe invitații transparente sau directe la rotativă

Prin glasul lui Serdici, **PNT întinde o punte doctrinară foarte importantă :**

industrialismul , înscris în programul PNT ca punct cardinal,

menit să asigure **o continuitate în urmărirea progresului țării.**

Poate aici este momentul să introduci **cariera ce au avut-o lupiștii în PNT ,**

întărind aripa de stânga , țărănistă .

Pentru moment, ar fi suficient să ne imaginăm care ar fi fost profilul , soarta României,

dacă ar fi aplicat în viața economică aceste **principii "țărăniste" , de esență conservatoare ,**

la începutul sec. XX.

Doar așa am putea măsura , și mai bine , rolul pozitiv al guvernărilor liberale, care au imprimat României un anume curs .

Câtă patimă, câtă pornire antiindustrială , de dragul unei contestări politice !

Măcar **la ACCuza avea substratul naționalist , antisemit . dar la acest țărănist ?!**

Tot așa de adevărat, este și faptul că **într-o serie de exemple, argumentele lui Serdici sunt de luat în considerare** El s-a dovedit **competent să-și susțină poziția ;**

reflecta **o doctrină firească pentru o țară cu peste 80 % țărani .**

LD : Poftim de alege ! spune... cine a avut dreptate ?

Atunci, mai târziu, sub comunism și ... acum ?]

Notă * . Aici poate să introduci soarta lui Serdici în timpul dictaturii comuniste .

/ Regimul industrial românesc : viziune PNȚ versus PNL /

/ Industria națională versus industria parazitată /

/ Legislația industrială și modificări : 1887, 1912, 1933, 1934 /

/ Legislația liberală : distrugerea muncii naționale țărănești ; distrugerea micilor meseriași și industriași ; declaj prețuri industriale / agrare ; politica bancară antițărănistă ; industria artificială a "apărării naționale " /

/ Muncitorii industriali - țărănime /

/ Protecționism industrial versus porți deschise /

V.Serdici / 23 mart.'34

▣ Regimul industrial în România

▣ Viziunea PNȚ versus PNL

" Eu vă spun că **acest regim , nu numai că trebuie schimbat , să-i dăm o altă formă , dar trebuie să schimbăm însuși spiritul acestui așezământ , pentru că nu putem continua să pauperizăm această țară , în folosul a câtorva așa- zii industriași și nu putem a continua a accentua dezechilibrul care există astăzi în această țară și despre care voi vorbi.**

- **dr.N.Hasnaș** : explicați cu cazuri concrete .

- **Serdici** : Voi veni imediat cu cazuri concrete .

După discuția generală, va propune **un amendament** cerând ca termenul de **prelungire al legii să fie pe 6 luni** , nu pe un an, ca guvernul PNL să aibă timp să studieze problema

" Evident , **nimeni nu ar putea contesta [...]** importanța industriei în stat .

Și de aceea, pentru ca să evit interpretări greșite, ce s-ar putea da celor ce voi spune,

țin să afirm , de la început, că Partidul Național -Țărănesc a înscris în programul său , ca un punct cardinal, încurajarea industriei naționale.

- **dr.Hasnaș** : Înscris dar nu împlănit . (**Alimănișteanu vrea să întrerupă**)

- **Serdici** : Dle Alimănișteanu, tatăl dvs a avut păreri sănătoase în această privință .

- **Alimănișteanu** : A avut și s-au continuat .

- **Serdici** : Nu s-au continuat, aici e cusurul...

Cred că **această declarațiune va servi ca o punte , între dvs și noi,**

punte pe care , **dacă o punem în slujba continuității,** poate face , cu un moment mai curând, **să se ridice în această țară prosperitatea și înflorirea** , pe care cu toții o dorim , **pentru binele acestui popor** , atât de muncitor și înzestrat cu atâtea calități.

Serdici / 23 mart.'34

▣ Industrie națională

▣ Industrie parazitată

" Dar , pentru aceasta , **este nevoie să definim** , pentru că , se poate , ca **noi să nu înțelegem același lucru** sub "**industrie națională** " , pe care îl înțelegeți dvs.

Și atunci, cum francezul spune că, a defini bine este a rezolva pe jumătate problema,

voi încerca și eu ca să definesc ce înțelegem noi prin " industrie națională " .

Prin industrie națională , noi înțelegem orice activitate - dar nu condusă de oricine [?!?] -

care **strânge în jurul ei și intensifică o cât mai mare masă de muncă națională ,**

și care **muncă națională să exploateze**

ori **rezervele de materie primă** , care se află la **subsolul acestei țări,**

ori **materiile prime** , pe care le-ar produce **solul acestei țări** , prin munca locuitorilor ei.

ACCuza : Foarte bine !

Alimănișteanu : Așa a fost întotdeauna .

Serdici : Unei astfel de industrii naționale , noi nu i-am precupețit sprijinul nostru , în nici un fel ;

Însă , dacă dvs înțelegeți prin "industrie națională "

toate fabricile acelea care trăesc din importul de semifabricate ,

care reprezintă muncă străină , impozite străine,

atunci **noi nu mai suntem de acord cu dvs., să sprijiniți o astfel de industrie.**

Aceste industrii, toate câte trăesc, de 50 de ani încoace, la adăpostul unui tarif vamal

exagerat , și care , dacă le-am lua această protecțiune , nu ar mai putea subsista ,

aceste așezăminte , noi suntem nevoiți a le considera ca parazitare .

Noi nu considerăm aceste industrii ca industrii naționale,

ci ca niște factori antieconomici, care trebuie expuse concurenței străine

și trebuie lichidate în folosul general. "

Serdici / 23 mart.'34 / retro 1887 - 1912 - 1934

▫ **Legislația industrială .**

În 1887 , când **Emil Costinescu a făcut prima lege industrială** - și nimeni nu poate să-i conteste lui Costinescu și celorlalți din pleiada lui , dragostea de țară și interesul pentru munca națională - **nici el nu a putut prevedea ce se va întâmpla în viitor** , în umbra legii al cărui făuritor a fost.

Legea Costinescu a avut o durată de 15 ani , până la 1902 , iar de atunci a fost prelungită , din an în an , așa cum faceți dvs acum , până în 1912 .

În 1912 , s- a făcut **legea avantajării industriei** , copiată exact după legea din 1887 , și care a dăinuit până în aprilie 1993.

În 1933 , Parlamentul a acordat **încă un termen de 1 an.**

Dvs , cu toate că sunteți la guvern de 4 luni , **nu ați folosit acest termen [?!?]**

Și astăzi **veniți să cereți o nouă amânare** , în această chestie care , după noi , **nu suferă nici un fel de amânare.**

Serdici / 23 mart.'34

▫ **Prevederile dăunătoare ale art. 11**

Art. 11 din Legea din 1912 : **< Fabricile, care pentru produsele lor întrebuintează cea mai mare parte a materiilor prime din străinătate , se vor bucura în timp de 21 de ani**

[deci până în 1932] de următoarele foloase - cele arătate la art. 3 , și anume :

vânzarea de către stat , județ sau comună , a terenurilor necesare pentru fabrici,

din pământurile ce le aparțin. Prețul vânzării se va fixa în momentul cedării terenurilor , etc

folosința gratuită , în total sau în parte, a forțelor căderilor de apă a râurilor ,

a terenurilor pe malurile acestor ape, necesare instalării uzinelor electrice etc ..

scutirea de drepturi de vamă, pentru mașini, părți demașini și accesorii ,

precum și pentru vagoane cisterne ...

și acest pasaj , vă rog, să-l rețineți , stă la origina dezastrului de astăzi :

Reducere din taxele normale asupra tarifelor de clasă ale căilor ferate :

20% pentru materiale, 30% pentru materii prime , **45% pentru produse fabricate .**

Acordarea de drepturi excepționale de stațiuni, scăderea de taxe poștale,

dreptul de a dobândi în termen de o lună **linii de garaj** ,
Vânzarea sării pe preț de cost , pentru întrebuințarea în industrie .
Scutirea de orice impozite către stat, județ sau comună ,
afară de obligația de a plăti din beneficiul net anual :
3 % în primii zece ani, 4 % în a doua perioadă , 5 % în a treia perioadă .
Scutirea de orice alte impozite directe către stat, județ sau comună ,
afară de obligația de a plăti din beneficiul net anual :
4% primii șapte ani , 5% în a doua perioadă , 6 % în ultima perioadă . >

Acesta este cuprinsul articolului pe care dvs , astăzi, sunteți chemați să-l prelungiți .

Serdici / 23 mart.'34

▫ **PNL : Industrie iluzorie, parazitară**

▫ **Distrugerea muncii naționale, țărănești**

[**LD : câtă patimă, câtă pornire antiindustrială , de dragul unei contestări politice !**]

Am spus de la început că primul lucru care **ne interesează** este **protecția muncii naționale.**

Emil Costinescu, în legea lui de la 1887, nu a avut în vedere această protecție a muncii țărănești ,pentru că aceasta este **munca națională.**

Pentru a încuraja munca în industria națională viitoare,

el a neglijat munca țărănească de atunci și din totdeauna.

În România , lucrurile acestea **nu se potrivesc** tocmai așa cu ceea ce este în Germania și Anglia, unde s-ar fi putut ține acest limbaj , **dar la noi, nu.**

Plasamentul muncii în aceste industrii era foarte problematic și astăzi constatăm că **este nul.**

Toți muncitorii industriali din această țară sunt vreo 200.000 , și, pentru ei, **noi am neglijat complet munca națională țărănească a 18.000.000 de săteni.**

- **Al Alimănișteanu** : Până la război, cea mai mare parte era românească ,
nu uitați acest lucru.

- **V.Serdici** : Eu știu un lucru, dle Alimănișteanu, că **în regiunea aceea industrială**
pe care o viza Costinescu mai mult - **Bușteni și Azuga** - atunci ca și astăzi ,
nu se găsea pui de român ; de sus până jos, **toți sunt străini**, afară de robii , salahorii ,
cărora străinul le îngăduie să fie Români .

De la început vedem că, **pentru industrializarea acestei țări , Costinescu a neglijat munca țărănească.** **El a copiat legea ungurească , model plin de defecte** ,

care este cauza că , **și în Ardeal, lucrurile sunt tot așa de înapoiate ca și în Vechiul Regat ,**
și a neglijat să se inspire de la gânditorii mai mari,
precum s-a inspirat Alimănișteanu în 1912.

Citează cuvintele atât de frumoase ale lui **Kropotkin** , care spunea că
agricultura trebuie să dea naștere industriei și amândouă sunt inseparabile .

Noi, d-lor deputați, **prin legea de la 1887, reînviată prin legea din 1912** ,

nu am făcut decât **să cufundăm activitatea și munca națională** ,

într-un dezzechilibru fără precedent .

Prin această lege, nu numai că **nu se dă nici o importanță muncii țărănești** ,
dar ea era **condamnată patru luni și jumătate la șomaj .**

Aceasta a făcut pe Alimănișteanu să calculeze pierderea pe care a suferit-o ,
numai Vechiul Regat , la 62 milioane lei aur annual, sau 2 miliarde și jumătate lei.

Afară de asta , **statul se angajează să devină clientul fidel al acestei industrii artificiale.**
Rezultatul a fost că **s-a creat o industrie** , care lucra **cu minimum de rizic** - nu avea nici un
rizic, pentru că statul îi acorda protecție vamală , și astfel nici o marfă străină nu putea să o
concreze. Pe de altă parte, **statul îi garanta și doi clienți** : unul era **statul, client voluntar** ,
și un al doilea client , **țăranul** , prin **forța lucrurilor** , întrucât țăranul era **obligat**
să se aprovizioneze de la această industrie iluzorie, lipsită de concurența străină,
prin interzicerea oricărui import al mărfurilor fabricate în țară,
din semifabricatele de care v-am vorbit."

Serdici / 23 mart.'34

▫ PNL : Industrie artificială

▫ Distrugerea micilor meseriași, industriași

[LD : câtă patimă, câtă pornire antiindustrială , de dragul unei contestări politice !
Măcar la ACCuza avea substratul naționalist , antisemit . dar la acest țărănist ?!]

O urmare foarte importantă a acestei legiuiri a fost că , dvs , atunci - **strămoșii dvs sunt legiuitorii acestei legiuiri - ați distrus pe meseriași și micii industriași.**

Pe acest meseriaș : care este un factor de producție și un factor social de atâta importanță, dvs l-ați pauperizat , l-ați proletarizat și, în cel mai bun caz , a trebuit să devină funcționar ! "

Serdici / 23 mart.'34

▫ PNL : Decalajul prețurilor industrial / agrare

[LD : ar fi fost evitat acest decalaj dacă noi nu am fi avut industrie , și am fi procurat produsele industriale din afară ?!

Sau ... ar fi trebuit să nu pătrundă nici acestea pe piața românească ?

Și , în orice caz, se poate constata la Serdici **apărarea intereselor exportatorilor de cereale , care , nici într-un caz, nu erau ... țărăanii.**

Încât , poate, mai potrivită denotațiune a " țărănismului " ar fi fost cea de " **agrarienism** "]

Cea mai gravă urmare a protejării industriei, a fost dezechilibrul dintre prețurile industriale și cele agrare

Aceste dezechilibru are și el o istorie.Până la război, țara nu s-a resimțit așa de mult.

După război, dvs ați venit cu taxele de export, și , când mă gândesc la aceste taxe , îmi vin în minte frazele frumoase ale d-lui Titeanu la răspunsul la Adresă, în care atribuia întreaga renaștere română , toate faptele din istoria contemporană a României, Partidului Liberal ! Eu nu le neg, însă vă rog să fiți și dvs echitabili, și **să vă asumați răspunderea acestui dezechilibru, pe care l-ați provocat, începând cu înființarea acestei taxe de export.**

Este o concepțiune pe care noi nu o putem admite.

Prețul cerealelor este în funcție de conjunctura mondială.

Dvs ați constatat că , după război, prețul mondial era foarte mare , și v-ați gândit

să prelevați din câștigul țărănimii [?!?], o sumă foarte mare .

Astfel , ați înființat în 1922, acele taxe de export

de 45 .000 lei / vagonul, de **grâu** ; 30.000/ vag.la **porumb** ; 35.000 7 vag.la **făină** ;

Iar la fiecare **cap de bou**, 10.000 lei .

În total, s-a perceput , în modul acesta , de la agricultori, 20miliarde jumătate de lei, sub formă e impozite indirecte, care au servit la alimentarea vremelnicele bugete, fără nici un folos pentru nimeni.

- **Alimănișteanu** : A fost un impozit indirect, pentru că câștigul era foarte mare .

- **Ghelmegeanu** : De 19 miliarde !

- **Serdici** : **Dar azi când câștigul prea mare este înlocuit prin deficit , ce dați în compensație agricultorilor ? Această lege ? !**

Pretextul dvs pentru înființarea acestei taxe de export, a fost ocrotirea consumului intern, dar , în fond, tot a industriei, , căreia , în afară de protecțiunea vamală exagerată, i-ați acordat și mijloace lesnicioase de a trăi în țară , trunchiind și mutilând prețurile naturale, la care ar fi avut dreptul agricultorii."

Serdici / 23 mart.'34

▫ PNL : politică bancară antițărănească

Prin aceste **impozite pe exportul de grâne**, dvs ați împiedicat țărănimea [!?!] să facă economii ,și , pentru a completa dezastrul, **ați pus în aplicare politica dvs bancară .**

Se vedea acest lucru și la **politica dvs de reescont** [**LD : profit ? dobândă ? ce raport ?**]

Din reescontul total, dvs ați acordat **agriculturii 11 %**, **comerțului 29 %**; **industrii 47 %** ;
Cu ajutorul acestui reescont, **băncile dvs au practicat acele dobânzi colosale**
care **au sărăcit țărâniea**, aducând-o în situația că **nu-și poate plăti datoriile.**

Serdici / 23 mart. '34

▣ **Protejarea industriei naționale ?**

▣ **Porți deschise industriei străine ?**

▣ **Polemica doctrinară PNȚ- versus PNL**

[**LD : este interesant acest dialog liberal - țărănist ...de partea cui este adevărul ?**]

- **dr.N.Hasnaș : Dle Serdici, dvs preconizați deschiderea granițelor**
pentru industriile străine, ori sunteți pentru protejarea industriei noastre naționale ?

- **Serdici : " Eu sunt pentru protecția integrală a industriei naționale.**
Sunt, însă, și pentru punerea în concurență a industriilor parazitare, care,
în această situație, dacă vor avea mijloace să reziste, vor rezista, bineînțeles,
fără ajutorul protecției statului; dacă nu, desigur, vor pieri,
și va rezulta un mare bine pentru țară, din dispariția acestor industrii parazitare.

- **V.S.Radu : Dle deputat, am dori să știm ce înțelegeți dvs prin industrii parazitare ?**
Vă ascultăm de o oră vorbind despre industriile parazitare, de aceea suntem îndreptățiți
să vă punem această întrebare. (întreruperi la PNȚ ; aprobări la PNL)

- **V.Serdici : Am să vă repet : industria națională, așa cum o înțelegem noi,**
este acea industrie care își găsește mijloace de existență prielnice în această țară,
fără protecția exagerată și anti-economică a statului. (aplauze la PNȚ)

- **dr.N.Hasnaș : Ce credeți despre industria hârtiei ?**

- **Serdici : Este o industrie națională pe care dvs ați paraziat-o.**

- **VSRadu : Cunoașteți dvs procesul de dezvoltare economică a țărilor care au rămas,**
economicește, în urmă ? Vorbiți mereu de industrii parazitare,
fără să ne spuneți ce înțelegeți prin asta.

- **IMDumitrescu : Dle Serdici, nu sunteți pregătit în această direcțiune.**

- **Serdici : Într-adevăr, recunosc că nu sunt pregătit să susțin interesele profitorilor.**
Industria parazitară este acea industrie care importă muncă străină și căreia,
dacă i-am lua protecția vamală formidabilă, la umbra căreia trăește,
ar înceta mâine să mai existe. Dacă veți avea răbdare, voi enumera
toate aceste industrii parazitare.

Citește din lucrarea unui inspector general, Panaitescu, despre astfel de
"industrii nefirești "

/ **industria colorantă din Lyon.** Exista în Germania o industrie de coloranți,
care exporta în Franța bulgări de coloranți unde doar se ambala în pachetele ...

/ **Noi am mărit procentul de export al Germaniei,** prin reducerea vamală
la **mașinile demontate și semifabricate,** decât la produsele gata confecționate.
Noi importăm aceste semifabricate, care conțin **80% muncă străină.,**
și la care noi adăugăm maxim **20 % muncă românească,**
spre paguba economiei românești.

/ **La fabricile de zahăr, ar trebui să urmăim ex francez : acolo, o populație întregă,**
trăește în jurul unei fabrici, constituie o mare cooperativă, iar în vârful piramidei,
stă fabrica de zahăr. Beneficiari, sunt, în mod natural, toți acei care produc sfecla.

Ar trebui și noi să facem la fel. Să folosim această muncă țărănească.

- **VSRadu : Să o întrebuițăm în fabrici !**

- **Serdici : Dar v-am arătat că în toată țara nu sunt decât 200.000 muncitori industriali.**

- **VSRadu : Dezvoltând cât mai multe industrii.**

- **Serdici : O să ajungem la 400.000, ceea ce nu rezolvă problema.**

/ **Pânza de "americă" de care Ministerul Apărării Naționale are nevoie, anual,**

de cca 4 milioane m. , pânză care se vinde cu 19-20 lei / m (în detaliu) și cu 16-17 lei / m. (en gros) , iar vama este de 10 lei / m . (120 % protecție !)

În țară această pânză este mai ieftină , dar are mai multă dextrină ...

/ **Țesătura zisă " pantalonic" ... se poate avea , la Galați , cu 40 lei / m ,**
dar taxa vamală protecționistă este de 45 % (110 % protecția !)

În țară , acest articol , de mare consumație pentru săteni , **se vinde cu 70 lei / m.**

/ **Stamba** , costă la Galați 17 lei / m , taxa vamală este de 12 lei / m (65 % protecție !) ,
și astfel se vinde cu ... 25 lei / m

/ Țesăturile de lână , flanelele de ciorapi , **sacii de yută (40 % protecție !) ,**
sacii de calcuta (77 % protecție) , tabla galvanizată (80 % , protecție : de la 10 - la 22 lei kg) ,
fierul laminat (100 % protecție : de la 3, 50 - la 7 lei kg) ,
cuiile (100 % protecție : de la 5,50 la 9 lei !) ,

sticlele (vama : 6lei / suta de kg înainte de război ; 600 lei / suta de kg după război !)
din care cauză apele noastre minerale nu pot fi îmbuteliate ;

Ei bine , aceste exagerări vamale , acei care le susțin , le bazează , în primul rând ,
pe argumentele încurajării " industriei naționale " !

Eu cred , însă , că v-am demonstrat că nu este cazul să acordăm titlul de
" industrie națională " , cum este industria pânzei de americană , căreia , dacă i-am ridicat
protecția , de 90 % ... ar dispărea . Noi facem un prost serviciu acestei industrii ,
acordându-le aceste protecții formidabile , căci , prin aceasta , noi le luăm grija oricărei
concurențe și le încurajăm să exploateze pe consumatori .

Se spune totdeauna , și o spuneți dvs în Buletinul Cercului de studii ,
că este natural ca o industrie să fie protejată la începuturile ei ,
aducând argumentul " industriei infantile " .

dar tot dvs spuneți că acum , după 50 de ani de protecție ,
această industrie artificială nu a fost în stare să-și armonizeze capitalul și
este nevoită , să ceară , și acum , această protecțiune vamală prohibitivă .

Este un mare abuz ce se face astfel cu acest argument al industriei infantile ,
care cer protecțiune din ce în ce mai mare .

Serdici / 23 mart.'34

▣ **Industria apărării naționale .**

Argumentul de "stat major" al unor anumite industrii , nu stă în picioare .

Dvs [liberalii] spuneți că anumite industrii trebuie protejate ,
în vederea apărării naționale , în timp de război .

Ori , dacă războiul izbucnește , și ne închide astfel granițele ,
pe unde mai pot sosi în țară aceste materii prime , semifabricatele ,
care alimentează aceste industrii ?

Toate aceste argumente sunt anume fabricate pentru a da o față acceptabilă
unor intențiuni de speculă .

Dar nici argumentul principal - folosit de Buletinul Cercului PNL - că aceste industrii ,
ar aduce venituri mari fiscului , nu corespunde realității .

În adevăr , **statutul încasează un venit de 10 miliarde de lei / anual ,**
dar pe o cale antieconomică , sărăcind întreaga populație .

Pentru că **taxele ce le plătește statului această industrie protejată ,**
puse în prețul de vânzare al produselor , apasă asupra consumatorilor ,
constituind un supra impozit , anti - economic și imoral .

- **Ștefan Mihăescu** : Dle Serdici , vă rog să insistați asupra acestui argument ,
pentru că este cel mai des invocat de liberali , în susținerea industriei .
Insistați ca să se vadă că acest impozit , care crează statului venituri de 10 miliarde ,
îl plătesc consumatorii , iar nu industriașii . Industriașii sunt doar niște intermediari .
- **Serdici** : Acest impozit , într-adevăr se plătește de către consumatori :
funcționari , muncitori și agricultori ; este impozitul care macină , încetul cu încetul ,
întreaga avuție națională , în profitul exclusiv al industriașilor . "

Serdici / 23 mart.'34

▣ Salariile muncitorilor industriali.

▣ Puterea de cumpărare a țărănimii

- **dr.P.Cazacu** : dar muncitorii nu au de lucru în felul acesta ?

- **Serdici** : Întreruperi de felul acesta nu au nici un rost .

În industria noastră, **salariile nu joacă absolut nici un rol.**

Numărul lucrătorilor industriali este dispărent la masa națiunii.

Problema este cu totul diferită într-o țară agrară, decât în Anglia sau Germania .

[-----]

Argumentul cu salariile pe care îl văd în această **broșură a Cercului de studii Liberal**, menționat chiar de **dl Dinu Brătianu**, acest argument, care în Germania, Anglia sau Franța ar avea valabilitate ... pentru că **putem să dăm salarii oricât de mari lucrătorilor industriali, dar ... nu cu 200.000 de oameni , chiar bine plătiți, țara aceasta ar progresa.**

Dvs trebuie să urmăriți altceva :

trebuie să măriți puterea de cumpărare a țărănimii . (aplauze la PNȚ)

Iar eu v-am demonstrat că , **cu aceste tarife vamale formidabile, puneți țăranul să cumpere scump, pe când el vinde totul ieftin.**

Astăzi , țăranul a ajuns la limita rezistenței biologice : moare de foame.

- **dr.M.Macovescu** : Dle Serdici, **ați vorbit cu multă dreptate de slăbirea puterii de cumpărare a țăranului, de imposibilitatea de desfacere a produselor lui.**

Vă întreb : cum credeți dvs că poate țăranul să-și recupereze prețul muncii lui,

în condițiile de azi, când piața de desfacere a produselor agricole este egală cu zero, în ce ne privește ?

Cum poate el să găsească mijloc mai bun de desfacere și de valorificare a muncii lui,

decât pe piața internă ? Ori, fără o industrie, care să creeze centre de consumație crescândă , țăranul nu poate avea o bună valorificare a produselor sale.

- **Serdici** : **Nici dvs nu sunteți convins de acest argument.**

Țara Românească are 200.000 de lucrători. Credeți dvs că acești 200.000 de oameni , cântărește în consumația internă a țării ?

Serdici / 23 mart.'34

▣ Legea încurajării industriei - protecționism ?

▣ Industrie străină - porți deschise ?

- **VSRadu** : Dle Serdici, sunteți contra acestui proiect ?

Anul trecut, **guvernul PNȚ a votat unul asemănător .**

- **Serdici** : **Este adevărat, dar avea, în stadiu avansat , și un Studiu** asupra acestei chestiuni , pe care **l-ar fi transformat în lege,** dacă nu cădea de la guvern.

Dvs promiteți țăranilor că veți veni cu armonizarea prețurilor fabricate cu cele agricole,

dar ... cu prelungirea acestei legi , **nu o veți putea realiza.**

Dacă dvs intenționați acest lucru, **trebuie să revizuiți tariful vamal ...**

ndustria cu adevărat viabilă în țara noastră, industria care are drept la existență,

nu are nevoie de protecțiune, de 100 % , 150 % sau de 200 %

O industrie viabilă , de pe urma căreia țara să profite cu adevărat

nu are nevoie de astfel de protecție.[-----]

Ea este doar o primă acordată lipsei de activitate și lipsei de perfecțiune.

[-----] Cred că, în lunile următoare,

când vă veți ocupa de un nou așezământ al industriei naționale,

va trebui să revizuiți tariful vamal. Veți putea alcătui o lege care să acorde ,

din nou, industriei , astfel selecționate , cum vă propun eu,

pe baza acestui criteriu de încurajare a muncii naționale.

o nouă protecțiune tarifară, să zicem de 10 ani,
însă, atunci trebuie să dați un preaviz acestor industrii ,
să le spuneți că, **dacă nici în acest termen de 10 ani nu vor reuși să se facă independente**
și să trăiască prin mijloace proprii , renunțând la protecția tarifară,
dvs feți fi siliți ca să micșorați progresiv , din an în an, această protecție.

[-----]
În legea pe care o veți aduce - și sper că va fi animată de alt spirit decât legea din 1912 -
trebuie să condiționați protecția și încurajarea industriei , spunându-i că ,
dacă nu reușește să lupte singură cu concurența străină, ea va trebui să dispară.

[-----]
" **Repet acest argument , care este, poate , cel mai important în această discuție,**
va trebui să faceți acest lucru, căci industria străină are și ea drepturile ei ,
și, **dacă noi dorim să ne vindem cu folos produsele agricole peste graniță,**
dacă dorim să nu vedem mâine închizându-se în fața noastră toate fruntariile ,
trebuie să ne gândim **să oferim și industriei străine un deuseu în această țară.**
Acest deuseu natural trebuie să-l constituie acele mărfuri pe care noi nu le putem produce.

- **V.S.Radu :** va să zică sunteți pentru capitalul străin.
- **Serdici :** N-ai înțeles nimic ! Dvs îl susțineți ,
importând semifabricate care conțin 80 % muncă străină, și impozite străine .

Acestea sunt opiniile mele.

Selecționați dvs industriile și apoi **acordați-le protecție , chiar integrală,**
chiar dacă populația va avea de suportat sacrificii.

Noi dorim ca dvs **să fiți preocupați de intensificarea muncii naționale.**

Numai aceea poate fi numită **industrie națională.**

Supuneți celelate industrii concurenței internaționale, prin scăderea tarifului vamal.

Această lege este tot așa de importantă ca legea conversiunii,

pentru că , prin ea, **dvs. fixați liniile generale ale viitoarei dezvoltări a României.**

Dacă veți reânoi precederile dezastruoase ale legii din 1912,

dacă veți da din nou o sentință de condamnare a agriculturii,

vă asigur că **întreaga glorie a PNL va fi înmormântată de această tendință**

de susținere a industriei parazitare . (aplauze prelungite la PNȚ)

V.Serdici / legea protejării industriei / 23 mart.'34

12.) ing.Ștefan Mihăescu (PNȚ) , la Legea protejării industriei naționale, 23, 26
mart.'34

(DAD, MO 31 , șed din 23 mart.'34, p. 1123- 1164 ;

DAD, MO 32, șed. din 26 mart.'34 , p. 1159- 1165))

[LD : deputat de Romanați , proaspăt reintrat în PNȚ .

Nu a perfectat fuziunea și , de aceea, deocamdată **vorbește în nume personal ;**

În 1930 , a plecat din PNȚ la PT-Lupu , tot pe tema cartelurilor .

Inginer, **proprietar de fabrică de cărămizi** (București), "neprotejată " , deci neparazitată.

Discuția ia un caracter polemic, în legătură cu cartelurile (zahăr, hârtir, ciment, boiangerie)

în care confruntarea nu este doctrinară , ci mai degrabă minată de interese.

Discurs dezvoltat în două runde , mereu i s-a și atras atenția că este o conferință

- o " ignoratio elenki " - dar el reușește să-l ducă la capăt .

Pledează **pentru desființarea cartelurilor, pentru libera concurență ,**

deoarece **cartelurile rprezintă un pericol economic, social și moral.**

CIC Brătianu, sprijină cartelurile . Dovada, prefața la lucrarea sa " **Politica industrială a PNL "**

De aceea **se îndoiește de programul ministrului de resort, ing.Teodorescu**

Este aplaudat de grupul parlamentar PNȚ , nu știu dacă din p.d.v. al doctrinei,

cât pentru ascuțișul anti-liberal .]

/ Prelungirea legii / protejarea muncii naționale /

/ Cartelurile : ciment, zahăr, hârtie ș.a. / Taxa vamală / Subconsumația românească /

▣ Legea protejării industriei

A luat cunoștință cu surprindere de depunerea acestei legi , care prelungește , pur și simplu , legea veche , care a mai fost prelungită o dată .

PNȚ a prelungit-o , dar a avut o justificare : că împrejurările nu îngăduiau o definitivare a legii.

- **N.Teodorescu** (ministr.Industriei) : Acum suntem într-o epocă mai liniștită ?

[-----]

- **Șt.Mihăescu** : **Ați stat 5 ani în opoziție**, ați avut vreme să meditați asupra acestei probleme.

De multe ori, când cereați guvernarea, **ați spus că sunteți pregătiți să rezolvați chestiunile** la ordinea de zilei. În special în această problemă , scumpă PNL, **ați publicat un volum**

" Politica industrială a PNL "

De aceea eram îndreptățiți să așteptăm de la dvs rezolvarea problemei.

- **N.Teodorescu** : **Și d- ta ai beneficiat de această lege** , cu fabrica d-tale de cărămidă .

- **Șt.Mihăescu** : **Fabricile de cărămidă nu beneficiază de această lege.**

Ele nu pot fi concurate de mărfurile străine și nu au nevoie de tarif vamal.

(**aplauze la PNȚ**)

- **Teodorescu** : **De aceea nu-ți convine d-tale .**

- **Mihăescu** : Dle coleg, când eu am cumpărat fabrica **am avut de grijă să cumpăr**

o fabrică care nu depinde de stat .Prietenii mei , d-l Crișan și d-l Șerban , **m-au sfătuit să cumpăr o fabrică de alcool sau bere.** Am refuzat .

Voiam să fac politică " Țărănească " și nu voiam să stau la cheremul guvernelor.

Eu fabric un lucru de primă necesitate , fiindcă vreau îmbrăcăminte ,

Și fără cămin , nimeni nu poate trăi.

- **V.Serdici** : Nu transformați Parlamentul în cafenea ...

- **Pompiliu Băbeanu** : Dta spui asta , care ai ținut un discurs electoral, fără să spuimic ?

- **Șt.Mihăescu** : În orice caz, **două lucruri trebuia să le rezolvați cu această lege :**
regimul cartelurilor și problema protejării muncii naționale.

Șt.Mihăescu / 23 mart.'34

▣ Protejarea muncii naționale

În ce privește **munca națională** , abia sunt câteva săptămâni de când, în această Cameră, **s-a arătat situația dezastruoasă a muncitorilor români** , mai ales **la aceste mari întreprinderi** , care se bucură de **avantajele legii** pentru încurajarea industriei naționale .

Actuala lege - pe care o prelungiți - **nu protejează aproape deloc munca națională.**

[LD : cum dracu' nu protejează ?! ; poate , în 1912 nici nu am fi avut personalul tehnic !

Că legea era ocolită, că era fentată , astra este altă poveste ...]

Art.21 spune : < **În toate întreprinderile** care se bucură de folosul legii de față, **trebuie să fie cel puțin 75 % români**, din numărul total al lucrătorilor întrebuințați.

Personalul administrativ va trebui să fie de **cel puțin 75% români** ,

până la împlinirea primei perioade, din fiecare categorie de încurajare ;

personalul tehnic trebuie să fie , de asemenea, de **cel puțin 25 % la începutul**

perioadei de încurajare - adică după 10 ani - și de **60 % la începutul perioadei a treia** -

adică după 20 de ani de funcționare . **Se consideră ca personal tehnic :**

contra-maistrii, capii de echipă, capii de secție, desenatorii, inginerii,

impiegații tehnici , directorii, subdirectorii. >

Acest procent de 75 % este respectat de formă, în realitate ... întreprinderile protegute au români în rolul te tehnicieni inferiori și lucrători, și aproape deloc în locurile de ingineri, șefi sau directori !

Mihăescu / 23 mart.'34

▣ Cartelurile

[LD: cu prilejul aceste susțineri își aruncă unul la altul săgeți , și află și eu câțiva "capitaliști" , cartelați sau nu, dintre politicienii de la noi ; prețurile la noi și pe plan internațional la sfeclă, zahăr, lemn , hârtie ,alcool (unde intră și drojdia alimentară) ,
/ **dr.Hasnaș** - hârtie ;
/ **Manolescu -Strunga** - pește ;
/ **Mihăescu** , Coșca, CRMircea - cărămizi
/ **Gaicu** (Craiova) - ciment
/ **Klein** (Satu Mare) , **Neuman** (Arad) , **Moscovici** (Oradea Mare) , **evreu** (Cernăuți)
X? român (Bragadiru) - cei 5 fabricanți de drojdie de bere din țară ;
/ **Petru Bejan** - inginer și industriaș ...
/ **Mircea Costinescu** - mare cultivator de sfeclă de zahăr

Se iscă polemici, "demascări" , și rezultă că numeroși deputați vor desființarea cartelurilor , inclusiv liberali, numai că , în acele vremuri de criză , industria românească ar fi zdrobită. Îi ajută mai ales deputații de la LANC :ACCuza , Nichifor Robu, Aurel Millea,

.... Se spune că cartelurile sunt necesare, că reușesc să echilibreze producția, să mențină prețuri constante , să ușureze exportul, să ieftinească mărfurile , că aduc foloase economiei naționale, că sporesc veniturile statului , că înlătură fraudă , etc etc.

A fost și el un an într-un cartel , la îndemnul lui CRMircea , de la Camera de industrie...

El a pregătit un amendament prin care cere ca aceste carteluri să fie desființate.

Cartelurile la noi : **zahăr , ciment , geamuri , hârtie , fier , cuie de lemn , boiangerii,**

Ex.prețuri .

Hârtie rotativă :Italia - 10 lei ; Berlin - 8 lei ; Budapesta , Piure - 5 lei ; **România - 13 !**

Ciment (100 kg) :Polonia- 175 lei ;Anglia - 140 ; Ungaria - 168 Bulgaria - 133 ; **România -210 !**

Zahărul : 14 lei -Franța ; 11 lei -Anglia ; 20 -Germania ; 25 -Polonia ; 3, 50 New-York ;

România - 40-42 lei !

Drojdia (1 kg) : prețul de cost ar trebui să fie de cca 28 lei și în **România se vinde cu 68 lei !**

Polemică / 23 mart.'34

Industria "jidovească "

- **Petre Bejan** : explică la ce este bun cartelul corect , nu de speculație, merit să facă față concurenței străine , mai ales în acele vremuri de criză economică ...
- **Nichifor Robu** : să se îmbogățească eiși să sărăcească țara !
- **Petre Bejan** : Răspunsul acesta este de campanie electorală ; d-ta nu cunoști problemele economice , dar dl Cuza le cunoaște ...
- **ACCza** : Dle Bejan, p.d.v. al dlui Robu este al țărănimii sărăcite și jefuite . D-ta reprezintă pe jidanii care exploatează această țărănime !
- **Bejan** : Vă înșelați când susțineți că toată această industrie este " jidovească " și trebuie desființată !
- **ACCuza** : Dar nu se poate contesta că toate industriile noastre sunt pline de jidani !
- **Bejan** : Este adevărat că în unele industrii sunt angajate și capitaluri străine ...
- **Nichifor Robu** : La putna, fabrica de ciment este reprezentată de un jidan din Cernăuți ...

Șt.Mihăescu / 26 mart.'34

▣ **Cartelurile**

[**Satisfăcut de discuția declanșată în ședința precedentă , reia chestiunea cartelurilor ... cereând controlul lor, dând ex cu cartelul zahărului ...**]

- **N.Teodorescu** (ministr.Industriei și comerțului) :

Dvs faceți supoziții care nu sunt conforme cu realitatea și pe baza lor faceți calcule eronate.

"Vom face o lege de reglementare a cartelurilor . Cartelul este o asociație între mai mulți industriași pentru raționalizarea producției și a desfacerii ei .

Dacă acest cartel sau această asociație este controlată, poate să dea rezultate bune pentru economia națională ,

și bineînțeles , când nu este controlată și este lăsată să speculeze , **trebuie desființată."**

- **Mihăescu** : Ceea ce faceți dvs este o teorie. Realitatea tristă este următoarea : până în 1932, cu toată campania de presă , întruniri și interpelări în Parlament, **cartelul zahărului a menținut prețul la zahăr de 42 lei / kg.**

A trebuit să vină , în timpul guvernării Iorga -Argetoianu , **campania aprigă a dr. Lupu,** și a trebuit să fie **dl prof Iorga în capul băncii ministeriale ,**

pentru **ca să se scadă prețul zahărului la 32 lei / kg.,** apoi s-au certat între ei și ...

a scăzut la 21 lei / kg. Cartelul a menținut 5-6 ani prețul zahărului la 43 lei ...

- **Teodorescu** : Dacă dvs știți în vreo localitate vreun vânzător care vinde zahărul mai mult de 25 lei, să-l denunțați , pentru că luăm măsuri contra speculei.

Prețul zahărului la 29 lei / kg a fost stabilit chiar de gov.PNȚ ...

- **Mihăescu** : Înainte de Crăciun, când a căzut PNȚ, **zahărul era 22 lei / kg.**

--- la fel au speculat cartelul cimentului, al fierului și produselor de fier (tabla neagră) .

Adunând aceste cifre , cu câștigurile fabuloase de la încă 30-40 carteluri - pentru că sunt cartele și în industria de postav, acidul carbonic, geamuri, sticlă, cuie de fier, cuie de lemn -

ajunge la cifra de necrezut de 10 miliarde lei pe care aceste carteluri o iau peste prețul rațional , în fiecare an !

Ca să aprecieze această spoliere ... să-și amintească că

venitul național al României în 1933 - valoarea producției agricole , a celei industriale, a tuturor veniturilor - a fost de 90 miliarde lei

Prin urmare , a 9-a parte este supt de aceste carteluri !

[-----]

Dr.Lupu explica , acum doi ani , atât de frumos, de ce **copiilor le plac dulciurile .**

Nu le plac din capriciu, ci pentru că **natura cere acest zahăr** pentru creșterea copiilor.

Și atunci, este admisibil ca pentru **un articol de primă necesitate ,**

al cărui preț **la New-York este de 3,50 lei,** și care adus **la Constanța ar costa 6 lei / kg ,**

este permis ca **taxa de consumație să fie de 10 lei ?**

Cred că d. ministru al Muncii , dr Costinescu, ar putea da un sfat colegului său de la Industrie .

[-----]

Unii spun că fabricile de zahăr , prelucrează sfecla peste **30.000 cultivatori de sfeclă de zahăr, Dar această sfeclă este cultivată , în peste jumătate, de către fabrici , de pe moșiile lor , de personalul din conducerea acestor fabrici (ex.Danubiana, Chitila)**

încât sătenilor nu le rămâne mai -nimic

Și chiar ... 30.000 ... **ce înseamnă ei față de 5 milioane de agricultori din Români ?!**

Și chiar dacă... cultivatorii de sfeclă câștigă **4.000 lei / 1ha** (față de 2.000 ceilalți)

la 30.000 ha face 60 milioane încasate de 15.000 oameni ,

de ce trusturile de zahăr încasează **1 miliard pe an,** dintr-un aliment de primă necesitate ?

[-----]

- **Cezar Spineanu** : **Înmulțirea cartelurilor a provocat criza .**

- **P.Bejan** : **Cartelurile ajută industria** nu numai pentru ca **să se apere de concurența străină,** ci și ca **să-și mențină existența în țară,**

pentru că **dacă aceste înțelegeri sunt desființate , toate aceste industrii cad în ruină.**

- **Șt.Mihăescu** : **De ce nu cad celelate industrii ? De ce nu cade agricultura ? Ce facem cu ele ?**

- **P.Bejan** : **Fiindcă celelate nu suferă de subconsumație.**

- **Mihăescu** : **Recunosc că suferă de subconsumație , pentru că produc prea scump, la o populație atât de săracă.**

- **P.Bejan** : **Și ce să facem ? Să lăsăm această populație în primitivitate ?**

- **Mihăescu** : **S-o scoatem de sub specula cartelurilor . Un țăran trebuie să dea 3 duble de porumb pentru 1 kg de zahăr .**

Șt.Mihăescu / 26 mart.'34

▣ **Taxa vamală (de consumație)**

▣ **Subconsumația românească**

La vamă se pune taxa de 300 lei/ pereche ghete , și în loc de 500 lei (cât costă în Franța) ,
ghetele se vând cu 800 lei.

Este clar că **plătește consumatorul , nu negustorul !**

La fel la zahăr, taxa de 10 lei , **o plătește consumatorul, nu fabricantul !**

Și cine sunt consumatorii , cei 3.000 de industriași

sau cei 18 milioane de țărani ,muncitori, liber profesioniști ? (aplauze la PNT)

**Deci, dacă iau de bine cifra de 10 miliarde , pe care industria o aduce la veniturile
statutului, trebuie să recunoașteți că ea este adusă nu de industriași ci de ... consumatori .**

[-----]

[LD : eu nu cred că este vorba numai de subconsumație , ci chiar de anumite tehnici, mentalități,
conservatorism, specific zonal, de la țară la țară

.Încât cifrele oferite de Mihăescu nu-mi spun mare lucru.

Concluziile lui, iarăși ... sunt atât de antiindustrialiste încât ...]

Cât de gravă este **subconsumația românească** ,o arată consumul (1 kg/ pe cap locuitor) :

CIMENT

SUA Canada Belgia Elveția Franța Germ. Anglia Suedia Danem.

256 177 130 123 108 99 96 38 63

Ungaria Estonia Spania Japonia Grecia Iugosl. Polonia **România**

47 43 43 39 33 31 22 **18 !**

ZAHĂR

SUA Danem. Anglia Suedia Elveția Olanda Austria Norv. Cehoslov. Germ.

51 48 41 38 34 29 26 16 25 24

Belgia Franța Ungaria Spania Italia Rusia Iugosl. **România** Bulg.Turc.

22 20 12 11 9 8 7 **6 !** 5,500

[-----]

**Dacă noi am importa zahăr din străinătate, 10.000 vag [cam cât consuma România]
aduse la Constanța , a 6 lei / kg ,ar costa 600.000 lei / în valută forte**

- **P.Bejan : Aceasta nu înseamnă nimic ?**

- **Mihăescu : Acum trimitem mai mult, cu importurile noastre de materii prime și
semifabricate ...cu care se cheltuie miliarde**

**Apoi , marea majoritate a capitalului din industria zahărului este străin, cum este în mai
toate industriile cartelate . Astfel că beneficiile , trec granița.**

Șt.Mihăescu / 26 mart.'34

▣ Lucrătorii industriali

"Dar bine d-lor, cum să nu consume atât de puțin [zahăr : 6kg/ pe an) , când **un lucrător de la
Uzinele Ford are 5 \$ pe zi** , adică **800 lei pe zi** , iar acum când s-a depreciat dolarul , 500 pe zi,
și cumpără zahărul cu 5-6 lei kilogramul .

Pe când **un lucrător din România , 80 lei pe zi** ...plătește zahărul cu **30 lei / kg !**

[-----]

Sunt de acord ca **industria națională să existe și să dea de lucru** Foarte bine.

Dar, **numărul muncitorilor** nu este așa de mare cum se crede.

În toată industria națională sunt 200.000 de lucrători, față de 5.000.000 agricultori.

Din aceștia, **în industriile cartelate** , nu sunt **nici 100.000 lucrători**.

Prin urmare , **nu se poate ca , sub acest pretext, al muncitorimii,**

să lăsăm cartelurile să speculeze țara cu 10 miliarde !

De altfel, **și muncitorii sunt speculați de cele 30-40 carteluri.**

Șt.Mihăescu / 26 mart.'34

▣ Pe cine reprezenta Mihăescu ?

▣ Țărănismul îndulcit cu zahăr .

D.ministru **Teodorescu**, ca și dl ministru **Lugosianu** - care a adus și un proiect de lege în

această privință - sunt de părere că **soluțiunea trebuie găsită în reglementarea și controlul cartelurilor.**

Cu regret trebuie să spun că **sunt sceptic în această privință .**

- **Teodorescu** : Nu știu dacă d-ta reprezintă părerea autorizată a PNȚ .

Ce pot să spun este că guv PNȚ a stabilit prețul la zahăr la 29 lei, iar eu azi sunt criticat că l-am coborât la 24 !

D- ta te desfaci și revii în partid când vrei.

- **Mihăescu** : Vorbesc în numele județului pe care-l reprezint ...

- **dr.Hasnaș** : Noi vă ascultăm dar dvs repetați același lucru ;

d -ta o ții într-una ca un pisălog și nu mai isprăvești ...

Toată Camera este de acord să scadă prețul zahărului .De ce mai vorbești ?

- **Mihăescu** : Pentru durerile țaranului , d-ta n-ai dat nici un leac în discursul d-tale.

Leacul stă în aceasta :

leftinește zahărul , ca oamenii și copii să aibă zahăr !

leftinește cimentul, ca țaranul să nu mai aibă podea de pământ !

leftinește fierul, ca să-și poată potcovi calul și să pună cercuri la roata de la căruță !

Nu veni d-ta cu generozități pe hârtie .Nu sunt eu pisălog, ci d-ta ai pisat în interpelare ,

dar te-am ascultat pentru că descriai o stare nenorocită a țaranului,

și o arătai cu durere în suflet.

Șt.Mihăescu / 26 mart.'34

▣ **Consiliile de administrație în fabr. de zahăr.**

[LD : lucrările Camerei sunt conduse de I.Pillat , Ce vrea el să "demaște "cu asta ?!]

1) DANUBIANA

Joseph Allard - președinte ; I.Beaudoin ,Jose de Marbaix, E de Brandbaden ,

S.Henet ,A,Nissen -Dumonceau, **IMPincas** , **M.Blank**,

I.Boambă Al.Zănescu, **Tancred Constantinescu**.

2.) CHITILA :

Marquis de Belloy (francez) , **Tancred Constantinescu**, **Valent.Bibescu**,

C.Constantin -Brâncoveanu, **I.Pillat**, **Al.Plagino**, **C.Cipăianu**, **G.Bestrițeanu**, **M.Blank**

3.) RIPIČENI :

C.Argetoianu (președinte) , **P.Missir**, **I.Lehner**, **M.Penock** (olandez) , **I.Iosipovici**,

A.Zănescu, **dr.Rosvelt**, **V.Abrionovici** , **V.Râmniceanu**, **E.Elias**, **I.Blumenfeld**, **P.Sion**,

O.Kaufman, **gral Cantacuzino**, **N.Tabacovici**, **Al.Zissu**.

Prin urmare, d-lor, **iată o cauză că aceste carteluri** , deși dezavantajele lor sunt evidente, deși revolta opiniei publice este tot atât de evidentă, ele **continuă să existe**.

Guvernele ajută chiar la formarea lor, deși formal, legile par contra lor.

Cartelule reprezintă un mare pericol economic, social, politic și moral.

(explică pe fiecare în parte)

Șt.Mihăescu / 26 mart.'34

▣ **Prelungirea legii**

- **N.Teodorescu** : Astăzi se discută un proiect de lege cu articol unic, de prelungire a vechii legi. Te rog să te rezervi pentru timpul când guvernul liberal va veni cu **legea încurajării industriei naționale** și cu **legea cartelurilor** ...

- **Mihăescu** : Cu acest unic articol de amânare a legii, dvs **prelungiți 30 de articole !**

Vă asigur că **raționalizarea industriei și desființarea cartelurilor** , **constituiesc o mare operă**.

Aș fi foarte **fericit dacă va reuși să o realizeze PNL** , cu dl inginer Nicolae Teodorescu .

Mă îndoiesc " (**aplauze la PNȚ**)

Șt.Mihăescu / 26 mart.'34

13.) Vlad Dimitriu (PȚR) , la **Legea protejării industriei naționale**, 26 mart.'34

(DAD, MO 32, 26 mart.'34, p. 1167- 1171)

[-----]

În afară de **identitatea textului** , vine **identitatea de motivare** din "Expunerea de motive"
.**Dvs vă găsiți , ca linie de discuțiune** a acestui proiect de lege , **pe linia PNT**
Este o **manieră foarte pernicioasă de a legifera** , fiindcă **majoritatea membrilor** acestei
Adunări nici **nu cunosc** măcar despre ce este vorba, fiindcă **legea ce se prelungește , are**
foarte multe dispozițiuni , iar **privilegiile sunt multiple**.
Legea pentru protejirea industriei naționale din 1912, lege care , de altminteri,
prelungea și ea **favoruri acordate la 1887 și 1906** ,
)) : ar fi trebuit atașată la acest proiect de lege , **ca să știe cu toții ce votează."**

Dimitriu / 26 mart.'34

▫ **Poziție identică PNL -PNT**

Dar este un fenomen care trebuie constat - de explicat rămâne altora să-l explice -
sub regimul PNT , la acest proiect de lege, **PNL s-a absentat de la discuțiune ;**
nici la Cameră , nici la Senat, nici un membru al PNL nu a luat cuvântul ,
nici ca să combată , nici să aprobe acest proiect .

Astăzi , **sub regim PNL, nici un membru PNT nu s-a ridicat la această tribună** ,
nici să combată , nici să susțină acest proiect .

- **Serdici** : eu am vorbit vineri , iar azi a vorbit d.Mihăescu .
- **Dimitriu** : dle **Serdici** , dvs.ați făcut , în '33, un discurs care vă onorează ;
ați făcut , cu oarecare timiditate , și acum , după fuziune, o discuție foarte
diluată . Nu vreau să fac vreo apreciere dacă dvs reprezentați gândul PNT .
Dar în ce privește pe **dl Mihăescu**, d-sa a declarat la această tribună chiar
că nu vorbește în numele PNT , ci în numele județului care l-a ales.

" **Eu constat că membrii marcanți , autorizați , ai PNT** - căci dvs ați intrat formal,
deocamdată , în PNT și suflătește nu se știe ce se va întâmpla - constat că dintre **frunțașii**
PNT , nimeni n-a luat cuvântul la acest proiect de lege.

VI.Dimitriu / 26 mart.'34

14.) Legea apărării ordinei în Stat , Senat, Cameră , 2 - 5 apr.'34

Victor Antonescu (ministr.Justiției) ; raportori : **Toni Iliescu** (Senat) ,
Aurelian Bentoiu (Cameră) **Vezi doc.integrale la fișierele de partid și fișier Legislație**

14a) DRloanițescu , discurs în Senat , ("Lupta", an XIII, nr. 3732, 3 apr.'34)

[LD: PNT a fost îndreptățit să ia măsurile represive cunoscute , PNL nu avea îndreptățire !
Adversitatea față de PNL merge atât de departe , încât i se aplică calificative specifice partidelor
pro- dictatoriale , pro -autoritariste , nedemocratice .

Din păcate, ziarul nu dă **discursul lui Grigore Gafencu** , care pe mine m-ar fi interesat
într-o mai largă măsură . Poate . cândva , îl recuperez din M.O -dezbatere ...

În replica sa, **Victor Antonescu are aprecieri foarte măgulitoare la adresa lui Gafencu...]**

DRloanițescu / 2 apr.'32

▫ **Valoarea juridică a legii**

▫ **Subordonarea Justiției de către Executiv.**

DRloanițescu, după ce a **analizat trecutele legi Mârzescu și Mironescu** ,
a arătat că **proiectul de față** nu aduce în plus,

decât arbitrariul guvernului de a dizolva partidele politice .

Această lege , pusă în mână unui guvern care nu se nutrește din respectul principiului
democratic , este **arma cea eficace pentru întronarea dictaturii .**

Decizia Consiliului de miniștri , este considerată **un act de guvernământ.**

Actul de guvernământ, este o măsură care ,

dacă este necesar și nu poate fi îngrădit prin lege ,
este nevoie de a se trece în lege anumite sancțiuni ,
și atunci **numai puterea judecătorească** trebuie să condamne .
Ori, proiectul, după ce **dizolvă** prin acte de guvernământ **o grupare** [Garda de Fier] ,
pune justiția în fața unui fapt împlinit - să facă **catalogul** celor care au fost în acea grupare
și să condamne , ca un simplu birou de înregistrare .**E degradator.**
"Nu e nici o urgență la care justiția să nu poată răspunde cu mijloacele ei ,
nu e nici o sancțiune pe care justiția să nu o poată pronunța. "
Guvernul, tocmai pentru că e un organ politic, **poate reduce puterea judecătorească**
la rolul umil de a se face **auxiliar al puterii executive.**
Ca valoare juridică , *Proiectul* este **instrumentul cel mai docil** ,
prin care se poate întrona **dictatura viitoare.**
Ca tehnică legislativă și constituțională , *Proiectul* este **o monstruozitate de amestec**
al puterii executive în puterea judecătorească
și chiar **în atribuțiile puterilor legiuitoare.**
Concluzia : Proiectul trebuie **retras, studiat și legiferat** cu liniștea necesară.
----- DRloanițescu / 2 apr.'34 -----
("Lupta" , XIII, 3732, 3 apr.'34)

14b) Victor Antonescu (ministrul de Justiție)

[Stenogramă integrală , subtitluri, sublinieri, comentarii - LD :doc.integral -**fișierPNL VII**
/ Opinii senatoriale : **Gr.Gafencu** /
/ Ipostaza etică - răspunderea guvernului /
/ Apărări fundamentale : ordinea, siguranța, unitatea națională /
Vict.Antonescu / 2 apr.'34

▣ **Dezbaterile senatoriale la lege .**

" După **lungile dezbateri** cari au avut loc în această adunare, toate **conduse cu un spirit de profundă imparțialitate** de cei mai distinși membri ai opoziției ,
chestiunea vă este , desigur, foarte cunoscută.

După **frumosul și bine documentatul discurs al d-lui raportor, Toni Iliescu** ,

ca să vă mai fac eu analiza proiectului de lege , este să vă ocup vremea cu un lucru
despre care sunteți deja documentați.

Ceea ce mă obligă să intru în anumite explicațiuni , sunt **considerațiile de ordin general** ,
așa de frumos **expuse de un talentat distins membru al opoziției, d.Gr. Gafencu** ,

și cu tot **atât talent** , de **colegul nostru d.M.Manoilescu** ,

la care adaug și pe **prietenul nostru din majoritate , dl .Slătineanu.**

Vict.Antonescu / 2 apr.'34

▣ **Ipostaza morală a legiuitorului.**

▣ **Opoziția - Guvernul**

" **Eu recunosc** că **acest proiect ridică chestiuni grave și conștiința noastră cere să fie lămurită** asupra unor puncte , **dar cred că dacă** în discuțiunea acestui proiect plecăm
numai de la ideile filozofice care au animat discursul d-lui **Manoilescu** ,
sau **cele de ordin general** ale **d-lui Gafencu** , **am greși fundamental.**

"Dați-mi voie să vă spun că **și mie mi-ar conveni și așa fi în largul meu** ,

dacă **aș vorbi ca opozant** , ridicându-mă , dacă talentul meu m-ar ajuta,
până la **înălțimea eleganței d-lor Manoilescu și Gafencu** ,

dar pentru aceasta, **ar trebui să nu port nici o răspundere .**

Situațiunea pe care o ocupăm, documentele pe care le avem,
ne obligă la o atitudine contrarie. [-----]

Eu cred, d-lor, că dacă , într-adevăr, suntem conștienți de vremurile pe care le trăim,
dacă **avem un pic de răspundere și un pic de sinceritate,**

trebuie să mărturisim situația așa cum este, și să nu lăsăm situația pe mâna vorbitorilor fără răspundere și fără curaj.

Este mai mare curajul să iei o măsură pe care nu ți-o dictază dorința ta, decât să faci discursuri frumoase, când ai cultura pe care o ai. "

[-----]

Vict. Antonescu / 2 apr.'34

▣ Curențele extremiste : stânga -dreapta

▣ Prevenirea pericolelor

" Nu vom permite, d-le Gafencu, ca cei ce fac **agitații de stânga**, să plănuiască pe ziua de mâine, **vacanța legalității**, după cum nu vom permite nici **agitatorilor de dreapta**, să **pregătească dictatura**.

Să băgăm bine de seamă : **după momentele tulburi, vine totdeauna reacțiunea**.

Statele care nu sunt capabile să se apere, pier;

Societățile care nu sunt capabile să se apere, se distrug.

[-----]

Nu numai la noi **simptome îngrijorătoare** se arată.

Dacă ar fi o **situație proprie numai nouă**, ați putea crede că **ne aflăm în fața unei situații** în care **vindecarea răului, stă numai în mâna noastră**, și că, într-adevăr, **guvernul exagerează sau se sperie**. Dar nu este așa.

Este o situație bolnavă și nu suntem **numai noi contaminați**, **ci este toată lumea**.

Dacă mai **avem conștiința** și mai **avem curajul că avem lucruri de apărut**, care trebuiesc apărute, **să le oprim atâta timp cât este vreme, să nu așteptăm,**

când rățacirea va fi adâncă și când toată țara va fi cuprinsă de ideile

care, din fericire, **astăzi, sunt numai la suprafață**.

Atunci va fi **prea târziu și răul va fi prea adânc.** " [-----]

[**LD : atenție cum pune problema generațiilor ! În sfârșit, un gând simplu, echilibrat.**

" Și acum, dle **Gafencu**, **este într-adevăr frumos să vorbești așa cum ai vorbit d-ta.**

Arătați că tineretului îi aparține viitorul țării.

Da, tineretului ; dar țara nu aparține numai lui, care va fi **guvernul de mâine, țara aparține și nouă, care am clădit-o în granițele actuale**

și tuturor morților care zac în morminte scumpe nouă. " [-----]

" **Așa încât**, vedeți, nu se poate spune **că guvernul scapă pulsul adevărat al momentului**, **că guvernul caută**, prin mijloace speciale, **să-și făurească un instrument de guvernare**, care să-l ajute să domine situațiuni **pe care este incapabil să le cârmuiască.** "

" **Dacă** avem un pic de **conștiință** dacă **iubirea de neam** o punem deasupra frazelor și deasupra demagogiei ; **dacă** **preocupările și interesele fundamentale** ale țării ne stăpânesc ;

dacă avem **dorința de a păzi un drept propriu al ei,**

drept pe care nu noi, ci alții îl compromet,

atunci datoria noastră este să facem ceea ce facem astăzi.

"Și atunci eu socotesc că pentru niște oameni maturi ca noi, care am trăit vremurile pe care le-am trăit, - **o datorie de veghe se impune.**" [-----]

Victor Antonescu / 2 apr.'34

▣ Apărarea ordinii de drept.

▣ Apărarea siguranței naționale

▣ Apărarea unității naționale.

"la băgați de seamă : **am clădit România Mare**, cum vă spuneam adineauri.

Această țară aparține nu celor de mâine, cât celor de azi, care au clădit-o.

Și Ion Brătianu este dintre aceia care au clădit-o !

Dvs sunteți oamenii maturi ai acestei țări.

Noi avem un statut pe care am clădit România Mare ;

și acest statut să dea Dumnezeu să-l putem păzi ,

contra revizionismului care ne pândește .

Și cei care sapă ordinea în stat , o sapă cu un gând, nu ca să răstoarne

guvernul național-liberal sau eventual guvernul național -țărănesc,

ci o sapă ca să dărâme fundamentul acestei țări.

(Aplauze unanime , îndelung repetate)

"Dar dacă unii sunt naivi, alții vinovați, **mai vinovați am fi noi**

dacă vom lăsa ca să se sape siguranța acestei țări.

O Constituție o poți modifica , **statutul de bază al țării este deasupra Constituției.**

Și noi nu putem , într-o țară abia clădită în granițele ei naturale, care și-a atins visul ei secular,

să dăm vrăjmașilor posibilitatea ca, în fața unei lumi civilizate ,

prin învrăjpire, să dărâme ceea ce am clădit cu atâtea jerfe.[-----]

Noi trebuie să asigurăm liniștea și ordinea în acest Stat .

Să asigurăm **ordinea constituțională, monarhia și parlamentarismul,**

și mai mult, **să asigurăm unitatea națională a acetei țări. "**

(aplauze unanime,îndelung prelungite și repetate) [-----]

" **Eu cel dintâi, în conversațiunile particulare , cât și în Comisiunea legislativă a Senatului,**

am declarat : vrem un instrument care să ne asigure scopul urmărit ,

dar care **să nu primejduiască vreun partid de ordine,** fiindcă dacă nu am reuși ,

un astfel de instrument **se poate întoarce în contra noastră.**

"Am declarat și repet, **că dacă în discuțiunile pe articole, așa cum a fost în discuțiunea**

generală, - senini și preocupați de grija zilei de mâine - vom găsi formule mai fericite,

eu vă declar **că le voi primi și vă voi aduce mulțumiri.**

"**Noi am căutat să circumscriem în texte precise**

anumite dispozițiuni care să înlăture abuzul , pe cât este posibil,

dar recunosc **că abuzul este întotdeauna posibil.**

" Am căutat să dăm **formula cea mai bună , care nu se pretează la abuzuri ,**

și **dacă vom găsi una mai bună, o vom primi.**

Sunt convins **că la discuțiunea pe articole, și membrii opoziției și membrii majorității,**

ne vor da concursul lor lămurat , pentru ca acest proiect să fie ameliorat ,

și să corespundă scopului ce-l urmărim.

" **Rog Senatul să binevoiască a aproba în principiu acest proiect de lege ,**

iar la discuțiunea pe articole , **să ne dea tot concursul** pentru a găsi cele mai bune soluțiuni .

(aplauze îndelung prelungite și repetate)

*****

A urmat discuția pe articole, după care **Senatul a votat cu bile proiectul .**

----- Vict.Antonescu / 2 apr.'34-----

14c.) P.C.Andrei (PNȚ) , discurs la lege, 4 apr.'34

(DAD, MO. 38, șed. din 4 apr.'34, p. 1660- 1663)

[LD : ce înarmat era Petre Andrei... probabil este documentat de pe vremea legislației represive din timpul guvernării PNȚ ! Numai că ... ceea ce a avut voie să facă PNȚ, PNL nu are drept !

Dincolo de argumente, unele profund democratice, cum va plăti el cu viața , în 1940 ...]

Subtitluri, sublinieri, semne, comentarii - LD :

/Apărarea granițelor - apărare militară , afacerea Skoda // Apărarea statului - ordinea internă // /

/ Drept comparat : Iugoslavia, Cehoslovacia. Germania, Italia // Legea românească //

/ Monarhia // Regimul parlamentar // Autoapărarea democrației // Puterea executivă //

/ Mișcări anarhice / Extremism de dreapta - stânga //

//Măsurile antidemocratice - rezistența cetățenească // Dizolvările - abuz guvernamental //

// Implicațiile psihologice ale reprimării // Legea PNL - lege de răzbunare //

// Moravuri politicianiste // Concluzie la lege //

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ Apărarea granițelor .

▣ Apărarea militară

" La un foarte scurt interval , după legea stării de asediu, se prezintă Parlamentului un nou proiect, anume apărarea Statutului.

Desigur că **ochii noștri** ai tuturor trebuie să fie **ațintiți** asupra **vieții statului nostru** , asupra **ființei naționale** și asupra **hotarelor** dobândite cu atâtea jertfe.

Dacă ar fi cazul ca acestea să fie atăcate, fără îndoială că **orice român** ar trece peste orice fel de considerente de ordin legal și **n-ar precupeți nici un moment sacrificiul cerut pentru apărarea statului** .

În asemenea împrejurări **nu este nevoie de nici o lege** , ci numai de **o armată bine organizată** de un **comandament priceput și conștiincios**.

Din acest punct de vedere, guvernul are datoria să continue opera începută de Partidul Național-Țărănesc, anume **înzestrarea armatei** , încât să poată face față oricărei nevoi." ....

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ Afacerea Skoda ...

În legătură cu aceasta, **PNȚ cere cu insistență guvernului să lămurească așa-numita chestiune Skoda**. Câtă vreme am fost noi la putere , putea să bănuiască cineva neinformată **că am avea interes să mușamalizăm această chestiune**. **Partidul liberal** care, în opoziție, a avut **rolul de acuzator**, are acum datoria imperioasă , **să lămurească o dată această chestiune**.

- **Dr.Hasnaș** : Erați în Cameră când **dl prim-ministru a făcut o declarație clară** în această chestiune.

- **PCAndrei** : D-lor deputați, **sunteți astăzi la putere , și un imperativ de onestitate morală și politică** vă impune , în primul rând, **să nu lăsați impresia** că ați întrebuițat această chestiune **pentru a răsturna un guvern și a-i lua locul**, urmărind interese egoiste de partid, și, în al doilea rând, astăzi, **când se atacă așa de mult regimul parlamentar și constituțional**, **să nu lăsați** nici un moment **impresia că este un fel de înțelegere între partide**, care vor să se acopere unele pe altele.

Noi nu avem nimic de ascuns și pe nimeni de apărat " (**aplauze la PNȚ**)

Onoarea unui partid care are atât de adânci legături în țară, îl face să treacă peste orice fel de considerație. **Onoarea partidului nostru nu stă în funcție de o persoană**.

Noi avem conștiința datoriei împlinite. Noi am dat chestiunea **pe mâna justiției**, care își va face toată datoria și acum, când suntem în opoziție, **dvs aveți obligația să lămuriți de urgență chestiunea Skoda, pentru a nu mai putea fi speculată de nimeni**. " (**aplauze la PNȚ**)

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ Apărarea Statului .

▣ Siguranța internă

" Desigur, **statul are nevoie** de siguranța nu numai a **granițelor sale exterioare**, ci **și de siguranță în interior**, de garanția că **activitățile necesare vieții publice și economice , se vor desfășura în liniște și pace**.

Un stat care nu are aceste garanții , se destramă este o caricatură de stat .

De aceea, în momente de gravă zdruncinare , **guvernul trebuie să ia toate măsurile necesare impuse de împrejurări**." [-----]

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ Drept comparat

▣ Apărarea Statutului : Jugoslavia ...

[LD : este interesant nu numai pentru momentul de atunci, ci pentru "procesele" care se vor croniciza , peste 50 de ani , și care , după căderea comunismului, își vor găsi deslegarea sângeroasă de azi.]

" **DI ministru al Justiției prezintă acest proiect de apărare a Statutului și, în expunerea de motive, precum și în explicațiunile pe care le-a dat ziarelor, în momentul depunerii acestui proiect , a afirmat că el cuprinde dispozițiuni mult mai blânde decât cele prevăzute în legislațiile similare din alte țări. Dar dl ministru a uitat să arate ce necesități au determinat votarea unor asemenea legi în alte state.**

"Este adevărat că **legea de apărare a statutului**, votată în **Jugoslavia**, are **dispozițiuni mult mai drastice** , decât acest proiect de lege al dvs. Trebuie să știți însă că **ceea ce a impus o asemenea lege în Jugoslavia**, este cu totul **departe de situația de la noi**.

Nu trebuie să uitați că **Constituția jugoslavă, din 28 iunie 1921** , a fost **votată numai de 258 de deputați , din 419 .**

[LD : **parcă la noi deputații din opoziție nu s-au retras din constituantă ?!**]

Acest lucru este foarte semnificativ. **Două treimi din deputații sloveni și nouă zecimi din deputații croați , au respins proiectul de Constituție.**

Adăugați la aceasta nemulțumirile de ordin administrativ, căci **din 33 de conducători de districte , de prefecti , numai 3 erau croați**, încât locuitorii din celelate provincii , **aveau impresia că se găsesc încă sub jugul altcuiva și sunt tratați ca niște cucerii.**

În această situație, **au formulat extraordinar de insistente și amenințătoare reclamațiuni** , de oarece **ajunseseră la exasperare**.

În afară de aceasta, până în anul 1928-29 , când s-a făcut unificarea legislației fiscale, **impozitele și sarcinile , erau nemiapomenit de neegal repartizate ....**

- **Victor Antonescu : Dle Andrei, eu am vorbit de Cehoslovacia !**

- **PCAndrei** : Un locuitor **sârb plătea 91 dinari** ; un **slavon plătea 170 dinari** ; un **croat plătea 270 dinari** ; un locuitor din **Voevodina plătea 293 dinari** .

În asemenea împrejurări, s-au formulat nemulțumiri extraordinare, care îmbrăcaseră o formă alarmantă. La un moment dat , **se cerea pur și simplu transformarea Jugoslaviei într-un stat federal**, care să aibă comun numai Suveranul.

De aceea, **apare foarte ușor explicabil** , și **actul de la 6 ianuarie 1929**, și **legea de apărare a statului jugoslav**, cu dispozițiile sale foarte drastice.

Era în joc însăși unitatea statului jugoslav.

Dacă comparăm acestea cu situația de la noi,

ușor poate vedea oricine cât de mare diferență este, pentru că **și la noi s-au formulat de către**

provinciile unite cu Vechiul Regat , nemulțumiri de ordin administrativ

dar nimănui nu i-a trecut prin minte un gând așa de antiromânesc ;

s-a cerut, pur și simplu, reintrarea în legalitate a conducătorilor .

Și atunci **iată cât de diferite situații** : în Jugoslavia , **necesitatea păstrării statutului** , a dictat o lege cu prevederi foarte aspre . **La noi nu există această necesitate."**

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ Drept comparat

▣ Apărarea Statutului : Germania ...

Am să vă amintesc, dle ministru, de o altă lege, pe care , mi se pare, ați uitat-o, ați scăpat-o din vedere , o lege cu prevederi aspre : este **legea pentru unitatea Reichului german**, legea din **21 iulie 1921**, modificată la **31 martie 1926**,

o lege care **restrânge dreptul la întrunire , libertatea cuvântului și libertatea scrisului.**

Legea aceasta germană, cu prevederi foarte aspre, a fost iarăși determinată de astfel de

necesități , tot atât de importante. Era un frâu care căuta să se opună încercărilor mereu reânoite , de a introduce vechea formă de stat a monarhiei.

În urma războiului și a revoluției germane, s-a schimbat forma statutului și atunci încercările monarhiștilor , de a reintroduce vechea formă de stat, au silit guvernul să facă o lege cu prevederi așa de drastice.

Deci , altă necesitate esențială pentru viața unui stat.

- **Vict.Antonescu** : Eu nu am vorbit nici de legea jugoslavă, nici de cea germană, nici de cea italiană ...

- **PCAndrei** : Ați vorbit de legea cehoslovacă și ați amintit de legea italiană[-----]

S-a introdus ceva nou, o schimbare, și regimul nou întronat caută să-și apere propriile sale creațiuni. Ordonanța prezidențială - vă dau și alte detalii , pentru că am cercetat toate aceste chestiuni și am rămas surprins , de ce necesități mari au determinat legile respective

în acele țări , din care v-ați inspirat, în comparație cu ceea ce s-a întâmplat la noi -

Ordonanța prezidențială de la 4 aprilie 1933, din Germania , intitulată chiar

Pentru protecțiunea poporului german - apără , de asemenea , regimul hitlerist , care s-a afirmat și s-a introdus acolo de câțva timp.

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ Drept comparat

▣ Apărarea Statutului : Cehoslovacia ... Italia

" Legea cehoslovacă, din iulie 1933, cu modificările din 25 oct. 1933, poartă chiar un titlu foarte semnificativ : **legea de apărare a republicii democratice cehoslovace** .

Nu se apără, prin urmare, aici, o formă de stat [**ca în Germania**] , nici unitatea de stat,

[**ca în Jugoslavia**] ci **se apără un regim politic nou introdus** .

Față de mișcările turbulente care se manifestă în Germania, s-a simțit necesitatea **să se apere regimul democratic** , ceea ce caracterizează Cehoslovacia.

" Pe același plan, în direcțiune cu totul opusă însă, în Italia apare **legea italiană** .

Proiectul definitiv de Cod Penal, publicat în 1929, înglobează și **legea de apărare a statului** , din 1927. Această lege apără un regim politic nou introdus :

este vorba de **apărarea concepției fasciste despre stat și societate** ,

în opoziție cu cea liberală și democratică .

S-a introdus ceva nou, o schimbare, și regimul nou întronat caută să-și apere propriile sale creațiuni."

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ Legea românească

[LD : aici amprenta adversității față de PNL atinge culmea orbirii ! Păcat !

Nu era nevoie de atâta argumentare juridică comparativă ... care, dimpotrivă, ar fi pledat pentru legea adusă de liberali]

" Legea pe care o prezentați dvs , ce trebuie să apere dânsa ? Ideologia liberalismului ?

Dar la aceasta ați renunțat și pe teren politic și pe teren economic.

Atunci, ați căutat un fel de motivare superioară în vechiul articol 14 din această lege, pe care , constat cu plăcere, că **Senatul l-a șters** .

Dvs , desigur, ați uitat să scoateți această motivare, pentru că se constată că vorbiți de **apărarea Monarhiei , a sufragiului universal și a regimului parlamentar** .

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ Monarhia .

[LD : în sept.'40 ... regele nu a fost înțelept și cuminte ? Dar sprijinirea dictaturii lui ?]

Cum a putut un democrat , ca Petre Andrei , să sprijine regimul persoanelor al lui Carol ?

Nu a fost tocmai această dorință de a stăvili ascensiunea legionarilor ?]

"Dle ministru, **apărarea Monarhiei** cred că **era o creațiune fictivă**.

Dvs creați, prin lege, **pericole imaginare**, deoarece , în Țara Românească , **nimeni nu a atacat Monarhia**.

Toate partidele și toate grupările politice s-au declarat **fățiș monarhiste** , și au declarat că ele consideră **Monarhia ca un mijloc de unitate a poporului nostru**.

În afară de aceasta, **Monarhia nu se apără prin lege**.

După cum **democrația este în funcțiune de selecțiunea adevărată a conducătorilor**,

Monarhia depinde de înțelepciunea și de cumintenia Suveranilor :

istoria politică ne dă numeroase exemple care evidențiază adevărul afirmațiilor mele.

Din fericire, **avem un Rege tânăr, care își iubește poporul**.

Este bine că ați scos acest articol din lege. "

PCAndrei / 4 apr.'34

▫ **Votul universal. Regimul parlamentar.**

[LD: **Mărunțișuri și meschinării politicianiste** , care , în fond, ignoră **ținta legii : curentele extremiste** , mai ales, în 1934, **contra Gărzii de Fier** .]

" În al doilea rând, **ați vrut să motivați proiectul de lege**, susținând că **el trebuie să apere sufragiul universal**.

În cazul aceasta ar fi trebuit să fiți consecvenți și **să prevedeați măsuri contra guvernului** (**aplauze la PNȚ**) **căci acela care atacă sufragiul universal și care îl falsifică , este guvernul , prin organele sale administrative .**

- **Voci** : Toate guvernele ?

- **PCAndrei** : Vorbesc de guverne, în genere, de puterea executivă.

Vorbiți , apoi, dle ministru, de **apărarea regimului parlamentar**.

Desigur, că **dvs nu v-ați gândit la atacul regimului parlamentar prin grai sau scris** [LD : **?!?**] pentru că vorbiți de apărarea contra violenței organizate , **contra atacului violent și organizat .**

Mă întreb : ce înseamnă acest lucru ? **Regimul parlamentar are mai multe componente :**

în primul rând, **dreptul de vot ;**

în al doilea rând, **formarea guvernului din majorități parlamentare ;**

în al treilea rând, **dreptul parlamentarilor de a controla actele guvernului**.

Atunci când vorbiți de apărarea regimului parlamentar , mă gândesc că , **această lege , în mâna unui guvern mai puțin conștient , va fi un instrument foarte periculos**.

Câte abuzuri se pot comite la adăpostul acestui articol !

Dacă un guvern, prin diferitele sale organe, **împiedică și falsifică dreptul de vot, partidul care s-ar organiza să reziste chiar în mod violent** [?!?] , la violențările de tot felul din partea guvernului , **ar cădea sub prevederile legii dvs**.

De aceea, **este bine că ați renunțat și la această motivare și la acest vestit articol 14 "**

PCAndrei / 4 apr.'34

▫ **Autoapărarea democrației**

▫ **Întărirea puterii executive**

[LD : **iată o maturizare a unui democrat , trecut prin experiența guvernării ! iată un semnal al apropierii , din acest p.d.v., al celor două partide " guvernamentale "**]

" **Dar dacă aceste justificări cad** [art.14: **apărarea Monarhiei și a Regimului Parlamentar**] **ce apărați dvs prin această lege ?**

În realitate, vreți să întăriți puterea guvernului ,

ca să aibă mâinile libere în opera sa de guvernare.

Nu voui tăgădui necesitatea principială a întăririi executivului.

Guvernul trebuie să aibă putere , să nu fie paralizat , să poată realiza

și drepturile individuale și dreptul social.

DI.Ion Mihalache , șeful partidului nostru , a afirmat, nu de mult, tocmai **necesitatea aceasta a întăririi executivului ; însă s-au ridicat glasuri neprietenoase nouă,** care au obiectat că d-l Mihalache a emis o idee anti-democratică. Acești adversari ai noștri , nu au vrut să înțeleagă că nu avem nevoie **numai de o teorie democratică , că democrația trebuie să se apere și ea însăși, că realizările ei au nevoie de apărare, de întărire** Nu avem nevoie de o democrație bleagă.

Într-un regim parlamentar și democratic , guvernul trebuie să se formeze din sânul majorității parlamentare , ca atare , el însuși iese din alegerile generale, din alegeri libere, și, în marginile fixate lui de lege, trebuie să aibă posibilitatea lui de mișcare .

Un executiv nerăspunzător, arbitrar, înseamnă dictatura ; un executiv răspunzător, creator, puternic, este o necesitate pentru un regim democratic. "

PCAndrei / 4 apr.'34

▫ Mișcările anarhice.

▫ Extremismul de stânga și dreapta

[LD : un alt punct de apropiere între **PNL și PNT** , care le conferea statutul de **partide de ordine** , de respingere a extremismelor , fie de dreapta , fie de stânga .]

" O lege însă niciodată nu poate să dea forță unui guvern, ea poate să-l ajute, dar nu-i creează puterea de rezistență și de a face față tuturor împrejurărilor. De aceea , un guvern slab , cu multe deficiențe, nu va găsi în nici o lege , oricâte ar avea la dispoziție, forța necesară de guvernare.

"Justificarea imediată a proiectului dvs de lege, este înfruntarea **mișcărilor anarhizante** , sub orice formă s-ar prezenta, **fie de dreapta , fie de stânga.**

D-lor, aceste mișcări, în mare parte ale tineretului, cuprind elemente foarte variate.

" În primul rând - să nu se supere colegul meu , dl profesor Cuza - sunt amestecați în mișcarea antisemită , multe **elemente comuniste**, care au interesul să întrețină o stare de agitație neconținută, și să răspândească nemulțumire pe tot cuprinsul țării .

- **ACCuza** : La noi, cel puțin, nu există. În organizația noastră, toți membrii sunt controlați ; îi cunoaștem pe fiecare în parte.
- **PCAndrei** : Cu atât mai bine pentru organizația dvs.

"În al doilea rând, există **unele elemente** care vor să introducă în țara noastră nu numai **teoriile național-socialiștilor germani** , ci chiar **metodele și practica luptei din această țară.**

Dar aceștia uită că național-socialismul german , la origine, a pornit din tendința revizionistă.

Consultați dvs **programul electoral** cu care s-au prezentat **național-socialiștii în 1930** , în Germania, și veți vedea **ce concordantă perfectă este în programul de politică externă , între comuniști și național-socialiști ; se iau aproape la întrecere și cer cu toții restituirea tuturor teritoriilor locuite de germani, în Tirolul de sud, și, în plus, ceea ce se accentuează , mai cu seamă, revizuirea tratatelor de pace care au fixat statelor beligerante , hotare noi.**

Ei bine, această tendință a național-socialiștilor germani , pe care **vor unii să o imităm**, introducând metodele și teoriile lor, în țara noastră, este direct opusă aspirațiilor noastre.

Din acest punct de vedere, dvs aveți dreptate să luați măsuri pentru a înfrâna aceste mișcări."

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ Măsuri contra violenței !?

▣ Măsuri contra libertăților democratice !

▣ Rezistența cetățenească

[LD : Sincer democrat , apărând drepturile cetățenești, Petre Andrei se refugiază în lumea ideală , dar se încurcă în propriile argumente , confruntat cu realitatea românească.]

" Dlor, nu trebuie , însă, numai un tratament simptomatic.

Legea de reprimare pe care o prezentați dvs, nu face decât un lucru , **tratează simptomatic .**

Nu putem tăgădui , d-lor, că **mai toți avem sentimentul unei instabilități**

și acest lucru este foarte periculos, pentru că un asemenea sentiment

premerge unor mari frământări și unor mari mișcări

De aceea se impune ca guvernul să se gândească la altă serie de măsuri,

să nu-și pună toate speranțele într-o lege de reprimare ,

oricât de drastice dispoziții ar prevedea ea.

" Într-adevăr, dvs vă preocupați pretutindeni de violență , de violența organizată ;

vorbiți - ceea ce mi se pare mai curios - de propagarea ideologiei prin violență.

Într-o țară ca a noastră , trebuie să fim bine înțeleși ce înseamnă acest lucru ,

căci **dacă un guvern calcă în picioare drepturile tuturor cetățenilor,**

și **aceștia, organizați în partide, opun rezistență, [!?!]**

ei ar urma să cadă sub prevederile legii dvs.

Dar , d-lor, o autoritate , care a trecut peste orice drept al cetățeanului, i-a batjocorit sufletul,

I-a umilit, nu are dreptul ea însăși la respectul cetățeanului.

Trebuie să o recunoaștem, puterea poate să corupă pe cei care o exercită

dacă nu întâlnește o frână în critica și în rezistența cetățenilor.

Ați fost la guvern de atâtea ori, am fost și noi la guvern, și am putut consta fiecare acest lucru.

Ceea ce oprește un guvern și pe conducători de a aluneca pe panta abuzului,

este tocmai această frână : critica și rezistența cetățenească .

Or, dvs , **cu cenzură, stare de asediu, acum cu această lege,**

înlăturați orice rezistență. Și atunci, dacă veți reuși măcar un moment

să dați impresiunea că au dispărut aceste mișcări, mă întreb cine va avea tristul curaj

să dea numele de pace și de liniște , **pustiului momentan care îl veți realiza ?**

A păstra ordinea cu orice preț ? Dar ce fel de ordine ?

Cu călușul în gură, cu mâinile legate, fără garanția vieții și persoanei,

fără siguranța în administrarea bunurilor sociale ? **Aceasta nu mai este ordine. "**

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ "Mămăliga românească " explodează ?

▣ Avertisment pentru guvernanți !

" Dvs accentuați mereu existența violențelor care zguduie statul , și lăsați impresiunea , după cele scrise în gazete, că **statutul ar fi pe marginea prăpastiei.**

Când într-un stat mișcările violente au ajuns atât de generale și de puternice,

încât bazele lui să fie amenințate , înseamnă că

în acel stat totul este putred, nimic nu mai este sănătos.

Marile mișcări nu se pot opri prin nici un articol și prin nici o lege, oricât de drastică ar fi ea.

Acesta **cu atât mai mult , cu cât cetățenii obișnuiți sunt foarte comozi, în virtutea inerției ,**

ei persistă cu aceeași stare. **Și dacă acești oameni sunt în stare să recurgă la violență ,**

aceasta trebuie să fie pentru dvs **un avertisment** și trebuie să vă îngrijoreze serios.

Din fericire, nu aceasta este situația la noi. "

PCAndrei / 4 apr.'34

▫ Dizolvarea grupărilor politice

▫ "Actul guvernamental " abuz de putere

Dvs alarmați opinia publică , prin măsuri care trec peste orice libertăți.

La noi, este mai mult o stare de suflet, de nemulțumire generală, provocată de criză, de sărăcie, poate și de greșelile conducătorilor.

Dar este numai o stare de suflet, de nemulțumire .

Tineretul, care simte mai ușor aceste lucruri , care are instinctul de combativitate mai dezvoltat, reacționează imediat . El se poate entuziasma chiar de o ficțiune care îl încântă, îl farmecă, îi dă puterea de a face chiar unele acte necugetate.

"Datoria guvernului este nu numai reprimarea , ci în același timp , să ia măsurile de îndreptare , ca aceste nemulțumiri să nu se generalizeze , să nu se agraveze, pe cât posibil să le stăvilească.

Or, dvs .vă preocupați numai de violență , de violența organizată, și prevedeați în art.1, posibilitatea de desființare a partidului și a grupării politice , care recurge la violență organizată, accentuând , mereu, și propagarea ideologiei prin violență.

[Atenție LD ! Nu este o simplă remarcă.Pe parcursul discursului el repetă mereu acest lucru. Este o recunoaștere , directă, chiar dacă tardivă, a faptului că , în trecut,

PNȚ a recurs la violență în lupta politică : anul 1928 , Alba Iulia , marșul spre București, ce a însemnat , dacă nu amenințarea cu violențe ?]

E periculos, e foarte periculos acest lucru. Cu un astfel de articol de lege la îndemână , dvs ați fi dizolvat partidul nostru în trecut, foarte ușor și cu frenezie.

Mai mult, încă, dați această posibilitate de dizolvare guvernului, considerând-o ca un act de guvernământ.

La adăpostul actului de guvernământ, câte abuzuri nu se pot săvârși ?

Dvs faceți guvernul și puterea executivă, și puterea judecătorească .

Nu mai avem nici o garanție, noi, partidele și grupările politice :

oricând puteți să interpretați legea în sensul dorit de dvs, de câte ori veți întâlni o rezistență.

"D-Ior, indivizii izolați nu pot rezista, ei se grupează în partide și grupări politice, ori un partid , care este conștient de rolul lui, care își apără un program și un drept, nu se poate lăsa călcat în picioare .

Atunci guvernul îi aplică imediat art.1 : îl judecă și îl dizolvă .

"Dacă țineți la mecanismul vieții parlamentare democratice și constituționale ,

trebuie să dați partidelor și grupărilor politice garanția

că nu sunt la discreția guvernului în orice moment. Această garanție nu o puteți da decât

dacă lăsați în seama altcuiva să judece actele făcute de fiecare partid,

dacă dați în mâna justiției aprecierea acestor acte,

nu guvernul să fie puterea care execută , care constrânge, și acela care să judece, în ultimă instanță .

PCAndrei / 4 apr.'34

▫ Implicațiile psihologice ale reprimării

▫ Legea PNL - lege de răzbunare

[LD: Petre Andrei abordează reversul delicat al reprimării ; rădăcina actului de răzbunare ;riscul pe care și-l asumă puterea folosind metodele dure ale reprimării .

Este deosebit de interesantă abordarea lui , și merita toată atenția.

Tocmai de aceea este , parcă , și mai tragic , actul sinuciderii sale ...]

" O lege de reprimare, cum este aceasta pe care o prezentați,

trebuie să dea sancțiuni simțite aceluia care au călcat dispozițiunile legilor și regulile fundamentale ale vieții statului .
Dar o asemenea lege nu trebuie să ducă la exasperare și nici să trezească , în sufletul omului, sentimentul că nu mai are nimic de pierdut , pentru că un asemenea individ devine cel mai periculos agent de destrămare a statului .
Dvs , prin prevederile din art. 1 și 5 , condamnați oamenii și-i aduceți la exasperare .

În adevăr, dvs , prin art. 1 , luați unei persoane care a aparținut unei grupări sau unui partid care a fost dizolvat, dreptul de a mai face politică timp de 3 ani, căci partidul care-l va înscrie între membrii săi, este amenințat cu dizolvarea.

- **Victor Antonescu** : Acest aliniat s-a suprimat la Senat .

- **Armd.Călinescu** : Aceasta dovedește justetea observației d-lui Petre Andrei.

- **Petre Andrei** : În art.5, dvs pedepsiți cu moartea prin foame , pe cel care a făcut o greșeală în viața lui, prin faptul că a aparținut unei anumite grupări.

Deși nu a activat, numai pentru motivul că a fost înscris în acea grupare, nu-i dați dreptul la nici o funcție și interziceți oricărei societăți particulare sau comerciale să-i mai țină în serviciul ei.

Dvs nu vă gândiți că tocmai pe aceștia , pe care aveți interesul să-i dispensați, să se contopească în anumite partide , cu programe bine cunoscute, cu metode de luptă bine determinate, prin dispozițiile actuale din proiectul de lege , îi țineți legați mai mult la olaltă , printr-un sentiment de solidaritate , izvorât din suferințe comune, îi forțați să se asocieze în mod secret și să lupte contra unei organizații unde ei nu mai au nimic de sperat !

Afară de aceasta, proclamați o decădere din drepturile parlamentare , a unui ales pe baza programului unui partid dizolvat .

Într-adevăr, în legea electorală , se prevăd decăderi de acestea, și anume când un deputat părăsește partidul pe lista căruia s-a ales.

Acest lucru are o rațiune : în regimul democratic se votează nu o persoană , ci un program. Dacă un ales părăsește partidul , pentru a se duce la alt partid, este drept să i se ia mandatul.

Dar cu ce drept anulați dvs hotărârea corpului electoral , dvs , puterea executivă ?

În felul acesta se depășește orice limită prevăzută de Constituție , cu privire la separația puterilor. "

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ Moravurile politicianiste

[PCAndrei este necruțător. Fiecare propoziție este aplaudată cu ferveor de grupul PNTJ .

În orice caz, de la un anumit pasaj, mie mi s-a părut , cel puțin o indecență .

Puteau să respingă legea, puteau să o atace din p.d.v. juridic, dar ...așa ...aruncă cu piatra ...]

Dle ministru, o lege de apărare a statutului , nu trebuie să lase impresia pe care o lasă proiectul dvs. Desigur, ați avut o pierdere grea , întreaga țară a suferit , căci un prim-ministru a fost ucis , dar, d-lor,

o lege nu trebuie să izvorască din sentimentul de răzbunare sau de frică .

(aplauze la PNTJ) O lege trebuie să dea impresiunea de tărie, în baza ei să se îndrepte relele constatate și să înflorească țara .

Nu trebuie să arăți că vrei să te răzbuni sau

că ți-e frică de ceea ce se poate întâmpla. (aplauze la PNTJ)

Or , proiectul dvs -deși , poate , nu ați dorit ! -dar tocmai această impresie lasă .

Proiectul are un caracter de reprimare.

D-lor, nu putem cere tinerilor ceva pentru care noi nu am dat exemple.

Nu trebuie să mai continue jocul culiselor politice , cu combinațiuni de tot felul, prin care se tinde să dobândească cineva puterea numai pentru putere ."

[-----]

Petre Andrei /

▣ Concluzie la lege

" Din acest punct de vedere, eu , care **sunt un partizan convins al regimului democratic** și cred că acest regim nu poate funcționa **decât prin partide, partide tari și conștiente** de datoria lor, nu mă sfiesc să spun că **viața tuturor partidelor trebuie înnobilită , trebuie să aibă fiecare un etos, de care să se țină, pe care să-l respecte.**

Partidul nostru , care mi -e drag, a început să-și facă această analiză de conștiință, să se organizeze în consecință.

Datoria guvernului și a partidului care îl sprijină , este să și-o facă și el, să nu agraveze situațiunea în care ne găsim astăzi. (**aplauze PNT**)

Închei cerând pentru țara noastră , ceea ce **cerea dl Tardieu , nu de mult, pentru Franța : este nevoie , înainte de orice reprimare,**

să realizăm măcar un minimum de libertate.

Or, dvs, prin acest proiect de lege, suprimați libertatea , suprimați și garanția partidelor politice, țineți sabia lui Damocles deasupra capului lor.

Ne trebuie un minimum de ordine financiară, de legalitate și demnitate civică,.

Aceasta este prima datorie, o accentuez ,

este un strigăt al conștiinței mele în acest moment, pentru că **eu nu pot renunța la libertățile și drepturile pe care ni le asigură Constituția.**

Un stat are rațiunea de a fi atâta vreme cât mulțumește pe cetățenii săi.

Când statul se bazează numai pe intimidare, când guvernul crede că-și poate consolida situația și poate stăvili mișcări, numai prin teamă,

acest stat greu va trăi și greu îl veți apăra dvs,

prin legi , oricât de drastic s-ar prezenta ele. "

- **dr.Hasnaș** : În teorie.

- **PCAndrei** : Nu numai în teorie. **Să nu dea Dumnezeu să regretăm mai târziu măsurile care se iau acum.**

- **dr.Hasnaș** : Sunt de acord cu dvs, dar numai în teorie.

- **PCAndrei** : De aceea, dle ministru, **nu pot vota acest proiect de lege , care are numai un caracter de reprimare și de intimidare , pentru că socot că la baza statutului nostru nu trebuie să fie frica de stat , ci dragostea de stat, și aceasta nu se vede din proiectul dvs. "** (**aplauze la PNT**)

----- PCAndrei / 4 apr.'34 -----

14.d.) **Armand Călinescu , discurs la lege, 5 apr.'34**

(DAD, MO 39, șed. din joi, 5 apr.'34, p. 1688- 1692)

[LD : discurs amplu , exhaustiv , privind **evoluția Gărzii de Fier și legislația represivă**

îndreptată asupra ei. Spre deosebire de alți colegi național-țărăniști, la acest capitol,

el reușește să se mențină într-o **strictă obiectivitate față de liberali ,**

respingând doar inovația legislativă liberală privind **dreptul guvernului de a dizolva partidele politice.** În orice caz, se poate spune că , **intrarea lui Călinescu în guvern,**

la departamentul Internelor, l-a marcat definitiv : a devenit și s-a păstrat , până la moarte,

, indiferent de funcțiile pe care le-a îndeplinit , **adversarul total al Gărzii de Fier.**

Că această adversitate a avut o anume evoluție, devenind la rândul-i criminală, toate la timpul lor.

Acum , în 1934, Călinescu este **exponentul întruchipat al justiției și legalității .]**

Sublinierile, supratitlurile, comentariile, semnele - LD Doc integral, **fișier PNT**

/ **Drept comparat : anarhismul și legile represive /**

/ **Curențe extremiste postbelice: comunismul , fascismul /**

/ **Atacul principal extremist : regimul democratic, parlamentar, partidist /**

/ **Dictatura / metodele extremiste / actul terorist /**

/ **Guv.românești = guverne de ordine / atitudini față de curențele extremiste //**

/ **Antecedentele G. de F. - 1923, 1927 / Dizolvările G. de F. : 1930, 1931, 1932**

/ **G de F , partid politic- '32 - '33 / rezultate electorale / în Parlament /**

/ **" Problema națională " ; "Problema tin eretului " : G de F versus PNL, PNT, PND,**

LANC / 1933 . Guv.PNȚ - soluțiile justiției - circularele Minist. de Int. și Minist.Just. /
/ **Protestul și blestemele lui CZCodreanu / Bilanțul acțiunilor anti-legionare /**
/ **Legislația represivă** : Legea Mârzescu ; Legea Mironescu // Legea Victor Antonescu //
Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ Drept comparat

▣ Anarhismul - Legile represive

" De președinte, d-lor deputați, guvernul ne înfățișează astăzi **un proiect de lege** izvorât dintr-o **preocupare foarte legitimă** , aceea **de a asigura ordinea de Stat**.

De altminteri, **în toate timpurile** , când au apărut fenomene noi, care au amenințat ordinea socială, **s-a recurs la măsuri represive**.

Ele trebuie judecate , prin urmare, **nu în principiul lor, ci în raport cu împrejurările în care trăim.** [-----]

Dvs legiferati în împrejurări excepționale și eu cred că trebuie să ne oprim un moment pentru a fixa caracterul lor.

Nu este desigur lipsit de interes să amintesc în ce condițiuni au apărut **primele legiuiri represive în timpurile moderne**.

La 1894, a fost asasinat președintele Republicii Franceze , Sadi Carnot.

Se agita la acea vreme **o serie de idei** care, plecând de la exagerarea utopică a **libertății individuale** , ajungeau la **negațiunea autorității de stat** .

Anarhismul n-a fost numai **o formulare teoretică**,

ci a căpătat **caracterul unei mișcări politice** ,

care a culminat cu suprimarea unui șef de stat.

"**Acest fapt** a produs atunci **o zguduire puternică** în întreaga opinie publică europeană, încât s-a venit îndată în Franța cu **o serie de legi represive**, dar s-a făcut mai mult :

în același timp, **guvernele din Germania , din Italia, din Elveția ,**

au recurs la rândul lor, la **măsuri legislative asemănătoare**. Prin urmare, într-un moment în care **un curent de idei a căpătat un caracter periculos pentru ordinea socială** ,

toate guvernele responsabile s-au ridicat hotărât împotriva lui și i-au tăiat drumul.

De atunci, **anarhismul a mers în continuă scădere** și s-a asigurat , astfel,

o lungă epocă de liniște. "

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ Curentele extremiste postbelice

▣ Comunismul ... Fascismul

" După aceea, a venit **epoca de după război**, când au început să-și facă drum , din nou, **o serie de idei extremiste**. N-am să examinez , firește, acum aceste idei în cuprinsul lor.

Voi încerca însă să fixez caracterul acestor idei , în raport cu viața de stat .

" **Trăim o epocă de exaltare excepțională și de slăbire a sentimentului moral.**

Războiul mondial, care a fost **o dezlănțuire a forței**,

s-a continuat după încheierea tratatelor , **pe terenul gândirii , prin apoloția forței :**

și, fie că această apologie a făcut-o comunismul , fie că a făcut-o fascismul,

amândouă aceste curente au îndreptat

un atac hotărât împotriva actualei organizații de stat ."

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ Pincipalul atac al extremismului

▣ Regimul democratic parlamentar

"Punctul central al acestui atac [al curenților extremiste] îl ocupă **regimul parlamentar** .
Desigur, de-a lungul crizei pe care o traversăm , s-au învederat o serie de slăbiciuni
ale regimului parlamentar .

În primul rând, **instabilitatea guvernelor**, a făcut să nu se poată întreprinde o operă serioasă
de îndreptare a situației. În afară de aceasta, **chipul oarecum greoi** în care se mișcă acest
aparat , a împiedicat să se poată lua la timp măsurile utile.

Dar acestea sunt probleme ale democrației, pe care **democrația însăși le propune să le
rezolve**. În toate statele cu **regim parlamentar**, există astăzi la ordinea zilei
problema revizuirii Constituțiilor.

Dar asta nu înseamnă **perimarea regimului** ; ea în semnează **necesitatea adaptării lui**.
[-----] Într-un Parlament pot să existe până la 80 % din reprezentanții națiunii ,
cari să nu se ocupe serios de nevoile obștești ; dar rămân oricând 20% , cari exercită un control
sever , care face să iasă pretutindeni toate greșelile la iveală. [-----]

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ Regimuri extremiste = dictatura .

" De altfel, ce ne propun curențele extremiste ?

Fie extremismul de dreapta , fie extremismul de stânga , ne propun dictatura.

Este formula care realizează forța. N-am să insist asupra acestei idei.

Dar eu știu că forța provoacă totdeauna reacțiunea altei forțe.

**Dictatura este obligată să-și piardă cea mai mare parte din timp organizându-și propria ei
apărare**. Realizările dictatorilor ? Dar cine a putut, vreodată , **să exercite vreun control sever ?**
[-----] **Dictatura nu are control** și ea acoperă tote turpitudinile.

Finanțele , în acest regim, sunt întotdeauna **învăluite în mister**, și ajung la bancrută.

Dictatura este regimul în care se pregătește revoluția sau războiul. (aplauze la PNT)

Și atunci , înțelegeți de ce , **între regimul parlamentar și dictatură** , pe care ne-o propun
curențele extremiste, eu socotesc că **nu există alegere pentru un om conștient** .

" **Că aceasta s-a realizat în alte state** , este adevărat.

Dar trebuie să tragem de aici concluzia că ce se întâmplă aiurea , **trebuie să se imite și la noi ?**

Trebuie să credem că libertățile sunt definitiv compromise , că **suntem sortiți să trăim sub
dominațiunea unei minorități armate** și că **acest regim de violență este durabil ?**

Nu, d-lor deputați, **eu cred că această stare morbidă va înceta** ,

fiindcă **viața publică** va sfârși prin a-și recâștiga echilibrul ei.

"În definitiv, ce este aici ? **O mână de oameni** , care, **nemaigăsindu-și locul în viața publică
actuală** , **se năpustesc** asupra acelor cari au locul, **pentru ca să-i expropieze** .

(aplauze la PNT) **Acesta este fenomenul** în toată golițiunea lui, și acest fenomen
a fost transpus în **doctrina instaurării statului mașină** , lipsit de intelectualitate,
în care **individul este supus dominațiunii unei minorități**.

Este un **misticism asiatic**, acela al **negațiunii libertății**;

Negațiunea acelu regim tradițional care rezumă evoluția omenirii gânditoare.

Maeterlink spunea undeva **despre dictatură** , că ea își are obârșia
în lobul oriental al creierului."

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ Acte terorist - extremiste .

" D-lor , și la noi s-u făcut în două rânduri **tentative de aplicare a acestei doctrine prin
mijloace teroriste** .

S-a încercat , **mai întâi**, de către **extremismul de stânga**, prin **atentatul de la Senat în 1920** ;

S-a încercat , **acum** , în urmă, de **extremismul de dreapta** , prin **asasinatul de la Sinaia**.

Între aceste două fapte grave, a fost o **serie de agitațiuni și de tulburări**, care încetul cu
încetul , **desemnau curențele și antrenau trupele dezordinei pentru lupta finală**. "

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ Guvernele românești = guverne de ordine

▣ Atitudinea guvernelor față de mișcările extremiste .

[**Atenție LD ! Călinescu se ridică deasupra oportunismelor de partid, și abordează problema ca un om de stat.**]

" Împotriva lor [**mișcărilor extremiste**] **guvernele au fost nevoite** să exercite o supraveghere atentă și o luptă care, de multe ori, **a ajuns la întrebuințarea forței.**

D-lor deputați, **toate guvernele au apărât actuala ordine de stat .**

Eu nu primesc acea formulă care încearcă să stabilească deosebiri,

din acest punct de vedere .Nu primesc deosebiri , fiindcă ele nu au temei și eu, care am avut onoarea timp de doi ani să stau pe banca ministerială, sunt în măsură să **cunosc realitatea.**

Nu primesc formula , în al doilea rând, fiindcă socotesc că ar fi meschin

să rezerve cineva numai pentru el un monopol ,

din ceea ce constituie o obligațiune pentru oricine are răspundere (aplauze)și

nu primesc , în al treilea rând, formula,

fiindcă dați-mi voie să v-o spun, **ar fi și o lipsă de tact .**

Noi nu trebuie să lăsăm nici măcar impresia că , între oamenii de la guvernământ ,

mai există și o altă atitudine decât cea a unui veto hotărât . (aplauze la PNȚ)

"D-lor , **nu se poate obiecta nici că nu a fost desființată o mișcare ,**

atunci **când ea a fost recunoscută ca periculoasă .**

Credeți-mă, ar fi un mijloc prea simplist de a judeca fenomenele sociale, pentru că, în adevăr, **dacă am întrebuința acest mijloc, m-aș adresa dvs , de la guvern, și v-aș întreba :**

Comuniștii ...

ați fost în situațiune de răspundere un timp îndelungat , între 1922 și 1926, o dată ; între 1926 și 1928 a doua oară. V-ați găsit , atunci, în fața unor agitațiuni comuniste

foarte accentuate , amintiți-vă de **Tatar -Bunar .**

Mi se pare că ori de câte ori reprezentanții opoziției relevau mijloacele excepționale de care uzați dvs, **fluturați pericolul bolșevic.**

Și atunci **aș fi în drept astăzi să vă întreb astăzi : ce ați făcut ?**

Pentru ce nu ați desființat comunismul ?

Ar fi însă absurd un astfel de sistem de judecată .

Legionarii ...

De asemenea în ceea ce privește **Garda de Fier.**

Dvs ați găsit această mișcare în momentul când ați venit la guvern, este adevărat ; **dar am găsit-o și noi .**

Mi se pare că **această mișcare a luat naștere la 1927 ,**

și era cu atât mai caracteristică afirmațiunea ei atunci,

cu cât era **pornită de oameni care ieșeau din penitenciarul de la Văcărești,**

iar , pe de altă parte , **înființată de aceeași oameni care , în 1923,**

pregătiseră un complot în contra miniștrilor și **asasinatul prefectului politic de la Iași.**

Prin urmare, din capul locului, **nu putea să fie nici o îndoială asupra caracterului și mijloacelor ei .** Dar nu numai atât ; în câteva luni

mișcarea și-a conturat definitiv caracterul și mijloacele ei."

Nu aș vrea să fac istoric după datele Siguranței.

Să-mi dați voie să citesc dintr-o lucrare publicată sub îngrijirea lui Codreanu :

<Cărticica Șefului de Cuib >

Găsesc aici că , la **24 iunie 1927 ,** s-a format această mișcare a **Gărzii de Fier ;**

că , la **1 august 1927 ,** a apărut prima foaie a mișcării : **< Pământul Strămoșesc >**

că , la **8 noiembrie ,** acelaș an, a avut loc **primul legământ , primul jurământ, la Iași ;**

că , la **februarie 1928,** au cumpărat **prima camionetă** cu care au întreprins

prima campanie politică în țară ; "

Armd.Călinescu / 5 apr.'34 , retro'30, '31,

▫ Dizolvările Gărzii de Fier.

▫ Antecedentele Gărzii

" Prin urmare, la începutul anului 1928, mișcarea era deja înghebată.

Și când este vorba de desființare, mă întreb dacă nu ar fi fost mai ușor de realizat atunci ?

Dar, d-le ministru, **eu nu vreau să pun chestiunea așa ;**

dimpotrivă, **cred că dvs ați făcut o greșală și v-ați îngreunat situația ,**

atunci când **ați împiedicat Garda de Fier de a participa la alegeri.**

"V-ați îngreunat situația nu numai pentru dvs , dar pentru orice guvern, fiindcă, în adevăr, unui guvern îi este mult mai ușor să supravegheze o mișcare fățișă, decât o mișcare clandestină .

Din acest punct de vedere , prezentarea Gărzii de Fier în alegeri ,

ar fi fost **cel mai bun mijloc pentru autoritățile de stat ,**

să facă o recunoaștere a forțelor de care realmente dispunea.

" Socotesc chiar că o regulă de de prudență politică cere

ca **să forțezi o mișcare clandestină să iasă la iveală** , fiindcă, într-adevăr,

iată ce se întâmplă :

1930 ---

guvernul național-țărănesc s-a găsit la un moment dat , în decembrie 1930,

în fața unor agitatii foarte serioase ale membrilor Gărzii de Fier .

Eram atunci împreună cu dl. Ion Mihalache la Ministerul de Interne.

Noi cunoșteam din investigațiile Siguranței Statutului ,

care erau ideile reale care circulau în mintea membrilor Gărzii de Fier ,

și eram în drept să le socotim periculoase pentru ordinea publică.

Dar, d-lor, mișcarea avea atunci un caracter clandestin și nu toată lumea judeca la fel.

Călinescu /

1931 , guv.PNT ...

Nu am să fac personalități și nici n-am să aduc încriminări, dar socotesc că trebuie să vă arăt că, în momentul când noi luam primele măsuri împotriva Gărzii de Fier,

un ziar important din țară , un ziar de mare tiraj, publica articole sub titlul :

< Fără exces de zel > și comenta măsurile noastre astfel :

< Această nejustificată urmărire este cu atât mai urâtă cu cât se îndreaptă contra unei mișcări care este nu numai explicabilă , dar necesară.

A lovi într-o asemenea mișcare , ar constitui nu numai o eronată interpretare a legii, dar o greșală de ordin național. Bunul simț juridic , simțul național, va trumfa . >

- Voce : În ce ziar ?

- I.Hudiță : "Universul "

- G.Bogdan-Duică : la ce dată ?

- Armd.Călinescu : La 1931, când am dizolvat Garda de Fier. Eu cred că ziarul era de bună credință și nu-i fac nici un reproș...

- Al.Alimănișteanu : Cu siguranță era de bună credință ...

- **Călinescu** : ... dar eu semnez acest lucru ca un simptom caracteristic al concepțiunii care exista în anumite cercuri, atunci.

Însă, d-lor, oricum ar fi fost, cu conștiința răspunderilor pe care le aveam noi,

am judecat altfel și printr-o deciziune a Consiliului de Miniștri, am risipit Garda de Fier.

Am făcut mai mult, am arestat pe agitatorii principali și sub inculpare de

complot împotriva siguranței statului , i-am trimis înaintea tribunalului.

S-a născut un proces. "

Armd.Călinescu / 5 apr.'34 , retro '31

▫ Procesul legionarilor

1931.Guv.Iorga -Argetoianu ...

" Între timp, noi ne-am retras de la guvern , dar **procesul și-a urmat cursul** mai departe,

parcurgând întreaga filieră a instanțelor de judecată .Cred că nu este lipsit de interes să vă citesc considerentele hotărârilor care au intervenit atunci.
Înaintea tribunalului care judeca acțiunea deschisă contra preveniților **Corneliu Codreanu, Stelescu, Banu, Totu, Dănilă și alții** , **instanța de fond constată :**

< **Având în vedere** că faptele ce se impută inculpaților sunt în esență următoarele :

"Legiunea Arhanghelului Mihail " sau "Garda de Fier" , înființată în anul 1927,
cu scopul de a **determina o mișcare în vederea înlocuirii**

actualei forme de guvernământ, prin introducerea unui **regim dictatorial ; >**

< **Că inculpații** , fie personal , fie prin instigarea altora, în calitatea lor de conducători , în sânul organizației din care fac parte, **au activat în contra siguranței statutului ; >**

< **Că ceea ce se impută inculpaților rezultă din actele de la dosar,**
și chiar **din recunoașterea inculpaților ; >**

< **Că atât inculpatul Corneliu Codreanu** , cât și ceilalți, precum **și toți componenții organizației** , propovăduiau **un braț tare în locul partidelor** ,
dar că **recunoșteau autoritatea regală ; >**

< **Or, atâta vreme cât era vorba de o colaborare cu capul statului,**
nu poate fi vorba de o răsturnare a formei de guvernământ >

Ministerul Public (Parchetul) a atacat hotărârea tribunalului, cu **Apel :**
Curtea de Apel spune:

< **Dar nu e dovedit** că inculpații urmăresc introducerea **dictaturii politice ;**
din contra, din statutul și interogatoriile lor, rezultă că **nu luptă pentru dictatura politică**
a unei persoane , **ci dictatura românilor , a națiunii românești, în țara sa.**

Pentru aceste motive, **respinge Apelul parchetului**

și **lasă achitați pe membrii Gărzii de Fier. >**

- **G.Bogdan -Duică** : Cam naivă hotărâre !

- **Armand Călinescu** : **Înalta Curte de Casație** spune :

< **Dacă este stabilit în speță** , că **numiții sunt organizați într-o asociațiune** purtând numele
"Garda de Fier" , cu caracter militar, condusă de un **consiliu suprem**,
și împărțită în **batalioane , sectoare, cuiburi și frății de cruce ;**

dacă, prin modul de recrutare a membrilor care **trebuie să fie sănătoși , hotărâți , rezistenți**
și **fără frică de moarte**, societatea ar părea că **cultivă forța de atac și nu pe cea de**
apărare .Toate aceste fapte , deși ar putea fi socotite ca o formă de turburare a ordinii
publice,

nu corespund, însă, noțiunii de atac în contra siguranței statului >

Toate instanțele de judecată **au achitat Garda de Fier**,
tradusă în fața justiției , de către **Guvernul național -țărănesc.**

Or, trebuie să recunoașteți cu toții că **absolvirea , în fața instanțelor de judecată ,**
a unei mișcări subversive, a avut de rezultat **încurajarea sa. "**

(**aplauze unanime, prelungite**)

"În fața impunității, **membrii Gărzii de Fier au devenit mai îndrăzneți și,**
când ne-am întors noi la guvern, în iunie 1932,

am găsit Garda de Fier deja transformată în partid politic ;

participase la alegerile generale de sub d.Argetoianu și înregistrase

un număr însemnat de voturi : participase la alegerile parțiale de la Neamț și de la Tutova,
obținuse succes și, **pentru prima oară ,**

reprezentanții Gărzii de Fier intraseră în Parlament ."

Armd.Călinescu / 5 apr.'34 , retro '32

¤ **Garda de Fier - partid politic.**

1932/ 1933 , guvern PNȚ ...

1933.guvern PNL...

" **În această situație i-am găsit noi , în iunie 1932.**

Acum , domnilor , voi adăuga că, **pentru noi, cei de la Ministerul de Interne,**

problema era mult mai ușoară, acțiunea era fătise.

Îmi aduc aminte câtă greutatea am avut în 1930, ca să identificăm toate organizațiile , toate cuiburile , să întocmim lista tuturor membrilor.

"De data asta, problema era mai ușoară , fiindcă, din momentul în care **Garda de Fier acționa fătise, ea își descoperea singură organizațiile.** De aceea, eu vă spun : **socotesc că ați făcut greșală că nu i-ați lăsat să meargă în alegeri.** Trebuia să-i lăsați să meargă, să-și valorifice încă o dată forțele înaintea corpului electoral. Era mijlocul cel mai bun **de a dezarma toate îndrăznelile . "**

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ **Garda de Fier : rezultate electorale**

" **V-ați temut că ar putea să obțină un număr prea mare de voturi .**

Ei bine, am spus-o și o repet și astăzi : **cred că era o apreciere eronată ;** și nu aduc o părere subiectivă, mă bazez pe **o analiză obiectivă a faptelor,** pe care puteți să o faceți și dvs.

Luati datele statistice din alegeri și veți vedea că cifra absolută a voturilor Gărzii de Fier, a mers în creștere câtă vreme **a putut să se întindă în suprafață ,** prin participare la alegeri, într-un număr mare de județe.

Dar, în această privință, **ei ajunseseră aproape de ultima limită.**

Dacă , însă, **judecați cifrele în fiecare județ în parte,** veți vedea că **ei au mers în descreștere.**

Acolo **unde au obținut, odată, voturi multe, a doua oară au descrescut.**

Să vă dau câteva exemple :

Cahul :	de la 6.000 voturi, cad la ...	4.000
Câmpu-Lung :	de la 3.400 voturi ...	2.099
Ismail :	de la 5.000 voturi	2.800
Neamț :	de la 12.000 voturi ...	5.000
Tutova :	de la 7.000 voturi ..	3.000

"Dlor deputați, era normal să fie așa , fiindcă **corpul electoral a putut să fie,** la un moment dat, **amăgit de o propagandă mai îndrăzneată și de o speculare mai abilă** a nevoilor mulțimii ; dar, în momentul în care **au cunoscut pe reprezentanții Gărzii de Fier,** **a putut să se convingă că nu poate aștepta nimic de la ei.**

Eu sunt convins că **această mișcare nu rezistă la mai multe verificări înaintea corpului electoral. "**

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ **Garda de Fier : activitate parlamentară**

" De altminteri, **au fost aici în Adunare, în două legislaturi ;**

I-am văzut toți , i-a văzut toată lumea.

Ei bine, d-lor, **n-au adus nici o contribuție la examinarea problemelor de stat.**

Conducătorul acestei mișcări , **n-a învederat nici un talent deosebit ;**

Manifestările lor parlamentare , au fost de **o banalitate exasperantă .**

După primele momente de curiozitate, **au căzut în indiferența generală.**

Prin urmare, **tribuna Parlamentului ,** departe de a fi fost pentru ei un mijloc de întărire a propagandei, eu socotesc că **a fost cel mai bun mijloc de discredit a lor.**

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ **Garda de Fier - apărătoarea ideii naționale ?!**

" D-lor deputați, să-mi permiteți să adaug o observațiune în această ordine de idei. **Eu nu cred în viitorul acestei mișcări.**

Se opresc , poate , unii , asupra ideii naționale,
pe care o speculează membrii Gărzii de Fier.

D-lor, aceasta este o concepție pe care trebuie să opună oricine la baza unei
acțiuni de întărire a vieții noastre de stat și de popor. (aplauze la la PNT și PNL)

Dar, vă rog, țara aceasta a ajuns în așa o situație , încât, pentru a promova ideea națională ,
trebuie să recurgă la o mână de oameni ,

care nici măcar nu și-au terminat studiile școlare ?

Țara aceasta a ajuns acolo , încât, pentru a declanșa acest mare resort moral ,

care este sentimentul național, trebuie să recurgă la oficiile asasinului lui Manciu ?

(vii aplauze, strigăte de bravo !, la PNL și PNT)

Și triumful ideii naționale , însemnează omorârea lui Ion Duca ?

Este o rușine , domnilor ! " (apaluze puternice, strigăte repetate de bravo !)

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▫ " Ideea națională " .

▫ Responsabilitatea partidelor

" Ideea națională ? Da, dar aceasta o reprezentăm noi toți.

O reprezentați dvs , liberalii, prin tot ce acest partid a putut să facă
, de-a lungul istoriei, în slujba țării ;

o reprezentați noi, național-țărăniștii, prin tot capitalul de luptă al ramurei ardeline
și prin tot rezervorul de forțe al ramurei regățene ;

o reprezintă dl Iorga , o reprezintă dl Cuza, prin acțiunea d-lor pe terenul cultural .

Aceștia reprezintă ideea națională . (vii aplauze, strigăte de bravo !)

- I.Petrovici : Dl Goga !

- Armd.Călinescu : Eu nu cred că țara aceasta a ajuns în așa grad de amnezie ,
încât să-și uite istoria ei . (vii aplauze, strigăte de "foarte bine" !)

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▫ " Problema tineretului " .

" Tineretul ? Da, domnilor, este o mare problemă .

Am întreprins și noi ceva în folosul tineretului ; întreprindeți și dvs,

deoarece trebuie să facem totul pentru tineret. Dar un lucru : tineretul să vină să întărească
toate forțele creatoare , toate forțele constructive, tineretul să nu meargă să îngroașe
cetele delicvenților . (aplauze puternice)

Când eu am văzut aici, în această Adunare , pe unii oameni politici

[aluzie la Goga, Gr.Iunian ș.a.] care se insinuau în vecinătatea Gărzii de Fier

(aplauze prelungite) eu nu știu ce trebuie să stigmatizez : lașitatea sau aventura ?

(Aplauze prelungite, strigăte repetate de bravo)

- Voci : Pe amândouă ! "

Armd.Călinescu / 5 apr.'34, retro'33

▫ Atitudinea gov. PNT față de Gardă

▫ Ordinul Ministerului de Interne / 29 apr.'33

[LD : trebuie să verifici dacă documentul este dus la timpul respectiv]

"Dar d-lor deputați, dacă mișcarea Gărzii de Fier s-a manifestat fățiș

și a avut reprezentanții ei în Parlament,

aceasta nu înseamnă că guvernele nu trebuie să urmărească deaproape ,

să supravegheze aceste manifestațiuni și să le sancționeze ,

atunci când sunt periculoase pentru ordinea de stat.

" Dlor deputați, guvernul Partidului Național-Tărănesc a avut această concepție .

V-am arătat actul dizolvării din prima lui formațiune guvernamentală.

Să-mi dați voie să vă arăt acum , acțiunea întreprinsă în a doua formațiune de guvern a noastră ,și să vă citesc un document , care a rămas necunoscut până acum, fiindcă forma actul de serviciu al Ministerului de Interne . [Ion Mihalache]

" Dlor deputați, prin ordinul circular nr.27.845 din 29 aprilie 1933,

Ministerul de Interne , în care aveam cinstea să lucrez ,

fixează punctul de vedere al guvernului național-tărănist în felul următor :

< Către toate Inspectoratele de Siguranță și către Inspectoratul General al Jandarmeriei .

< Din rapoartele organelor de poliție și jandarmerie , rezultă că

în numeroase puncte din țară au luat ființă și se dezvoltă organizațiuni denumite cuiburi, secțiuni, companii, centurii , batalioane de asalt , etc.

< Aceste formațiuni, rezemate pe principiul disciplinei militare, își îmbracă oamenii în uniforme, îi supune la instrucțiuni și antrenament de luptă , în scopul mărturisit de a provoca, prin violențe, o răsturnare a actualei ordini politice .

consfințită prin legi.

< De multe ori s-au putut constata legături între aceste organizații și organizații similare din străinătate , de la care își procură instrucțiuni și mijloace materiale.

< În ultimul timp, ele au ieșit din simpla activitate organizatorie ,

pentru a se deda la manifestațiuni violente , la tulburarea ordinii în stat, și la brutalitatea cetățenilor pașnici.

< De altminteri, scopurile urmărite fiind

răsturnarea prin violență a stărilor politice consfințite de legile în vigoare

și chiar suprimarea prin violență a unor categorii de cetățeni ,

ele se încadrează în prevederile art. 1 din legea din 17 martie 1933,

privitoare la liniștea publică, care pedepsește asemenea fapte .

Astfel fiind, urmează a se înfrâna aceste mișcări cu toată hotărârea și cu toată energia.

Organele poliției și jandarmeriei vor proceda precum urmează :

1. Vor percheziționa toate sediile organizațiilor amintite , în scopul de a se găsi documentele și publicațiile care stabilesc mijloacele de acțiune , legăturile și scopurile subversive ale lor.

Perchezițiile se vor face cu autorizația Parchetelor și

la momentul ce se va socoti mai prielnic de autoritatea locală.

2. Vor confisca toate publicațiunile subversive, manifeste, ziare, etc. răspândite de

organizațiile amintite .Se atrage atenția institutelor de tipografie

asupra sancțiunilor prevăzute art.17 , aliniatul b, din legea din 17 martie 1933,

în cazul când ar tipări aceste foi.

3. Se vor trimite la urma lor toți gardiștii și agitatorii străini de localitate.

care încearcă să recruteze adepti pentru organizațiile semnalate .

4. Se vor împiedica și risipi orice adunări , procesiuni sau marșuri,

ale acelorși organizațiuni.

5. Se vor lua măsuri contra portului de insigne sau uniforme nepermise .

6. Organele polițienești vor dresa acte, și, împreună cu delicvenții ,

le vor înainta justiției , în toate cazurile prevăzute de art. 17, 19, 20, 22, 23, 25, 26, și 27,

ale legii din 17 martie 1933. În acest scop, se recomandă organelor polițienești

să studieze cu atenție aceste texte , pentru a sesiza bine înțelesul lor ,

și a dresa actele cu toată grija.

Socotim necesar să adaugăm că organele polițienești trebuie să fie pătrunse

de necesitatea de a se reprima mișcările despre care s-a vorbit mai sus ,

în interesul superior al menținerii ordinii în stat.

Organele superioare de inspecție și control , au îndatorirea de a veghea

la aducerea la îndeplinire a măsurilor expuse și la felul cum activează subalternii,

luându-se măsuri disciplinare în caz de slăbiciune sau neglijență.

Inspectoratele vor raporta , săptămânal, un buletin special al acțiunii desfășurate

pe baza prezentului ordin circular, indicând și rezultatele obținute înaintea justiției.

[**Atenție LD !** exceptarea cuziștilor și ... aluziile la Vaida]

Se exceptează de la aceste măsuri

congresele și publicațiile periodice ale LANC, ca partid politic. >

- **N.Constantinescu -Bordeni** (PNL-georgist) :
Nu aveți și opinia separată a d-lui Vaida ?
- **Armd.Călinescu** : Nu știu dacă reprezentantul partidului d-lui Gheorghe Brătianu are o altă părere decât aceea pe care am transpus-o în circulara guvernului .
- **Virgil Madgearu** : **DI.Vaida era președintele Consiliului de Miniștri și nu se poate imagina că ministrul de Interne lucra altfel decât după concepțiile d-lui Vaida .**
- **N.Constantinescu -Bordeni** (PNL-georgist) : Eu știu un lucru : **sub dvs. ministerele nu aveau legătură , așa că d-l Vaida putea să aibă și alte păreri decât ministrul de Interne.**
- **Virg.Madgearu** : Probabil că dvs , când veți veni la guvern, veți avea această concepțiune despre guvernarea țării.

Armd.Călinescu / 5 apr.'34, retro'33

▣ Pericolul mișcărilor extremiste : stânga și dreapta

▣ Circula Ministerului de Justiție / 24 mai '33

" D-lor , permiteți-mi , pentru definirea politicii pe care am schițat-o, să citesc două pasagii din circulara Ministerului de Justiție

[**M.Popovici , către Parchete**] , cu nr. 42.143 din 24 mai 1933 :

< După informațiile și rapoartele primite, constatăm că de câțva timp,

de către anumite organizații de extremă dreapta , ai căror agenți cutreeră satele , se face o vie propagandă atâtaoare și se îndeamnă populația la acțiuni și mișcări , prin care se tinde la răsturnarea ordinii în stat.

În special , se aduc la cunoștință agitațiunile din Moldova și Bucovina, unde sub masca unei mișcări de contra-balansare a mișcării comunismului , se formează diferite grupări , așa zise de extrema-dreapta , care se agită, provocând mișcări în tot cuprinsul țării.

În realitate, și unele și altele , departe de a duce luptă sinceră de idei, în cadrul permis de legile țării, sunt expresia aceluiaș gând subversiv, sub diferite aspecte , profitând și unele și altele , de toate circumstanțele ce le sunt favorabile , uneori, concurând împreună [**Atenție LD !!!**] pentru subminarea autorității și dezagregarea statutului .

< Contra tuturor acestor elemente , atrag stăruiitor atenția dvs. [**parchetelor**]

și vă invit a avea o neadormită priveghere , exercitând, în același timp , un serios control și asupra agenților forței publice , auxiliari ai dvs, spre a vedea dacă și aceștia își îndeplinesc în mod conștiincios datoria.

< Îndeplinirea datoriei fără șovăire și cu devotament , pentru atingerea scopului arătat mai sus, este nu numai o cerință legală , dar și o obligație patriotică , pe care sunt convins că o veți îndeplini > spunea ministrul Popovici, către Parchete. "

Armd.Călinescu / 5 apr.'34 , retro'33

▣ Protestul lui CZCodreanu / 3 iul.'33

Ca să vedeți cum a fost dusă această chestiune administrativă, și care au fost rezultatele ei, să-mi dați voie să vă citesc protestul pe care , cu prilejul unui incident de la Teiuș, îl ridică **Corneliu Codreanu**.

Într-o adresă către **Ministrul de Interne** , care a fost publicată în ziarul "Calendarul"

din 3 iulie 1933, spunea, între altele :

< **Dar guvernul ? Guvernul trebuie să fie al țării .**

Atunci ce rost are prigoana asmuțită de dl ministru de Interne , prin ordinul secret No... din aprilie 1933, și al Ministerului de Justiție, tot așa de secret ?

< În urma acestor ordine, **s-au executat percheziții , confiscări, arestări, dări în judecată etc .**

< În orice caz, **coarda este prea întinsă și eu consiliesc, rog chiar, să fie destinsă puțin , ca să nu plesnească.**

Iar dacă această rugămintă a mea **nu va fi ascultată și nu va fi înțeleasă ,**

atunci eu implor între mine și dușmanii noștri ,

dreptatea lui Dumnezeu , prin osânda lui .

Și dacă d-lor ne asupresc pe nedrept,

atunci **asupra lor să cadă osânda lui Dumnezeu ,**

praf și pulbere să se alegă din ființele lor fizice, ca și de partidele lor.>

Armd.Călinescu / 5 apr.'34 , retro'33

▣ **Bilanțul acțiunilor antigardiste**

" În urma acestor acțiuni , în perioada de la ianuarie- noiembrie 1933, s-au înregistrat în țară **72 de incidente provocate de Garda de Fier,** între care au fost **acționate în justiție , 67.**

În momentul când am plecat de la guvern,

erau în curs de judecată **42 de procese, și 11 condamnări. "**

Armd.Călinescu / 5 apr.'34 , retro'24, '33

▣ **Legislația represivă.**

"**Când acțiunea administrativă** pe care am desfășurat-o la Ministerul de Interne , așa cum am schițat-o, **nu mai era suficientă ,**

noi am recurs și la o modificare a legii pentru apărarea Statului.

"Dle ministru de Justiție [**Victor Antonescu**] , aici să-mi dați voie

să vă atrag atenția asupra unui lucru :

dvs nu sunteți astăzi dezarmat în fața mișcărilor extremiste .

Că asemenea tulburări s-au putut ivi, că nenorociri ca aceea de la Sinaia

s-au putut întâmpla , este adevărat ;

dar acestea se pot întâmpla oricând, chiar și după intrarea legii dvs în vigoare ,

fiindcă , din nenorocire , **nici o lege penală n-a izbutit să distrugă criminalitatea.**

Principalul este să poți sancționa infracțiunea. Și dvs. , dle ministru de Justiție,

aveți deja dispozițiuni legale suficiente în această materie.

Aveți , mai întâi, **legea Mărzescu** , din 1924.

Prin acea lege **au fost încriminate asocierile în vederea comiterii crimelor ,**

provocarea lor, fabricarea de arme , furnizarea de arme, în vederea acestor infracțiuni ,

apologia lor. Mai mult, în **art. 11** , s-a introdus **o noțiune largă a terorismului** și

chiar **a agitațiunilor** din care putea să rezulte **un pericol pentru ordinea în stat.**

Iată textul art. 11 , fiindcă el este foarte cuprinzător :

< **Faptul de a lucra prin mijloace teroriste la schimbarea ordinii sociale și politice**

din România [.....] **se pedepsește oricine** , care **va agita** sau va încerca să facă

agitațiuni , din care ar putea să rezulte **un pericol pentru siguranța statului** ,

astfel cum este statornicit de lege... >

Este un text foarte larg, în care pot intra toate manifestările Gărzii de Fier.

Este adevărat că s-au ivit dificultăți în practică , și anume că art.1 ,

, **privitor la asociațiile pentru comiterea de crime,**

a fost, din nefericire , interpretat de instanțele noastre de judecată ,

în sensul că **nu este destul o crimă, că trebuie mai multe , [?!?]**

ca să intri în cadrul acestei infracțiuni speciale ;

și este iarăși adevărat, că legea Mârzescu se prevedeau
numai crimele contra persoanelor , nu și în contra siguranței statului.
Dar a venit , d-le ministru, **Legea Mironescu** , din aprilie 1933 ,
care **a complectat această lacună :**
a introdus, mai întâi, **infracțiunea încercării de a răsturna actuala ordine de stat
și de a instaura dictatura prin mijloace violente ;**
Nu numai atât ; **a încriminat o serie de fapte** care au fost învederate
ca având **un caracter periculos** , tocmai în manifestările Gărzii de Fier, ca de pildă ,
constituirea de nuclee, portul de uniformă, manifestațiile de stradă,
în deosebi în jurul tribunalelor și al bisericilor, **baricădarile, devastările,**
ultragiile în timpul manifestațiilor de stradă .
Prin urmare, o serie de fapte au fost încriminate , încât eu cred că **dvs aveți deja
în legea actuală dispoziții cu care să înfrânați Garda de Fier.**
Luați măsuri, dle ministru, ca să se aplice aceste legi care există.

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▫ **Legea Vict.Antonescu**

"**Credeți**, totuși, dvs că, între timp, **s-au învederat și alte fapte
care au un caracter periculos, foarte bine ;**

să examinăm ce introduceți dvs.

În **art. 1** , care rezună însăși concepția dvs , dle ministru,
dvs **nu creați o infracțiune nouă** și nu edictați o pedeapsă nouă,
dvs.legitimați numai un act de autoritate al guvernului.

"În lunga serie de **acte numite de guvernământ ,
care scapă controlului instanțelor noastre de judecată,**
dvs introduceți încă unul : **dizolvarea grupărilor politice .**

"Din punctul de vedere al legislației penale,
această dispoziție constituie **o inovație curioasă,**
fiindcă dvs **deschideți largi posibilități de abuz, și asigurați impunitatea pentru guvern.**
Înțeleg un lucru , ca dvs **să luați un fapt** pe care îl socotiți grav, și **să-l sancționați.**
Înțeleg , de asemenea , **să luați o grupare** , a cărei acțiune o socotiți periculoasă
și **să o sancționați.**

Dar dvs nu faceți așa , dvs, introduceți o noțiune imprecisă și largă ,
dând în competența guvernului , fără nici o cenzurare, judecata.

Dle ministru al justiției, noi nu înțelegem să vă creem dificultăți
atunci **când este vorba de apărarea ordinii în stat .**

Creдем însă că **legislația noastră dispune de suficiente mijloace sancționare ,**
dar **dvs trebuie să vegheați ca instanțele însărcinate de aplicarea legii , să-și facă datoria.**
Aceasta este prima obligație pe care o aveți dvs.

**Cât pentru dizolvări, dacă le socotiți necesare, nu le puteți face ,
decât dându-le în atribuția justiției** , așa cum este în legislația Cehoslovaciei.

A da guvernului posibilitatea de a dizolva grupările politice ,
este , înainte de toate , **un act de încredere .** Dle ministru, dvs știți bine că ,
în ce ne privește, politicește nu vă putem acorda această încredere .

Dar, mai mult , **dvs înșivă , sunteți vremelnici pe acele bănci,**
și eu cred că **nici Partidul Național-Liberal nu trebuie** , nu este prudent ,
să dea unui guvern în mână posibilitatea dizolvării fără cenzurarea justiției.

(**aplauze la PNȚ și la unii opozanți**)

- **N.Constantinescu -Bordeni** (PNL-georgist) : Aici suntem de acord.

- **Armd.Constantinescu** : De aceea, dle ministru,
noi nu vom putea vota proiectul dvs de lege "

(**aplauze la PNȚ**)

----- Armd.Călinescu / 5 apr,'34 -----

14.e) Gr.Iunian (PRT) , discurs la lege, 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed din joi, 5 apr, 1934, p. 1698 - 1704)

[LD : vorbește după Petre Andrei , Armand Călinescu , CCGiurăscu , Gh.Cuza .
Sublinieri, supratitluri, comentarii , semne - LD]

// Legislația represivă contra extremismelor de stânga -dreapta //

// Sprijinul duplicitar al PNT , pentru legislația represivă // Curente adverse în PNT //

// PNT -Partid de ordine !? - antecedente //

[-----]

Iunian / 5 apr.'34

▣ " Sprijinul " duplicitar al PNT (acordat PNL)

▣ Existența curentelor adverse în PNT

[L.D : face un aspru **rechizitoriu la adresa celor două partide** , care se sprijină reciproc...
atunci când este vorba de măsuri represive...

Din partea lui Iunian este multă , multă ranchiună. Mereu, mereu, caută să speculeze
disensiunile, divergențele , curentele , din PNT. Uneori are dreptate .

Îl ajută și Șeicaru , care-i întinde o capcană... "antidemocratică " .

Dialogurile scot la iveală un real și complicat fenomen : culisele politice]

- **Pamf. Șeicaru** : Dle Iunian, **toate partidele** ,
în opoziție, sunt cele mai **fervente elemente ale anarhiei**,
și numai când sunt chemate **la putere** , **se convertesc la ordine** .
lată origina răului.

- **Iunian** : Se poate .

- **Șeicaru** : Nu " se poate" , așa este. **Ori că mobilizezi anarhia de extremă stânga**
ori pe cea de extremă dreapta , **ea trebuie să te ducă , ca un val infect,**
spre putere . Aceasta este toată problema.

- **Iunian** : Cu cât aveți mai multă dreptate , cu atât socotesc că
legea aceasta este mai gravă în consecințele ei.

Cine va avea să aprecieze actele de anarhie , d-le Șeicaru ?

Cine va avea să drămuiască violența , atunci când ea se va manifesta ?

Și după care criterii ?

Ar fi scăpat vreunul din partidele mari , care își acordă în fiecare zi și își recunosc sprijinul lor
, sancționarea prevăzută în această lege , pentru actele din trecut ?

Căci **este ușor** să vii cu **talentul mare și frumos** pe care îl are dl **Armand Călinescu** ,
bunăoară, **să faci o lungă documentare, care să constituie o sprijinire a legii,**
pentru ca **să conchizi, pe urmă , la respingerea ei,**

pentru a pune de acord situația de astăzi , cu cea de ieri.

D-sa a fost , totuși, **într-o situație delicată** , pentru că au fost, pe vremuri ,
părerii exprimate de către **fruntași ai partidului său** - și dintre cei mai autorizați -
într-un sens oarecum deosebit de acela pe care , în documentarea d-sale,
l-a exprimat dl Călinescu .

- **Călinescu** : Dle Iunian , eu n-am vorbit cu talent, **am vorbit cu simțul răspunderii .**

- **Iunian** : Dar vă rog, **în numele cărui partid ați vorbit dvs ?**

- **Călinescu** : În numele **Partidului Național-Țărănesc.**

- **Iunian** : Autorizat de PNT în întregime ? Pentru că **am asistat și eu la diferitele**
manifestări ale membrilor PNT , și mă iertați să observ că , **nici de rândul acesta** ,
cum de altminteri - fenomenul se întâmplă foarte des - **nici în alte împrejurări** ,
n-am văzut o unitate de concepție în manifestările partidului dvs.

[**Atenție LD ! ce speculație , dar... cu ochire la țintă !**]

Dvs , dle Călinescu, v-ați pus de acord , **în concluzie , cu o ramură a partidului** ,
și **în documentare** , care ducea la alte concluzii decât cea afirmată de dvs,

cu cealaltă ramură a partidului dvs. (**aplauze la PRT**)

Din această cuvntare a dvs **reținem** , în orice caz, **o realitate** :

necesitatea în care vă aflați , dvs și Partidul Liberal,
să afirmați neconținut această colaborare permanentă.
Din nefericire , d-lor, ea se mărturisește **numai în vorbe și la prilejuri mari,**
pentru că , **în toate zilele** , auzim totuși
gravele învinuiri pe care vi le aduceți unii celorlalți ,
și **care crează substratul acela de neîncredere profundă,**
în partidele care au guvernat ,
stare de spirit care poate să prilejuiască sau uneori să lărgască
manifestările bolnăvicioase de care ați vorbit dvs. " (aplauze la PNT)
D-lor, să-mi dați voie să **examinez** , în legătură cu posibilitatea de aplicare a acestei legi,
activitatea trecută a ambelor partide . " [-----]
lunian / 5 apr.'34, retro' '27

▣ PNT - partid de ordine ?!

▣ Dovezi privind "violentele" sale

[LD : aplică și cu mai mult zel **atacurile contra " apropierii " PNT de PNL** , pentru a demonta argumentele legii ... dar și pentru a glorifica perioada când el era în acel partid ... Și cum se putea altfel decât readucând în memorie **episoade din vremea opoziției înverșunate a PNT !**]

PNT n-a fost considerat totdeauna ca un partid de ordine.

" A fost o vreme - eu o numesc **perioada generoasă de manifestare a a Partidului Țărănesc** , mai târziu PNT- în care **partidul avea cinstea unor permanente atacuri** din partea PNL, pe cele mai grave teme, din care **nu lipsea nici învinuirea de comunism** , nici **învinuirea de neonestitate.**

Unii vânduseră Cadrilaterul , alții - după declarațiile făcute de dl Mircea Djuvara la 1927 , bazate pe pretinse declarații ale unor membri autorizați ai **Sovietelor** - erau **sprijinitorii acțiunii comuniste** .

Eu am avut onoarea să apăr Partidul Țărănesc împotriva unei atari învinuiri.

" A fost o împrejurare în care dvs , **dacă ați fi avut legea, ați fi aplicat-o cu siguranță față de PNT** . Pe atunci nu erați încă în aceste admirabile raporturi și nu vă recomandați pentru succesiunea guvernului , pe temeiurile învinuirilor permanente pe care vi le aduceți și din opoziției de la guven.

Pe vremea aceea,dvs considerați **Partidul Țărănesc ca o primejdie** , fiindcă era **reprezentantul dorinței de înnoire** a vieții publice , și pentru că **vă temeai că**, prin executarea programului său , se putea întâmpla **să vă zdruncine pentru totdeauna din situația pe care o aveai."**

 # 1927 . " În lumina acestor raporturi de pe vremuri, nu miră ce s-a întâmplat la 1927 : **Partidul Național-Țărănesc a convocat un congres la Alba Iulia , la 20 noiembrie 1927. Era stare de asediu și congresul a fost oprit. Atunci a venit președintele partidului , dl Maniu , și a întrebat pentru ce a fost interzis congresul ? ....**

- **G.Bogdan -Duică** : Și comuniștii de la Petroșani, nu numai dl Maniu !
- **Gr.lunian** : Pe atunci erați membru al PNT !
- **G.Bogdan -Duică** : Fugisem .
- **lunian** : Nu ! Înțelepciunea va venit mai târziu ! (**ilaritate**)
- **G.Bogdan Duică** : Ca și dvs .
- **lunian** : Da, dar eu am rămas în cadrele convingerilor și susținerilor mele de atunci . Sunt și voi rămâne permanent în acest cadru.
- **N.S. Tănăsescu** : Nu prea ați dat dovadă : ați fost în vreo 4 partide.
- **lunian** : Să-mi dați voie să nu vă răspund.

Ministrul de Interne, **regretatul Duca** , a **răspuns** astfel întrebării **d-lui Maniu** :

< Eu sunt surprins că dl Maniu întreabă care sunt motivele pentru care guvernul a interzis acest congres, pentru că dl Maniu știe motivele pentru care guvernul a luat această hotărâre. Dar sunt recunoscător d-lui Maniu că îmi dă prilejul să le expun în fața Parlamentului.Dlor, în jurul acestui congres, nu s-a făcut atmosfera

care se face în jurul congreselor obișnuite ale partidelor politice.

În jurul acestui congres se face, mai ales în Ardeal , de câteva săptămâni, o propagandă subversivă. >

Se poate o afirmare mai gravă ?

Virgil Mdgearu, în numele partidului, a spus :

<Actul opririi congresului , este un act subversiv >

Ministrul de Interne a continuat : **< De câteva săptămâni , se face în satele din Ardeal , o acțiune subversivă. Se prezintă Alba Iulia nu ca un congres de partid, ci ca o adunare națională , care poate să se rostească asupra chestiunii constituționale la ordinea zilei.**

Se creează , în jurul Albei Iuliei, **legende de tot felul** , unele mai primejdioase decât altele .

Eu merg până acolo , încât mă întreb , având în vedere caracterul acestor zvonuri,

dacă toate pornesc de la acest partid, oricât de pătimăș ar fi el,

dacă la umbra uneltirilor lui ,nu sunt și uneltirile inamicilor noștri din afară ? >

[LD : continuă să citeze din respectiva polemică ce-a spus Maniu, ce-a spus Duca, ce-a strigat o voce , ce-a strigat altul ....]

- **Maniu** : Să dovedești !

- **Duca** : O voi dovedi prin sancțiunile ce le vom aplica !

- **Voci** : Să îndrăznești , să îndrăznești !

- **Ștefan Cicio -Pop** : A ne împușca poți, a ne intimida , niciodată !

- **Iunian** : **Așa se răspundea atunci de către PNȚ.... Se vorbea bărbătește ...**

Acum PNȚ s-a cumișit . A fost proclamat partid de ordine... partid cuminte ...

-----Gr.Iunian / 5 apr.'34 -----

14.f) Aurelian Benteoiu (raportor) , legea apărării statului ,

(DAD, MO 39, șed .din 5 apr.'34, p. 1708-1714)

// **Legea apărării statutului // replică lui Petre Andrei //**

// **Monarhia - criticile la lege // replică lui Petre Andrei ; asociere Armd.Călinescu //**

// **"actul de guvernământ " : // replică lui Armd.Călinescu //**

// **Legile represive : legile anterioare - legea Antonescu - Armd.Călinescu //**

Aurelian Benteoiu / 5 apr.'34

▫ Legea apărării statului

▫ Drept comparat

"**Legea aceasta nu este o inovație** , nici în țara noastră , nici în toate celelate țări ale Europei , care au **aceeași structură constituțională** ca și a noastră , care sunt **constituite din punctul de vedere al dreptului public pe aceleași baze** , legea aceasta a răsărit într-o **ambianță legislativă internațională** , care o justifică cu prisosință.

[-----]

Dar ni s-a spus în această privință de către **d-I Andrei [rezumă și parafrazează]**

nu trebuie să tragem concluzia necesității unei asemenea legi în Țara Românească ,

pentru că altele sunt împrejurările din aceste state , altele necesitățile care

determină aceste legiuri ; că în acele state principalul argument era cel al apărării

unității naționale ; că în țara noastră această unitate nu este periclitată ;

că apărarea trebuie făcută întărind armata, nu cu legi ... etc etc ..

[**Între Benteoiu și Andrei se încrucișează niște opinii contradictorii ...**]

"Prin urmare , într-un stat modern , care este stat de drept, soluția este și trebuie să fie o soluție legală."

[-----]

Aurelian Benteoiu / 5 apr.'34

▫ Ideologia liberală .

▣ Libertățile și Ordinea

[LD : Benteiu răspunde criticilor urmând obiecțiile oratorilor .

Fără a trăda cu nimic fondul, eu le decantez problematic. De aceea, nu le dau în ghilimele]

S-a mai zis : în ce constă această ordine ? Ce înțelegeți prin ea ?

Înțelegeți prin ordinea politică și socială **ideologia liberală ?**

Stăpânit de polemica politică și de o prelungire a acesteia ,

DI Andrei a amintit că ideologia liberală este perimată , că nu mai există, deci nu mai trebuie apărată prin lege .

[-----]

Aurelian Benteiu / 5 apr.'34

▣ Atitudinea PNȚ

▣ Legislația represivă

DI Andrei a trecut mai departe și a spus, criticând un text care figura în prima redacție a proiectului, astăzi neexistent : **voți să apărați monarhia ?**

Voți să prevedeați pedepse pentru delictul de a fi atăcată Monarhia ?

Monarhia nu se poate apăra cu legi, nu se poate apăra cu represiune penală

Monarhia se apăra prin propria sa autoritate morală , care există sau nu există, dar nu poate să-și aibă ca sursă o lege votată de Parlament

[LD : dar în 30 decembrie 1947, cum a fost ?]

Dlor, **s-a suprimat acest text nu pentru inutilitatea** , înțelegească în sensul acesta de dl Andrei, **ci pentru că** , în această privință **există texte de lege anterioare** , legi votate cu asentimentul PNȚ, care , cu acel prilej și-a spus cuvântul printr-un reprezentant , care începea cuvântarea lui prin a declara că este mandatarul întregului partid.

La 1924, când s-a votat prima **lege Mârzescu**, cu care prilej diversele partide și-au definit atitudinea lor față de **acea primă lege a asigurării ordinei**, se spunea **în numele PNȚ :**

< D-lor, garantarea liniștii publice ! Dar cine poate să fie contra ?

Eu subscriu la principiul că liniștea publică trebuie să fie garantată sub toate formele și cu toate mijloacele ; **eu subscriu în numele partidului meu la principiile cu care dvs vreți să sancționați** care ar lovi în ceea ce ne este mai scump tuturor : **menținerea neștirbită a actualei alcătuirii sociale.**

Toate curentele de desagregare socială nu trebuie să-și aibă loc în țara noastră ; ele trebuie să fie reprimate , pentru că orice atentat la bazele fundamentale ale constituirii noastre ca stat , mai ales în momentul încheierii lui, constituie o crimă .[.....] >

Așa întâmpina PNȚ prima lege din seria legilor concepute ca necesare a apărării ordinei în stat.

Cuvintele sunt publicate în Monitorul Oficial - debateri parlamentare - din 28 ianuarie 1925,

și **am satisfacția să constat astăzi consecvența partidului ,**

prin **cuvintele atât de judicioase rostite de dl deputat Armand Călinescu ,**

care **a avut curajul să privească realitatea în față** , acea realitate crudă pe care actualul proiect de lege voiește s-o încadreze , **și a arătat și a mărturisit necesitatea legii - cuvintele d-sale sunt reprezentative și angajează partidul. "**

[-----]

Aur. Benteiu / 5 apr.'34

▣ Legea apărării

▣ " Actul de guvernământ "

▣ Legile de represiune

▣ Rezervele lui Armd.Călinescu

[LD : în explicațiile date de Benteiu se poate detecta practica legilor represive din România :sub imperiul șocului sau emoțiilor produse de anume acțiuni violente, s-a trecut la măsuri represive foarte severe ; apoi, treptat, traptat ... după calmarea lor, atât sub presiunea opoziției , cât și din proprii rațiuni de reconciliere ... măsurile s-au atenuat, s-au diminuat, s-au diluat .... Și aproape nu au mai atins pe nimeni. Numai așa s-ar putea explica revenirea , cu și mai mare amploare , a acestor acțiuni]

" Se învederează, prin materialul documentar adus de dl Armand Călinescu , **necesitatea de a califica actul acesta [*actul de guvernământ*]** , altfel, ne-ar fi fost dat să auzim , într-o altă decizie a Curții de Casație, neavând viziunea integrală a lucrurilor, **că asemenea fapte - armări, petarde, consemne secrete , activitate subversivă pentru a mina societatea - nu intră sub sfera *actului de guvernământ* , ci de autoritate !**

A spus , însă , dl Armand Călinescu, a cărui cuvântare am admirat-o fără nici un soi de rezervă, **minus concluzia finală : inutilă legea, justificată necontestat în intențiunile obiective obiective ale ei, dar inutilă, pentru că în dreptul pozitiv românesc există legi anterioare , în care asemenea fapte delictuoase se pot încadra.**

"Ei bine d-lor, **legea aceasta** , căreia i s-a zis **inutilă**, din această privință, dar și **draconică** , cuprinde o **dispoziție** pe care o cred **superioară ca concepție**.

În virtutea **legilor anterioare** , nu puteam decât **să aplicăm represiuni**

Ei bine, se spune de mult timp - mi se pare și de Becaria , șeful școlii clasice în Penal - **că legea penală trebuie concepută ca un instrument care la un capăt are un fluer - avertizează întâi - și la celălalt capăt , un bici . După ce ai sunat din fluer , și nu a înțeles infractorul, dai cu biciul și ești justificat .**

[-----]

----- Aurelian Benteiu / 5 apr.'34 -----

14.g) Victor Antonescu , la legea apărării statutului , concluzii , 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. din 5 apr.'34, p. 1714 - 1715)

Vict.Antonescu / 5 apr.'34

▣ Concluzii la dezbaterile legii

▣ Unitatea de gândire PNL - PNȚ

" După magistrala și strălucita expunere a d-lui raportor, și după discursul frumos, imparțial , documentat , dominat de un spirit înalt , care a știut să se ridice **deasupra contingentelor și intereselor de partid**, al d-lui Armand Călinescu , dacă n-ar fi din partea mea o datorie de respect și de decență față de Cameră, **n-aș avea multe de adăugat .**

"Cu ocazia discuțiunii la Senat, **am dezvoltat întregul nostru punct de vedere .**

Este drept că **acolo am vorbit pe larg și complet**, fiindcă timpul mi-a îngăduit , și fiindcă **oratorii din opoziție au pronunțat, este adevărat discursuri frumoase , dar nu m-au ajutat cu aceeași imparțialitate și cu aceeași documentare** , în sprijinul unui interes mare care ne leagă pe toți, **cum a făcut-o dl Călinescu .**

La Senat **am fost obligat să dau cuvântului meu toată amploarea**

pe care situația și îndatorirea pe care o am îmi impunea.

"Din fericire, **discursurile** pronunțate aici, în Cameră, **v-au luminat complet**

și asupra necesității fundamentale a unui asemenea proiect.

Este curios, d-lor, cum din aceste **dezbateri** care au avut un **caracter mult mai pasionat** decât la Senat , **s-a degajat impresia următoare** , cel puțin pentru mine :

că **în apărarea democrației** - căci de democrație este vorba, să nu ne ascundem -

Partidul Liberal , partid **cu adânci rădăcini în mase,**

se găsește , în îngrijorarea de care este cuprins în momentul actual ,

pe același plan cu Partidul Național -Țărănesc ,

care prezintă desigur **unul din curentele adânci din Vechiul Regat și Transilvania .**

Nu vă spune dvs nimic această unitate de gândire ,

chiar dacă în metoda de legiferare ne-am despărți ?
Nu vă pune pe dvs pe gânduri această preocupare comună ,
acest devotament în care se întâlnesc cele două partide mari ,
și că un pericol pânđește organismul nostru actual de stat ? " (aplauze la majoritate)
Vict.Antonescu / 5 apr.'34

15.). **N.Batzaria** (ziarist) , pe marginea **discursului lui Petre Andrei** , 7 apr.'34
("Adevărul" , an 48, nr. 15.417, 7 apr.'34 : "Ascultând un discurs frumos" ...)
[LD : preiau în rezumat reportajul parlamentar al lui Batzaria, pentru că ... cu regret ...
corespunde și impresiilor mele. L-am citit după studierea dezbaterilor la lege]
Batzaria / 7 apr.'34

▫ **Avalanșa de discursuri și expozeuri ...**

▫ **Discursul lui Petre Andrei.**

Frumosul discurs - este cel rostit de **prof.Petre Andrei** , fost subsecretar de stat la ministerul Instrucției și Cultelor , miercuri , 4 aprilie , la legea apărării statului .
În ziare au apărut **foarte puține relatări** despre discurs , deoarece **presa a oglindit** pe larg **expozeul lui Titulescu de politică externă** , rostit în aceeași zi, dupăamiaza .
Aceste cuvântări și expozeuri au căpătat proporțiile unor manifestațiuni hotărătoare , de ordin național și internațional.
Altcum, atât **chestiunea în sine cât și modul** cum Petre Andrei a tratat chestiunea, meritau o **publicitate mai largă și o atenție mai susținută**.

Batzaria / 7 apr.'34

▫ **Între adevărul obiectiv și subiectivitatea politică**

P .Andrei a spus adevăruri de netăgăduit , a declarat că nu înțelege să facă polemică de partid : [citează din discurs] că guvernul nu trebuie să facă legi trecătoare ;
că un stat democratic și parlamentar nu trebuie să sperie cetățenii ;
că un stat democrat nu trebuie să-și bizuie guvernarea pe legi represive ;
că prin legile represive se poate ajunge la desființarea libertăților publice,
la anemierea vieții constituționale , etc etc .

" Însă , **când îl ascultam pe dl Andrei** și îi urmăream desfășurarea cuvântării ,
animată de un adevărat suflu democratic ,
îmi făceam , fără să vreau, **reflecțiunile ce urmează** :

Legea pentru apărarea statului se înrudește strâns , de aproape, cu legea Mironescu ,
alcătuită de un guvern și votată de un Parlament din care făcea parte și d.Andrei .

De ce n-a răsunat și atunci protestul său ,

de ce a amuțit atunci < glasul conștiinței sale democratice > ?

Dacă întrebării i s-ar răspunde prin aceea că atunci la putere < erau ai noștri > ,
adică ai dlui Andrei , **răspunsul este cât se poate de deprimant**
și întunecă frumusețea profesiei de credință democratică
pe care a făcut-o dl Andrei în ziua de miercuri la Cameră .

Ceea ce este rău și condamnat , rămâne rău și condamnat ,
indiferent de timp , de oameni , și de situațiuni . [-----]

Facem aceste întrebări , deoarece **se știe că astfel de legi , combătute în opoziție** ,
sunt **menținute și chiar aplicate cu strictețe** , atunci **când partidul vine la putere**
Într-o astfel de eventualitate , **discursurile , oricât ar fi de frumoase** ,
nu pot să înlăture stări de lucruri și moravuri , care numai frumoase nu sunt "

N.Batzaria / 7 apr.'34

16.) Parlamentul Românesc : marea dezbateră privind politica externă, 4 aprilie '34

- a) **Iuliu Maniu** , interpelare : Campania revizionistă
b) **CIC Brătianu** , asociere la interpelare ; Doc.integral fișier PNL
c) **Nic.Titulescu**, expozeu : politica externă a României , Doc.integral fișier Polit.externă
foto : Maniu (la ieșirea din Cameră) **foto: Titulescu** (la ieșirea din Cameră)

[**LD : nu uita ! fă legătura între episoade . Foarte încărcată agenda parlamentară .**
Și nu uita că era săptămâna patimilor, cred că .... joia mare .
În aceeași zi, dimineața și a doua zi se discută și se adoptă Legea apărării statutului ,
În aceleași zile, la Curtea de război, se judecă și se va da sentința în procesul G de F ;
La comisii , se discuta ultima formă a Conversiunii]

N. (Reporter parlamentar) / 4 apr.'34

▣ Atmosfera parlamentară

Camera a trăit o zi deosebită. Cu câteva ore înainte de deschiderea ședinței, personalul administrativ a fost absorbit cu **aranjarea în loji a mulțimei care venise să asculte interpelarea lui Maniu și expunerea de politică externă a lui Titulescu.**

Corpul diplomatic străin ,)! cu excepția miniștrilor Italiei , Ungariei și Germaniei , dar în frunte cu **nunțul papal** , se înghesuia în loja prea neîncăpătoare , **destinată corpului diplomatic.**

În această așteptare înfrigurată, a intrat în incinta Camerei la **ora 4 fără 5 minute** , **Iuliu Maniu**, primit cu **aplauze și aclamații foarte călduroase** de către național-țărăniști. **Cu 2 minute mai târziu** și-a făcut intrarea spre banca miniștrilor **Nicolae Titulescu** , căruia **Camera întregă i-a făcut o manifestație impresionată** , aplaudând timp de câteva minute. Înainte de a începe ședința, **Maniu și-a limpezit glasul cu o limonată fierbinte .**

A schimbat cu el câteva cuvinte , mărturisindu-i că s-a hotărât să adreseze interpelarea deoarece-... **< Am stat singur o săptămână la Bădăcin**

și văzând că nu se găsește nimeni să spuie un cuvânt

în legătură cu manifestațiile internaționale din ultimul timp, am făcut-o eu . >

După deschiderea ședinței , **a urcat la tribună Iuliu Maniu** , în ținuta sa ireproșabilă și gravă , **scoțând din ghiozdan textul interpelării** , pe care a citit-o cu sublinieri hotărâte și energice , **cucerind tot mai mult aplauzele Camerei** , de la un capăt la altul.

Pentru că întrebarea sa nu a fost o simplă interpelare , ci **un adevărat expozeu de politică externă a partidului național-țărănesc** , care a venit să completeze strălucitul expozeu al dlui Titulescu , pentru ca , astfel, **să dea străinătății dovada acordului perfect în chestiunile externe a celor două mari partide de guvernământ, liberal și național-țărănist,** **cu directivele și metodele d-lui Nicolae Titulescu .**

Interpelarea d-lui Maniu a subliniat , prin conținutul ei, **declarația formulată cu atâta elan de către Constantin Brătianu , că Nicolae Titulescu este reprezentantul cel mai autorizat și strălucit al oamenilor noștri de stat , devenind exponentul politicii externe a țării .**

Și astfel **interpelarea lui Maniu** a devenit **punctul de plecare** a unei **manifestații naționale de cea mai mare importanță în momentul de față.**

Fără a diminua însemnătatea acestui act,

replica lui Gheorghe Brătianu a creat sentimentul general că **a fost de prisos.**

Ședința se deschide la ora 4 , sub președinția lui **NNSăveanu.**

Pe banca ministerială : **V.Antonescu, Al.Lapedatu, I.Nistor, N.Teodorescu, N.Maxim, N.Budulescu, R.Franasovici, C.Xeni, I.Manolescu -Strunga, Victor Iamandi, dr.C.Angelescu ,gral Paul Angelescu**

Intrarea d-lor **G.Tătăărăscu și N.Titulescu** este salutăată cu aplauze de către majoritate.

- **Gh.Tătăărăscu** citește **Decretul regal** de **prelungirea sesiunii până la 28 apr.'34 .**

16.a) Iuliu Maniu , interpelarea privind politica externă ,

(" Dimineața " , 6 aprilie + foto f.reușit la ieșirea din parlament)
[LD : lung expozeu privind viziunea sa privind politica externă a României .
Sublinierile, parantezele, semnele, supratitlurile, comentariile , îmi aparțin]
// Hotarele României -Tratatele de pace - Revizionismul //
// Curente revizioniste : particulare și de stat : Ungaria, Germania, Italia //
// Compoziția etnică a Transilvaniei // Maghiarizarea //
// Campania revizionistă // Protestul Transilvaniei și Banatului // Datoria guvernului //
// Autonomia Transilvaniei ? - Nu ! //
// Italia revizionistă //
// 1928-1929 : Criza economică - criza țărilor agrare //
// 1928 : Confederația sud-est europeană ; România -centrul de gravitate //
// 1929 : Confederația .... // Acțiunea gov.PNT // inițiativele lui Maniu //
// 1930 : Criza economică // Conferințele economice //
// 1931 : Confederația ...// Pericole : Germania (Anschluss) , Habzburgii , Ungaria //
// 1931 : Conferințele economice // Intenția lui Maniu de a atrage Italia //
// 1932 : Confederația ... Conf.economice ...
// 1934 . Confederația - concluzii // rezolvarea probl. Austriei și Ungariei //
// 1934 , 4 apr: întrebările lui Maniu (1-4) : ce intenționează Titulescu
pentru a face Confederația ? //

Iuliu Maniu / 4 apr.'34 , **retro 1919**

▣ **Hotarele României.**

▣ **Tratatele de pace .**

▣ **Revizionismul**

" Domnule președinte , domnilor deputați , sunt aproape **15 ani de când s-a încheiat pacea** de la care speram **stabilirea hotarelor noastre** , în cnformitate cu **tratatul încheiat de Vechiul Regat cu Puterile aliate, hotare cari să cuprindă toate teritoriile și întreg poporul românesc din fosta monarhie Austro-Ungară.**

Dar mai ales **așteptam de la această pace să dea poporului românesc siguranța hotarelor stabilite și liniștea sufletească**

trebuitoare pentru o muncă productivă și pentru pacificarea spiritelor , grav turburate în decursul celor **aproape 2000 de ani** , prin **imigrarea atâtor popoare** nerăbdătoare în năzuința lor **de a exploata teritoriile românești și de a desnaționaliza poporul băștinaș.**

" Cu adâncă durere trebuie însă să constatăm că **aceste speranțe nu ni s-au realizat în măsura dorită**

"Conferința de pace ne-a impus alte hotare decât acelea pe care le așteptam , hotare care exclud din țara noastră multe sute și zeci de mii de suflete și teritorii românești importante , scumpe sufletului nostru și necesare siguranței noastre naționale.

" Iar acum , după ce am primit cu resemnare aceste hotare , nu numai că ele încep a fi reclamate de cei interesați ,

dar încep a fi puse în discuție de factori internaționali de mare importanță , a căror interes evident ar fi de altfel menținerea hotarelor stabilite prin tratatele de pace.

" Dacă , cu durere în suflet , ne-am împăcat cu starea creată prin impunerea acestor hotare , am făcut-o de dragul bunei conviețuiri cu vecinii noștri și mânați de un spirit de jertfă de a nu crea dificultăți marilor noștri Aliați și de a servi ideea păcii europene.

" Mă simt îndemnat să fac aceste constatări în urma unor **expresii ce se copriră în discursul d-lui Mussolini , care pare a consfinți repetate manifestațiuni ale oficialității ungare , privitoare la revizuirea Tratatului de la Trianon , și prin urmare , la reclamarea unor părți a teritoriului de sub suveranitatea statelor succesoriale. "**

Iuliu Maniu / 4 apr.'34

▣ Curente revizioniste particulare

▣ Revizionismul de stat : maghiar , mussolinian

[LD : **încearcă să înțelegi din aceste nuanțate aprecieri, spiritul lui Maniu.**

" Evident , **este peste putință a opri stări sufetești**

din opinia publică a popoarelor, **oricât ar fi ele de greșite .**

Am avut și avem deplină înțelegere pentru **diferitele curente politice**

ce s-au putut naște **la popoarele învecinate și, în conștiința dreptății noastre ,**
am avut destul calm pentru a le combate **cu argumente obiective,**
cari **nu pot fi desmințite** sau nesocotite nici de cel mai pasionat și exagerat patriotism.

Nu am fost nici nervoși, nici nerăbdători, în fața manifestațiunilor particulare
mânate **de un naționalism excesiv,** care adesea nu țin cont de adevăr și realități.

" **Se schimbă însă situația atunci când astfel de manifestațiuni ,**

încadrate într-un oarecare plan de acțiune ,

se produc din partea organelor oficiale de stat .

"Este firesc deci , dacă , **ca unul care am luat parte de răspundere**
la prefacerea istorică care a readus Ardealul și Banatul în corpul Statutului românesc,
nu pot lăsa nerelevante manifestări care au de scop
diminuarea patrimoniului nostru național.

" În fața repetatelor **manifestațiuni ale unor cercuri oficiale ungare și**

a afirmațiunilor domnului Mussolini, șeful guvernului italian, care , de altfel,

a făcut atâtea servicii țării sale și a dat atâtea impulsuri nobile conștiinței noastre latine ,
trebuie să constat că , **prin tratatul de la Trianon,**

nu s-au atribuit din Ungaria, pentru România, teritorii maghiare și că prin acel tratat ,

Ungaria nu a fost spoliată , ci , prin el, s-a restabilit numai după minuțioase examinări
dreptatea istorică și etnică atât de mult așteptată " (**aplauze prelungite și unanime**)

Maniu / 4 apr.'34 , retro '

▣ Compoziția etnică transilvăneană

▣ Maghiarizarea .

[**LD : Atenție : orașele - evreești , munții - românești**]

" Nu găsesc necesar să intru în cercetarea mai apropiată a acestui adevăr.

Totuși țin să amintesc că , **dacă în unele porțiuni geografice** , de altfel românești,

se găsesc enclave neromânești , ele se datoresc acțiunii conștiente de colonizare anume,

înfăptuită pe vremuri , împotriva protestărilor noastre neîntrerupte , **de guvernele maghiare ,**

chiar **în scopul întreruperii continuității noastre geografice** , (**aplauze unanime**)

apoi se datoresc **acțiunii lor de mghiarezare forțată** și , în fine, faptului că ,

neputând maghiarii să dea conținut burghez suficient unor orașe,

au protejat și au forțat invadarea lor cu elementul evreesc ,

pe care **statisticile maghiare îl socotesc ca unguresc**, contrar realității notorii că

aceast element harnic și întreprinzător nu este nici maghiar , nici românesc ,

ci evreesc , aparținând în fiecare țară națiunii care constituie statul.

"Noi nu suntem vinovați , precum nu este de vină nici însuși poporul maghiar ,

de altfel foarte vrednic și foarte patriot, **dacă înaintașii lor , ca popor de stepă ,**

s-au așezat pe șesurile Dunării și ale Tisei , și că în timp de o mie de ani ,

nu au putut să înstăpânească , nici social , nici etnograficește ,

văile și munții din apropiere , ale acestor șesuri.

"Afirmația că el nu ar putea trăi , **decât** cu greutate,

între hotarele sale naturale și etnice, nu este suficient motiv **pentru a cere**

mutilarea patrimoniului național al vecinilor săi . (**aplauze unanime**)

Tot așa cum n-ar putea cere Belgia , Danemarca sau Olanda - care , contrar Ungariei,

sunt suprapopulate - mutilarea Franței sau a Germaniei vecine "

Maniu / 4 apr. '34

▣ Campania revizionistă

▣ Protestul Transilvaniei și Banatului

▣ Datoria guvernului român

"Nu fac deci altceva decât îmi împlinesc datoria când, în numele Transilvaniei și al Banatului, ca reprezentant, pe vremuri, al acestor provincii, și ca transilvănean, îmi ridic cuvântul împotriva oricărei încercări de atingere a tratatului de la Trianon, care a consfințit hotărârea de Unire națională pe vecie a poporului românesc, proclamată la Alba Iulia, pe baza dreptului de autodeterminare.

(aplauze prelungite și unanime)

Nu mă îndoiesc că guvernul țării își va face datoria

de a preântâmpina pe viitor astfel de manifestațiuni oficiale,

care împiedică consolidarea păcii și statornicirea liniștii sufletești a cetățenilor. "

Maniu / 4 apr. '34

▣ Autonomia Transilvaniei ?!

" Conte Ștefan Bethlen însuși, în conferințele sale din Anglia, a recunoscut că de realipirea Transilvaniei la Ungaria nu poate fi vorba.

Cere numai autonomia independentă a ei, o idee anacronică, imposibilă și contrazicătoare drepturilor noastre și realităților etnografice.

Din ea ar rezulta crearea unei noi Austrii, un nou măr de ceartă avizat și din punct de vedere economic, la protecția altor state.

"Astfel, și cei mai tipici reprezentanți ai poporului maghiar,

sunt nevoiți a renunța la revenirea Transilvaniei și a Banatului la Ungaria istorică, iar de Transilvania nu pot fi despărțite orașele Arad, Oradea, Careii și Satu Mare,

care sunt noduri de comunicație și de schimb de mărfuri pentru văile celor trei Crișuri

și a Someșului, care, cu abstracția coloniilor mai vechi sau mai noi, sunt românești.

Aceste orașe, de altfel, conform ultimei statistici, abia după 15 ani de dominațiune română,

nedeosebind pe evrei de maghiari, și-au pierdut majoritatea maghiară,

drept urmare a adevărului confirmat în toate domeniile, că orice lucru artificial,

între împrejurări normale, dispare curând " (aplauze unanime)

Iuliu Maniu / 4 apr. '34

▣ Italia revizionistă

"În astfel de împrejurări, când dreptatea cauzei noastre este atât de evidentă, nu putem înțelege

pentru ce trebuie să fie opinia noastră publică

mereu neliniștită de manifestațiuni revizioniste, și, mai ales,

de ce Italia, leagănul nostru, pe care atât de mult o iubim, cu interese absolut identice

cu ale noastre, ridică spectrul revizionismului împotriva noastră,

a surorii mai mici, care nu are altă vină decât că s-a năzuit să îndeplinească misiunea

ce a primit de la Roma, atunci când a fost adusă aici,

și a primit conștiința de drept și simțul de mândrie a gîntei latine. "

(aplauze unanime ; aplauze și pe banca ministerială)

Iuliu Maniu / 4 apr. '34, retro '29

▣ Criza economică

▣ Criza țărilor agrare

[LD : este acesta p.d.v. al doctrinei agrariene a PNT, dezvoltate și susținute de Virgil Madgearu, urmărite în guvernările PNT]

"Este adevărat că **Ungaria luptă cu mari greutăți economice și financiare** .

Cauza acestor suferințe , însă, nu sunt tratatele de pace, nici reducerea teritoriilor ei, ci **consecințele războiului și conjuncturile economice și financiare mondiale**, urmate de **prefacerile recente sociale și industriale** .

Suferă toate statele europene și mai ales cele agrare , precum suferă întreaga lume civilizată.

"Că suferințele Ungariei , ca și ale țării noastre și ale tuturor statelor agrare trebuesc remediate , este evident .

Dar această remediere **nu se poate atinge prin revizuirea tratatelor**

- deci printr-o nouă perturbare a raporturilor dintre state -

adică printr-un nou război .Leacul ar fi mai rău decât boala. "

Maniu / 4 apr.'34 , retro 1924

▣ Confederație sud-est europeană

▣ România - centrul de gravitate.

[LD : este greu să detectez **"vizionarismul "** lui Maniu ... în enunțarea acelei utopii ; este cu atât mai greu să apreciez **"realismul"** lui Maniu ... în faptul că ,a doua zi după realizarea statelor naționale successorale , desprinse din imperiul austro-ungar, se gândea la acea **confederație**.

Mai degrabă , îl integrez **curentului federalist antebelic** ; rolului asumat de el , în 1918, la Viena ; manierei în care a condus el Consiliul Dirigent ; răbufnirilor regionalist -provinciale pe care le-a imprimat PNR , până la fuziunea cu PT și ajungerea la guvernare , în 1928.

Recunosc că aceste presupuneri sunt speculative . Dar nu mai puțin speculative sunt și detectarea , la Maniu , a unor **previziuni geniale , privind " europenizarea "** acestor spații .

Sau dacă da - ca să vorbesc și eu cu acest "dacă " atât de frecvent în materie de previziuni - el s-a adeverit în varianta sa cea mai sumbră .]

" Cei care am contribuit la desființarea monarhiei Austro-Ungare ,

ne-am dat seama de la început că enormele pierderi de valori cauzate de război

și desființarea unui teritoriu care în bună parte se complectă în ce privește producțiunea

și desfacerea bunurilor - vor produce anumite stări de tranziție dificilă .

" Dar împrejurarea aceasta nu putea să ne descurajeze în acțiunea noastră ,

atunci când se trata desființarea unui conglomerat de popoare ,

cuib al nesfârșitelor fricțiuni și al unei intolerabile nedreptăți ,

și când era și este vorba de realizarea și de menținerea unor state naționale ,

înzestrate cu toate posibilitățile unei vieți prospere naționale, economice și sociale.

" A trebuit să se repete procesul evoluțiunii universale ,

a difernetierii energiilor din haos, după care urmează , în mod firesc,

integrarea lor pentru a se complecta .

" De aceea, din primul moment , am fost de părere că

realizându-se înființarea statelor naționale sud-est europene,

ele vor trebui să înfăptuiască , în scurtă vreme ,

o puternică confederațiune sud-est europeană ,

cu scopul de a forma o forță comună de muncă, și de a crea un teritoriu economic unitar ,

păstrându-și fiecare stat suveranitatea sa, pentru a-și îndruma de comun acord și sistematic , munca productivă și a-și asigura desfacerea produselor lor în mod rațional .

(aplauze unanime)

"Mănat de convingerea acestei inexorable necesități , în primăvara anului 1924,

exact acum 10 ani, într-o conferință ținută la Institutul Social , am spus :

Cred din tot sufletul meu că **numai** întronând în țara noastră un sistem de legalitate și de libertate pentru toți, **ea va putea să dăinuiască.**

Cred nestrămutat , că **idealul național prin întregirea între hotarele de azi , nu este încă împlinit.**

Vai de națiunea care nu este în stare să-și fixeze noi și noi ținte nobile,

idealuri mărețe , tot mai desăvârșite , demne de frământări , de lupte , de jertfe și de martiri .

Viitorul este al unităților mari sociale și economice , fie că ele se numesc **state, confederațiuni** în materie politică, **cooperative sau tovarășii** , în materie economică.

Statul român , mai curând sau mai târziu,

va trebui să facă parte dintr-o astfel de unitate mare ,

și rolul lui , în această perspectivă, **va depinde de modul cum a știut**

să-și organizeze și să se conducă până la momentul acelei noi și mari prefaceri .

De la destoinicia sa de azi și de la măsura în care va putea să-și câștige autoritatea și

prestigiul, încrederea și respectul vecinilor săi și al lumii civilizate , **în viitor,** va depinde

dacă statul român va fi **un obiect de târguială , ori un factor hotărâtor,**

dacă va fi un centru al formațiunii grandioase ce va veni ,

ori își va târâ viața umilită - dacă o va mai avea - de pe o zi pe alta ,

din grația altora și servind pe alții " (Vii și prelungite aplauze unanime)

" Cred și trebuie să creadă întreg neamul românesc

în marea chemare a poporului românesc ;

de a deveni în aceste părți ale lumii , **de-a-lungul Dunării și la Marea Neagră ,**

centrul de gravitațiune a unei formațiuni puternice , mondiale ,

compusă din state și popoare libere , în stare să-și asigure existența lor națională

și având forța de a contribui la progresul culturii , ordinei și propășirii

veșnic ascendente a civilizației omenești "

luliu Maniu / 4 apr.'34 , retro ' 28- ' 29

▣ **Pentru Confederația sud-est europeană**

▣ **Acțiunea diplomatică a gov.PNT**

"Urmând această convingere în cursul timpului , am folosit toate ocaziunile **ca să conving opinia publică românească și lumea diplomatică** cu care am avut cinstea să ajung în contact , că **cea mai potrivită cale** pentru asigurarea păcii europene

și pentru prevenirea greutăților economice și financiare care se presimțeau ,

este realizarea acestei Confederațiuni din jurul Dunării și al Mării Negre "

/ A avut onoarea de a expune acest plan al Confederațiunii , înainte de 1928,

mareșalului Pilsudsky , care l-a ascultat cu toată toată simpatia și atențiunea ;

/ Ajungând la guvern (în nov.1928) , în prezența ministrului de Externe **GGMironescu** ,

a comunicat , în febr.1929, miniștrilor plenipotențiar **Greg** (Anglia) și **Puaux** (Franța) ,

că intenționează să inaugureze o acțiune pentru realizarea unei

Confederațiunii economice sud-est europene .

În scurt timp, a primit de la miniștrii de externe ale celor două țări - prin miniștrii plenipotențiar -

răspunsuri destul de favorabile , pentru a se simți încurajat să inaugureze această acțiune .

/ În același an (1929) , România a fost vizitată de ministrul de externe al Poloniei, **Zaletzky**,

în parte **dedicată aprofundării acestei probleme.**

Au și ajuns la un acord asupra unui plan de procedare , mărginit , deocamdată,

la **acțiuni de informare diplomatică și propagandă științifică** , în statele interesate ."

luliu Maniu / 4 apr.'34 , retro ' 30

▣ **Criza economică**

▫ Conferințele economice

[LD : rezum și sistematizez ca pe un calendar economico- diplomatică , ceea ce și era]

În scurt timp, **însă**, lucrurile s-au precipitat ,

încât nu a mai fost nevoie de această acțiune .

S-au produs **două evenimente** de o extremă importanță în discuția oficială a statelor , marea problemă a Confederațiunii și a rezolvării problemelor economice :

Memorandumului Briand privind **Confederațiunea statelor europene** și **eruperea crizei economice** .

Sub presiunea acestor necesități s-au produs :

/ Geneva, ian. '30 : **Conferința vamală** ;

/ Praga , ian'30 : **Înțelegerea economică** a miniștrilor de externe ai Micii Antante ;

/ București, '30 : **Conferința economică** - Iugoslavia, Ungaria, România ;

/ Varșovia , '30 : **Conferința agrară** - Polonia, Iugoslavia, Ungaria, România, Bulgaria , Cehoslovacia, Letonia , Estonia ;

/ Belgrad , 24 oct.'30 : Experții **exportatorilor de cereale** , Iugoslavia , Bulgaria, Polonia, Ungaria, România ;

/ Geneva , nov.'30 : **Conferința economică** ;

/ Roma , 1930 : **Conferința grâului** .

Aceste conferințe , în concluziile lor, **nu s-au fixat asupra ideii de Confederațiuni economice** propriuzise , **ci s-au mărginit** la precizarea unor puncte privitoare la un **sistem preferențial și de contingentare** , la care și-a adus o mare contribuție Virgil Madgearu .

... În această situațiune **a părăsit Maniu președinția Consiliului , în 1931 .**

dar... în continuare ... **a folosit diverse prilejuri ... pentru a milita pentru idee :**

/ În Austria, în Cehoslovacia, în Ungaria chiar....

Iuliu Maniu / 4 apr.'34 , retro 1931

▫ Pentru Confederația sud-est europeană ...

▫ Pericole : Germania - Anschluss ; restaurația Habsburgilor ; Ungaria revizionistă ;

[LD : nu știu cât a contat acțiunea lui Maniu ... dar reiese clar nostalgia și simpatia lui pentru ... Austria , Viena ... Sau , ca să spun sincer ce gândesc : Maniu se simțea mai " acasă" la Viena decât la București . Acea era capitala pe care o iubea . Și grija lui era , parcă , mai mare pentru Austria și Ungaria . Repet , așa citesc eu astăzi acest document . S-ar putea să greșesc ...

Dar indiferent de simplele " impresii" ... acțiunea lui mi se pare nerealistă și tragică.]

" Împrejurarea că , între timp, s-a ivit prin surprindere , **acțiunea Germaniei pentru realizarea Anschluss- ului cu Austria** , mi -a dat un bun prilej , **în primăvara anului 1931**, să arăt d-lor **Briand și Tardieu** , pe atunci miniștri activi, domnului **Barhou** , actualul ministru de externe , d-lor **Chautemps și Loucheur** și mai multor conducători ai vieții politice din Franța , **efectele prejudicioase pe care le-ar putea avea Anschluss-ul în ceea ce privește România și politica internațională în centrul și sud-estul Europei** , și de a-mi arăta **convingerea că este o profundă greșeală din partea marilor puteri de a lua o atitudine pur negativă față de Austria ,**

și e necesar să inaugureze neântârziat **o acțiune pozitivă pentru salvarea economică și financiară a Austriei** care nu mai poate rezista greutateților imense.

Am arătat că , **în special , Franța trebuie să ia imediat inițiativa aceasta .**

Am fost determinat în această direcție și de faptul că **timp de două luni cât am stat la Viena , mi-am câștigat impresia hotărâtă** că industriașii, agricultorii și profesioniștii și mare parte a intelectualilor din Austria , **nu erau aderenții Anschluss-ului .**

Am arătat , mai departe , că în afară de Austria, **toate statele din sud-estul Europei , și în special cele agrare , împreună cu Ungaria, vor ajunge în situații insuportabile economice și financiare** , sub povara cărora vor ajunge în imposibilitate de a satisface îndatoririle lor interne și externe , și **vor fi expuse la grave neliniști externe .**

Ca soluție practică am susținut ideea Confederației economice sud-est europene,

sau , deocamdată, a statelor din bazinul Dunării .

luliu Maniu / 4 apr.'34 , retro 1931

▫ Pentru Confederația sud-est europeană ...

▫ Maniu voia să meargă la Roma ...

[LD : du la anul 1931 ...]

[LD : neobosit , neobosit, Maniu aleargă după această himeră.De ce ?

Și , apoi, în numele cui ducea el această muncă de lămurire ? Către care aliați înclina Maniu ?

Care era , din acest p.d.v. , politica Bucureștiului ? a României ? a PNȚ ?

a guvernului GGMironescu ? Și , dacă era atât de preocupat de aceste idei ,
de ce părăsise guvernul propriului partid ? De ce nu era ministrul de externe ?]

" Știind însă foarte bine că o Confederație a statelor sud-est europene

și a statelor dunărene nu se poate face și nu trebuie făcută

fără asentimentul și colaborarea activă a Italiei ,

și în urma unei sugestii primite prin dl Madgearu ,

care se afla la Conferința Grâului la Roma,

m-am hotărât de a pleca de la Paris la Roma , pentru a cerceta pe dl Mussolini ,

a-i arăta vederile partidului nostru și a-i câștiga eventual colaborarea

la realizarea acestei idei , în oarecare formă.

[**Atenție LD !**]

În drum spre Roma am fost surprins de știrea că guverul GGMironescu ,

pe neașteptate, a demisionat , și că sunt reclamat acasă .

Astfel a trebuit să ia sfârșit acțiunea mea concretă , pentru realizarea unei
Confederațiuni sud-est europene sau dunărene. "

luliu Maniu / 4 apr.'34 , retro 1932

▫ Pentru Confederația sud-est europeană ...

[LD : iată mărturia care infirmă continuitatea liniei politice externe de către toate guvernele.

"**Consensul" acela privind politica externă era doar un automatism** , care ascundea ,
acoperea, mai degrabă, **direcții diplomatice destul de diferite**, dacă nu chiar adverse.

În orice caz, declarațiile cu " mării noștri aliați " .... erau destul de formale.

De fapt, această inconsecvență nu este atât o carență a oamenilor politici din epocă,
cât a istoriografiei din epoca comunistă care ... a falsificat , a nivelat , a re-re-scris politica
externă a României. Și nu era de "bon ton " să vorbești despre aceste

"planuri" de apropiere de Italia fascistă !]

" Venind a doua oară la guvern în 1932, toamna, m-am decis a relua firul

acțiunii pentru realizarea Confederației economice .

În acest scop , am plănuit [LD : exact așa : " am plănuit "] să iau contact în cel mai scurt timp
posibil , cu statele interesate și cu guvernul Italiei.

"În vederea acestui plan, am fost de acord cu domnul Titulescu ,

care m-a onorat cu colaborarea sa atât de prețioasă ca ministru de externe,

ca acțiunea Miciei Înțelegeri să fie lipsită de orice nuanță , cât de palidă,

de ascuțit contra Italiei și ca Conferința Miciei Înțelegeri de la Belgrad

să aibă timbrul unor cât mai bune sentimente față de Italia , ceea ce s-a și întâmplat.

"Tot în vederea acestui scop, am plănuit ca guvernul , prezidat de mine, în timpul cel mai
apropiat , să ia contact personal în Roma, fie prin domnul Titulescu , fie prin mine,

cu șeful guvernului italian. "

[**LD : Atenție !**]

))! " Nu am putut realiza acest plan , fiindcă în ianuarie 1933 am fost din nou nevoit să mă
retrag de la președinția Consiliului , iar realizarea lui ulterioară a fost îngreunată
de alte evenimente survenite nu din vina noastră "

Iuliu Maniu / 4 apr.'34

▫ Pentru Confederația sud-est europeană ...

▫ Concluzii

"Continui a crede și mai departe că realizarea Confederației sud-est europene, sau cel puțin dunărene, este singura cale posibilă de a scoate statele dunărene, prin urmare, și Austria și Ungaria, din starea grea economică, financiară și socială în care se găsesc.

"Continui a crede că această Confederațiune trebuie înlăptuită cu protecțiunea marilor puteri și cu colaborarea cât se poate de efectivă a Franței, Italiei și Germaniei.

"Existența consolidată a Micii Înțelegeri și realizarea recentă a Înțelegerii statelor Balcanice, pentru care operă felicit pe ministrul nostru de externe și guvernul din care face parte, sunt începuturi extrem de importante și prețioase în procesul evolutiv de realizare a acestei Confederații. Chiar Protocoloalele de la Roma, asupra cărora trebuie să ne rezervăm opinia până le vom cunoaște conținutul concret, pot să fie o contribuție foarte prețioasă la realizarea ei."

Iuliu Maniu / 4 apr.'34

▫ Rezolvarea situației Austriei, Ungariei .

▫ Îndepărtarea pericolului restaurației și revizionismului

[LD : citesc, încerc să-mi păstrez obiectivitatea, dar nu pot să-mi reprim sentimentul că Maniu era mai mult avocatul Austriei, indirect al Ungariei ... și pe ocolite, a României. Sau este prea înțelept, prea complicat, și nu-l pot eu înțelege. Mi se întâmplă rar !]

"Am crezut necesară această expunere pentru a învedera crența mea că remediarea situațiunii atât de dificilă a Austriei, nu trebuie căutată în măsuri unilaterale sau limitate și că situația Ungariei nu poate fi îmbunătățită printr-o revizuire oarecare a hoaterlor sale.

"Soluția de a lăsa Austria singură, cu asigurarea independenței sale prin protecție internațională, și cu ajutorul economic și financiar al unui stat, oricare ar fi el, este absolut insuficientă și cu totul lipsită de prospectele dănuirii. Această situație n-ar putea-o suporta multă vreme starea sufletească a națiunii austriece, cu mari tradiții și cu mult simț de demnitate și de naționalism german, și nu ar putea rezista la neînțelegerea fricțiuni de gelozie și de influențe ale puterilor interesate. Nici realizarea unui simplu schimb de mărfuri, mai mult sau mai puțin forțat de considerațiuni politice, nu este suficientă.

"Trebuie formată o mare unitate economică, care nu numai să se completeze economicește, ci să formeze și un mare teritoriu de import pentru statele străine, vrednic din punctul lor de vedere, de concesiuni vamale importante.

"Astfel, soluția Anschluss-ului cu Germania fiind definitiv înlăturată de marile puteri, iar reînființarea Imperiului Habsburgic Austroungar, cu sau fără revenirea Habsburgilor, o nouă primejdie pentru pacea Europei Centrale și liniștea statelor învecinate - este vident că singura soluție poate fi numai Confederația dunăreană, în care Austria va avea un rol politic și economic de primă importanță și pe care ideea revizionistă, ireală și injustă, a Ungariei nu trebuie să o împiedice.

"Dimpotrivă, Ungaria trebuie să fie convinsă că este preferabil un rol și un prestigiu foarte important într-o Confederație, cu o situație socială și politică înfloritoare, unei acțiuni de continuă neliniște și de turburări a bunelor raporturi cu statele vecine, în serviciul unei idei realizabile.

"Dar pentru a convinge națiunea maghiară despre aceasta, este în primul rând necesar ca să nu fie încurajată de declarațiuni oficiale similare -

care au avut darul **să atingă atât de dureros poporul românesc**, și **să dea aripi unor speranțe maghiare** care ușor pot produce stări sufletești și urmări politice iremediabile " (**apaluze prelungite și îndelung repetate**)

Iuliu Maniu / 4 apr.'34

▣ " **Întrebările d-lui Maniu** "

[LD : În acest punct, Maniu repetă , parcă automat , declarațiile stereotipe .

Dar , întrebările merg la ținta urmărită de el : **Confederația statelor dunărene** .

Ori eu sunt într-un impas de receptare , ori parlamentarii nu au înțeles unde bate Maniu, ori ... aceasta era dorința lor ? Maniu este aplaudat cu simpatie, cu căldură , iar presa va vorbi de un "consens "]]

" În vederea celor expuse și ținând seama de faptul îmbucurător că d.ministru de externe reprezintă cu o consecvență de fier , **principiile de bază ale politicii externe** , care sunt adânc săpate în conștiința publică a țării noastre, și anume **menținerea tratatelor de pace , păstrarea cu fidelitate a alianțelor existente** , nutrirea și cultivarea a celor mai **bune raporturi cu foștii noștri aliați** , afirmarea unei **bune vecinătăți cu limitrofii țării noastre** și păstrarea și întărirea tot mai mult a **legăturilor noastre cu Polonia și Mica Antantă** - **mă mărginesc a adresa d-lui ministru de externe următoarele întrebări :**

1.) Ce crede d.ministru de externe privitor la **manifestările tot mai insistente**

referitoare la revizuirea tratatelor de pace și privitor la ecurile pe care le-au trezit aceste manifestațiuni în **o parte a opiniei publice din unele țări, foste aliate cu noi**, în timpul războiului, **semnate ale tratatelor de pace ?**

2.) Pentru a putea păstra neatins hotarele noastre și pentru lunminarea opiniei publice față de manifestațiunile periculoase pentru pacea mondială, și prejudicioasă pentru opera de consolidare și pacificare internă a statelor iubitoare de pace și ordine,

înțelege dl ministru de externe să continue opera plănuită și începută [Confederația !] în această privință în timpul colaborării noastre la guvernarea țării ?

3.) **Ce crede dl ministru de externe că este de făcut** după puternica consolidare

a **Micii Înțelegeri** și după înțeleapta realizare a **Pactului dintre țările balcanice** , pentru consolidarea **Statutului European stabilit prin tratatele de pace**

și pentru prosperitatea economică a statelor din bazinul Dunării și sud-estul Europei ?

4.) **Ce acțiune diplomatică înțelege a duce pentru realizarea unei**

Confederații Sud-Est Europene , sau cel puțin a **Confederațiunii statelor dunărene** , **propusă de d.Tardieu în anul 1932**, luna februarie , ideea acceptată, la vremea sa , de Mica Înțelegere ? " (**aplauze prelungite și îndelung repetate**)

----- Iul.Maniu / 4 apr.'34 -----

c) Nicolae Titulescu : răspunde la interpelare , 4 apr.'34

(DAD, MO 38, șed. din 4 apr.'34, p. 1611- 1616)

("Dimineața " , an 30, nr. 9797, 6 apr.'34 +

foto Titulescu și colaboratori , la ieșirea din Parlament)

Document integral la **fișier Politică externă**

[LD : supratitluri, sublinieri, comentarii, semne , cu roșu - îmi aparțin :

/ Mulțumiri lui Maniu și C.IC Brătianu : **bazele psihologiei interne** în diplomația românească /

/ **Politica externă - funcție organică** a psihologiei și voinței interne /

/ **Lozincea României** peste hotare :de la **național - prin regional - la universal** /

/ **Pavăzele României : de drept, morale, politice** /

/ Răspuns - concluzie lui Maniu - apărarea granițelor :

Alianțe politice antirevizioniste ;

Alianțe nepolitice economice - nu Confederație dunăreană

Spiritualizarea frontierelor /

/ Locul României în lume , ca stat mic / **Misiunea istorică a României /**

Nic.Titulescu / 4 apr.'34

▣ **Mulțumiri lui Brătianu și Maniu**

" Domnule președinte , d-lor deputați, **mulțumesc** , înainte de toate , **majorității** pentru **sprijinul pe care mi l-a dat prin glasul autorizat al d-lui Dinu Brătianu** , în împlinirea sarcinei pe care o am **de a răspunde importanțelor și delicatelor chestiuni ridicate astăzi de dl. Iuliu Maniu** , la care **s-a asociat d.Gh.Brătianu** .

" Înainte de toate , țin să **mulțumesc d-lui Maniu** , pentru desăvârșita d-sale curtenie de a-mi fi **transmis din timp textul integral** al importantei d-sale comunicări , astfel ca să-i pot răspunde fără întârziere , în mod documentat .

"**Expunere d-lui Maniu** , care prezintă atâtea interese, și prin **ideile dezvoltate** și prin **soluțiunile preconizate** și prin **acțiunea desfășurată de d-sa** , are - mai ales pentru mine - marele merit de a **pune în plină lumină bazele psihologiei interne** pe care **se întemeiază acțiunea internațională a României** .

[-----]

Nic.Titulescu / 4 apr.'34

▣ **Pavăza juridică, morală și politică a hotarelor**

" **Dacă** este așa, nimic nu ar servi mai mult jocul adversarilor unității noastre naționale, **decât a ne lăsa intimidată de asemenea manifestațiuni**. Nu o vom face .

Și nu o vom face conștient , pentru că **granițele noastre sunt apărute împotriva revizuirii de o întreită pavăză : juridică, morală și politică**. Le voi examina pe rând.

[-----]

Nic.Titulescu / 4 apr.'34, retro ' 20-'21

▣ **Pavăza morală**

▣ **Documentația Delegației ungare**

▣ **Tratatul de la Trianon**

[-----]

Tratamentul țării succesore...

"**Marile Puteri** : Franța ,Anglia, Italia și Statele Unite ,

au studiat aceste note voluminoase ,prin comisiunile și expertizii lor.

Demn de observat este faptul că **din aceste comisiuni de studiu nu a făcut parte**

nici un reprezentant al țării interesate : România, Serbia și Cehoslovacia.

Țările Micii Înțelegeri au fost tratate la Conferința Păcii **ca justițiabile** . (**exclamații**)

Să nu uităm că Ionl.C. Brătianu , mare prin **patriotismul său, mare prin capacitatea lui,** dar și mare prin simțul de mândrie națională,

a considerat că aspirațiunile noastre nu au căpătat satisfacțiune integrală

și a părăsit Conferința de Pace . (**aplauze prelungite și îndelung repetate la PNL**)

"**Așa fiind , în procesul dintre Mica Înțelegere și Ungaria,**

fruntariile noastre au fost arbitrate de Marile Puteri ,

iar în stabilirea hotarelor românești

au jucat un rol covârșitor expertizii englezi și americani .

[-----]

Titulescu / concluzii

" **Frontierele actuale ale Europei Centrale**

sunt rezultatul evoluției de secole **a unei idei de justiție.**

Chestiunea frontierelor Europei Centrale constituie **un proces sfârșit** ,

iar nu un proces care trebuie să înceapă .

La orice tentativă de actualizare a lui, noi vom răspunde : lucru judecat .

(**apaluze unanime și prelungite**)

Expunerea de azi a d-lui Maniu , plină de grijă pentru definitivă consolidare a operei săvârșită de tractate, este **cel mai strălucit plebiscit al Transilvaniei** , pentru opinia publică internațională (**apaluze unanime și prelungite**) , căci , prin **glasul celui care a prezidat la actul Unirii , noua provincie își exprimă ferma voință de a rămâne de-a pururi alipită la Patria Mamă** , nu într-un moment de entuziasm , ci **după experiența a 16 ani de viață în comun** . (**apaluze unanime și prelungite**)
Iată de ce m-am considerat îndrituit a spune că **granițele noastre au , în consemnul unanim al națiunii , o protecție de o valoare morală neprețuită . "**

[-----]
N.Titulescu / 4 apr.'34

▣ Răspuns lui Maniu

▣ Asigurarea frontierelor

" Expunând succint **înțelegerile politice** dintre noi și vecinii noștri , cred că **am răspuns cu prisosință celei de a doua întrebări a d-lui Maniu** , căci d-sa poate constata că cele hotărâte pentru asigurarea granițelor au fost realizate.

În adevăr, **de când am luat conducerea Departamentului Afacerilor Străine , am acoperit politicește toate granițele țării :**

cea din Est , prin Convențiunea cu Uniunea Republicelor Sovietice Socialiste ;

cea din Sud, prin Pactul Balcanic . (**Aplauze unanime , prelungite , îndelung repetate**)

N.Titulescu / 4 apr.'34

▣ Răspuns lui Maniu

▣ Confederația dunăreană ?

[LD : Partidă de dialog cu ipoteze și echivocuri ... pentru că **și unul și altul** au vorbit astfel ;
pentru că **și unul și altul** încercau să-și depășească statutul de exponenți ai unei țări mici,
dependentă de marile puteri , visând la un statut mai important pentru țara lor ;
pentru că , într-un fel sau altul, **și unul și altul** , ocolesc sau nu cunosc profund
atât intențiile Germaniei și Italiei cât și a "marilor aliați" față de ele .

În orice caz, într-o formă " diplomatică" destul de delicată , **argumentele lui Titulescu ar fi trebuit să spulbere himera " Confederației" lui Maniu ...]**

" Rămâne a **treia chestiune** : ce trebuie făcut pentru **prosperitatea economică a statelor din bazinul Dunării ?** Și ce **acțiune diplomatică** înțelegem a duce pentru realizarea unei **confederațiuni sud-est europene** sau cel puțin a **confederațiunii statelor dunărene** , propusă de dl.Tardieu în 1932 ?

Această întrebare a d-lui Maniu ridică **chestiunea Europei Centrale în întregul ei .**

Voi răspunde , fără să ocolesc nici una din asperitățile ei . "

" Situația actuală a Europei Centrale inspiră îngrijorări serioase și dacă nu se recurge repede la o soluție acceptabilă pentru toți interesații, consecințe grave se pot produce pentru întreaga Europă.

Austria ...

Punctul nevralgic îl constituie **situațiunea Austriei** , dar nu atât din cauza ei, cât din cauza **rivalității de interese ale Marilor Puteri**.

Soluția Anschluss-ului

nu este acceptată nici de **Italia** , nici de **Franța** nici de **Mica Înțelegere** .

Soluțiunea unirii Austriei cu Ungaria ,

nu este acceptată nici de **Germania** , nici de **Mica Înțelegere** .

Unirea Austriei , Ungariei și a Micei Înțelegeri ,

ridică **opозиția Germaniei și a Italiei** , deoarece ,

pentru prima , această soluție **ar face Anschluss-ul irealizabil** ,

iar pentru a doua , această soluție reprezintă

o formă de reînviere inacceptabilă a vechii monarhii austro-ungare .

Când franc vorbind, aceasta este situația, ieșirea pentru moment din impas ,
nu poate fi decât menținerea statului quo ,
dorit de Italia, Franța, Anglia și Mica Înțelegere .

Dar , pentru aceasta , este necesar **să se dea Germaniei garanții serioase**
că Austria nu va fi înglobată într-un sistem politic sau economic îndreptat împotriva ei.

Mica Înțelegere este de părere că raporturile dintre Austria și Germania
sunt destinate să se îmbunătățească și că

a însera Austria într-un sistem antigerman

ar fi **o încercare care n-ar avea nici o șansă de durată** .

Menținerea independenței Austriei

nu se poate menține **decât** cu această condițiune

și cu **garantarea ei politică din partea tuturor statelor interesate** .

Colaborare economică ...

" Paralel cu aceasta , o colaborare economică ,
ca aceea pe care o preconizează dl Maniu , strânsă, între statele Europei Centrale ,
este unica soluțiune , pentru a îmbunătăți situațiunea bazinului dunărean și a readuce
prosperitatea în limitele posibilului .

Suntem gata să facem acțiunea necesară în acest sens , în orice moment "

(**Aplauze unanime , prelungite**)

Trebuie să ne ferim , însă, cu orice chip, **de soluțiuni artificiale**

și în special **de împărțire a Europei Centrale în blocuri rivale** .

În acest scop, **acordurile economice** cu privire la Europa Centrală **trebuie să respecte** ,
deopotrivă, interesele legitime ale Italiei , Germaniei , Franței și ale Micii Înțelegeri.

(**Aplauze unanime , prelungite**)

[-----]

N.Titulescu / 4 aprilie

▣ **România = stat nou .**

▣ **Misiunea istorică a României .**

[**LD : în atmosfera de criticism , pesimism și disperare , care cuprinsese societatea**
Titulescu are un discurs optimist , pozitiv și constructiv.

Nu cred că , din acest p.d.v. , **doctrina avansată de el** putea deveni
o doctrină consensuală , asumată de toate forțele politice interne.

În această neconcordanță trebuie căutate cauzele care au dus la evoluțiile ulterioare .

Tot așa de adevărat este că , de la "înălțimea" în care s-a plasat ,

el nu a reușit să priceapă această "temperatură " politică internă,

iar atunci când s-a amestecat ... nu totdeauna a făcut-o cu înțelepciune .]

" Voința Românie este fermă. Nimic nu o poate clinti .

Este vorba despre **lupta pentru progres** , în care **întreaga noastră existență este în joc.**

În această luptă **se ciocnesc astăzi în lume state vechi** ,

pe care le respectăm pentru tradiția de civilizație și competență ce reprezintă ,

și **state noi** , care sunt abia **la originea activității lor internaționale** .

România este printre acestea din urmă.

În lipsurile ce ea înfățișează ,)! departe de a vedea slăbiciuni congenitale ,

care ar împiedica ca eforturile ei să fie încununat de succes,

eu văd, dimpotrivă, în sens invers,

tot progresul pe care ea este chemată să-l facă ,

și pe care **vârsta fragedă a organizării noastre de stat**

nu ne-a îgăduit să-l realizăm încă.

" Și departe de a fi descurajat , ideea misiunii viitoare a țării mă susține în orice clipă.

Ideea misiunii istorice a României , este atât de tare la oamenii noștri politici ,

încât ea singură poate explica **puterea lor de rezistență în mijlocul greutăților și amărăciunilor care întovărășesc sarcina lor.** (**Aplauze unanime , prelungite**)

" **Îți înduri soarta și lupti ! Pentru ce ?**

Pentru că simți că dacă tu ai să ispășești anume lipsuri ,

tot tu ai și misiunea de a micșora diferența de nivel

dintre țara ta și altele privilegiate , pe vremuri când a ta trăia în asuprire.

Străinătatea nu cunoaște puterea pe care o dă Românilor

crediința că ei nu și-au spus încă cuvântul în evoluția internațională .

(**Aplauze furtunoase , prelungite , îndelung repetate , strigăte de " bravo")**

" **Revizuirea nu este , pentru România, numai amputarea moșiei strămoșești.**

Revizuirea este amputarea atribuțiilor istorice ale neamului nostru ,

tocmai în clipa în care el și-a desăvârșit unitatea.

Din nedreptățile istorice suferite de poporul nostru , unii cari au fost feriți de ele,

voiesc să deducă privilegii pentru țara lor.

Noi , nu revendicăm ranguri aristocratice în viața internațională ;

în schimb, nu vom renunța niciodată la egalitatea cu ceilalți , așa de greu câștigată.

Și celor care ne vorbesc astăzi

de întoarcerea la trecut pe calea revizuirii , le răspundem :

trecutul a fost al vostru , prezentul nu este al nimănui , iar viitorul nu vi-l dăm ,

căci este cel mai scump bun din câte avem "

(**Aplauze furtunoase , prelungite , îndelung repetate , strigăte de " bravo" ;**

întreaga Adunare , în picioare , ovaționează)

(**Titulescu este felicitat călduros de către membrii guvernului**)

----- **N.Titulescu / 4 apr.'34** -----

Finis dezbaterea de politică externă / 4 aprilie 1934

17.)